

การประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนา
วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

NEEDS ASSESSMENT FOR DEVELOPING THE INTERNAL QUALITY
ASSURANCE METHOD IN SCHOOLS

กท.
146617
2559

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 146617
วันเดือนปี 12 9 พ.ค. 2560

1284455x

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตรบัณฑิต (การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา)
คณะครุศาสตรบัณฑิต
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.2559

KMITL-2016-ED-M-223-087

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NEEDS ASSESSMENT FOR DEVELOPING
THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE METHOD IN SCHOOLS

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DRGEE OF MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN
INDUSTRIAL EDUCATION (RESEARCH AND EVALUATION IN EDUCATION)
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2016

KMITL-2016-ED-M-223-087

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2016

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา
Needs Assessment for Developing the Internal Quality
Assurance Method in Schools

นักศึกษา

นางสาวสุจินดา คุ่มตลอด

รหัสประจำตัว

56603073

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรม (การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร.กฤษณา คีตติ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.ธนิษฐ์ รัตน์โอฬาร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
ผศ.ดร.ไพฑูริย์	พิมพ์ดี	พิมพ์ดี
ดร.กฤษณา	คีตติ	คีตติ
ดร.ธนิษฐ์	รัตน์โอฬาร	รัตน์โอฬาร
ผศ.ดร.ศิริรัตน์	เพชรแสงศรี	เพชรแสงศรี
ดร.ราชันย์	บุญธรรมา	บุญธรรมา

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ

22 มิถุนายน 2559 เวลา 16.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ

ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)
คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่ 29 เดือน 7 พ.ศ. 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนา
	วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
นักศึกษา	นางสาวสุจินดา คุ่มตลอด
รหัสประจำตัว	56603073
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม (การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา)
พ.ศ.	2559
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.กฤษณา คิตติ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.ธนินทร์ รัตนโอสสาร

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้ 1) เพื่อระบุความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถทำการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ กลมตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 400 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.40 - 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่าในภาพรวมไม่มีขั้นตอนใดที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน
3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ครูต้องการมากที่สุด คือ การมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และวิทยากรหรือหน่วยงานที่ครูต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากที่สุด คือ วิทยากรจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Needs Assessment for Developing The Internal Quality Assurance Method Schools
Student	Miss Sujinda Kumtalod
Student ID.	56603073
Degree	Master of Industrial Education
Program	Industrial Education (Research and Evaluation in Education)
Year	2016
Thesis Advisor	Dr. Krissana Kiddee
Thesis Co - Advisor	Dr. Thanin Ratana - O - Larn

ABSTRACT

This research was to assess the needs for developing the internal quality assurance method in schools with the following sub - objectives: 1) to study the internal quality assurance method in schools 2) to analyze the needs for developing the internal quality assurance method in schools 3) to analyze the most effective way of developing the internal quality assurance method in schools. The target researched group was 400 teachers of The Secondary Educational Service Area Office 2, randomly sampling with the multi-stage random sampling. The instrument used in this research was a 5 - rating scaled questionnaire examined in content validity with ranging value from 0.40 – 1.00 and its reliability is 0.94. The data is analyzed through percentage, means , standard deviation and the Modified Priority Needs Index (PNI Modified).

The results are as followed:

1. The result analysis of the internal quality assurance method in schools was found considerably at high level.

2. The result analysis of the needs for developing the internal quality assurance method in schools was found in general, that no obvious developing action should be taken immediately.

3. The result analysis of the most effective way of developing the internal quality assurance method in schools which the teachers needed the most was to get specialized experts guide them methods to perform the internal quality assurance in schools. Particularly, the experts who teachers preferred the most were the ones

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

from The Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยดีเนื่องด้วยความอนุเคราะห์จาก ดร. กฤษณา คิตติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร. ธนินทร์ รัตนโอฬาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง รวมถึงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง ตลอดจนให้กำลังใจ และติดตามความก้าวหน้าในระหว่างดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด จนสามารถจัดทำได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คุณอาจารย์ สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาได้ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำแนะนำ เกี่ยวกับข้อคำถามเพื่อปรับปรุงให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัวอันเป็นที่รัก ที่คอยให้กำลังใจ ให้การสนับสนุนทุนการศึกษา และให้ความช่วยเหลือตลอดมา

ขอขอบพระคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ และบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ในที่นี้ ที่ให้การสนับสนุน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ บิดา - มารดา ครู - อาจารย์ และผู้สนับสนุนช่วยเหลือทุกท่าน ด้วยความเคารพยิ่ง

สุจินดา คุ่มตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	XII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	11
2.1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	11
2.1.2 หลักการและแนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	12
2.1.3 องค์ประกอบของระบบการประกันภายในสถานศึกษา.....	13
2.1.4 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	15
2.1.5 วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	16
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น.....	77
2.2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	77
2.2.2 ความหมายและประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	80
2.2.3 หลักการของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	80
2.2.4 ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	82
2.2.5 วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น.....	86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แล้ว V ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	107
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	117
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	117
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	120
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	126
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	127
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	131
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	131
4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน.....	132
4.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	142
4.4 ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องกรจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในแต่ละขั้นตอน.....	151
4.5 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	159
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	161
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	161
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	165
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	168
บรรณานุกรม.....	170

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และVIต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	175
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	176
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย.....	186
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	188
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (IOC).....	199
ประวัติผู้เขียน.....	210

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	การกำหนดผู้รับผิดชอบระดับห้องเรียน.....	35
2.2	การกำหนดผู้รับผิดชอบระดับสถานศึกษา.....	35
2.3	การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษาในรูปแบบของโปรแกรมประยุกต์.....	38
2.4	การใช้ประโยชน์จากการประมวลผลจากการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านตัวบุคคล.....	40
2.5	การประมวลผลจากการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศตามภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา.....	41
3.1	จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	118
3.2	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	126
3.3	กรอบการประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	130
4.1	จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	131
4.2	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	134
4.3	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	135
4.4	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ.....	136
4.5	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และแผนการแก้ไข.....	137
4.6	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา.....	138

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แ VIII หองอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.7	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	139
4.8	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน.....	140
4.9	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง.....	141
4.10	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified}$) และลำดับขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	143
4.11	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified}$) และลำดับขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	144
4.12	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified}$) และลำดับขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ.....	145
4.13	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified}$) และลำดับขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	146

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และXต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.14	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI _{modified}) และลำดับขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา.....	147
4.15	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI _{modified}) และลำดับขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	148
4.16	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI _{modified}) และลำดับขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน.....	149
4.17	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI _{modified}) และลำดับขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง.....	150
4.18	จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	151
4.19	จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	152
4.20	จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ.....	153
4.21	จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	154

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ X ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.22	จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา.....	155
4.23	จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	156
4.24	จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน.....	157
4.25	จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง.....	158
4.26	จำนวนและค่าร้อยละของแนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	159

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และXต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2.1	องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	14
2.2	แผนภาพการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	19
2.3	กระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษา.....	22
2.4	กระบวนการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT Analysis).....	24
2.5	วงจรคุณภาพ PDCA.....	25
2.6	หลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพกับการจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	26
2.7	ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	27
2.8	ความสัมพันธ์ระหว่างระบบบริหารและสารสนเทศกับระบบการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา.....	33
2.9	กระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา.....	48
2.10	องค์ประกอบในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	51
2.11	กระบวนการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	55
2.12	แนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	56
2.13	ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา.....	58
2.14	องค์ประกอบของรายงานประจำปีของสถานศึกษา.....	61
2.15	การสะท้อนภาพความสำเร็จกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	64
2.16	การใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาดสำหรับการจัดการเรียนรู้ของครู.....	67
2.17	ขั้นตอนการจัดการความรู้.....	71
2.18	วงจรใช้ผลการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง.....	74
2.19	ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการประเมินการใช้ผลการประเมินและผลกระทบ ของการประเมิน.....	76
2.20	การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ของสถานศึกษา.....	77
2.21	ขั้นตอนการวิจัยวิธีการเชิงสำรวจ.....	89

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา แะ XII ห้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
2.22	ขั้นตอนการวิจัยวิธีการจัดลำดับความสำคัญ.....	92
2.23	ขั้นตอนการวิจัยวิธีการวิเคราะห์สาเหตุ.....	97
2.24	ขั้นตอนการวิจัยวิธีการกระบวนกรกลุ่ม.....	102
2.25	ขั้นตอนการวิจัยวิธีการวิเคราะห์ทางเลือก.....	106

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ XIII ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกันคุณภาพเป็นกลไกที่สำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพคือ การกระจาย อำนาจ การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงาน และการแสดงความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบ ได้ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้ระบุให้ระบบการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วยกระบวนการดำเนินการ 3 ส่วน คือ การ ประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระบบการประกันคุณภาพภายในจำเป็นต้องมีกระบวนการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อเป็นการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตนเอง โดยถือว่าการ ประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องมีการดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 : 8)

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองตามแนวความคิดของคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภาได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาของไทยในช่วงปฏิรูปการศึกษา ในด้าน ระบบการประกันคุณภาพ โดยมีการตั้งข้อสังเกตว่าการประกันคุณภาพการศึกษาของไทยในช่วงที่ผ่านมา มุ่งเน้นการประกันของสถาบันการศึกษาเท่านั้น ขาดการเน้นไปที่การประกันคุณภาพที่เกิดขึ้นกับ ตัวผู้เรียน ที่เป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2552: 9) ตามที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นข้อบังคับของการศึกษาไทย ได้ให้ความสำคัญ กับการประกันคุณภาพการศึกษากลางคือ มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับอันประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพ ภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยให้ถือระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการการประกัน คุณภาพให้เป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด และมาตรา 48 ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและ สถาบันการศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ การบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก โดยเป็นข้อกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจะต้อง นำไปปฏิบัติเพื่อบรรลุเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความ มั่นใจแก่พ่อแม่และประชาชน ว่าลูกหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2543 : 3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า สถาบันการศึกษาต้องมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควบคู่ไปกับการบริหารการศึกษา เพื่อเป็นการประเมินคุณภาพ ติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ดูแลสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในมาตรฐานที่ 12 กำหนดให้สถานศึกษาต้องมีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามข้อกำหนดของกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และนำผลการประเมินทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับวงการการศึกษาไทย มีการกล่าวถึงวิวัฒนาการระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาดังนี้ พ.ศ. 2544 กำหนดให้วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอ้างอิงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เนื่องจากยังไม่มีกรออกกฎกระทรวงระเบียบว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ต่อมาใน พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาโดยเน้นความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และใน พ.ศ. 2553 ได้มีการปรับปรุงกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการศึกษาให้มุ่งการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็น “การประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลอันเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 : 6- 15)

ปัจจุบันการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ได้รับการยอมรับและกล่าวถึงกันอย่างกว้างขวาง มีการทำวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในมากขึ้น อย่างไรก็ตามจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การประกันคุณภาพภายในยังมีปัญหาอย่างมากไม่ว่าจะเป็นทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่องานประกันคุณภาพสถานศึกษา มาตรฐานที่โรงเรียนใช้ในการประเมินภายในมีความแตกต่างกันตามสังกัดของโรงเรียน ซึ่งส่งผลให้ผลการประเมินภายในแตกต่างกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับสถานศึกษาขนาดเล็ก เนื่องจากขาดปัจจัย เช่น จำนวนครู อุปกรณ์ จากปัญหาการจัดสรรงบประมาณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดการติดตามผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง (นราจันทร์ กิตติคุณ : 2554, รัตติกร ชันติยานันท์: 2549, อรจิรา ธรรมไชยางกูร : 2551, ฐิติรัตน์ กัณณะ : 2558) จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น เป็นสาเหตุที่นำไปสู่การพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ไม่ถูกต้อง และคลาดเคลื่อนจากวิธีการที่ควรกระทำ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของผลการประกันคุณภาพภายในที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป ดังนั้นการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถทำการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก และเป็นขั้นตอนแรกในการวางแผนการพัฒนา คือ การประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นกระบวนการการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์ และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก (สุวิมล ว่องวานิช, 2550 : 62) ดังนั้นการที่จะพัฒนาการประกันคุณภาพในสถานศึกษาจะต้องพิจารณาโดยอาศัยข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือจากการประเมินความต้องการจำเป็น เพราะการตัดสินใจผิดพลาดย่อมหมายถึงการสูญเสียทั้งด้านเวลา งบประมาณ และส่งผลกระทบต่อผู้เรียนอีกด้วย

จากความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารการศึกษาคคุณภาพผู้เรียน ปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาในประเด็นของวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีอะไรบ้าง ปัจจุบันสถานศึกษามีขั้นตอนการทำงานประกันคุณภาพภายในอย่างไร สถานศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเรื่องใดบ้าง และมีแนวทางในการพัฒนาอย่างไร จึงจะทำให้สถานศึกษาสามารถทำการประกันคุณภาพภายในได้ตามแนวทางที่ควรจะเป็น งานวิจัยนี้เกิดขึ้นเพื่อค้นหาความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยมุ่งหวังว่าจะได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถทำการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง และเพื่อให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสามารถเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดทั้งต่อสถานศึกษาและตัวผู้เรียน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

1. เพื่อระบุความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. เพื่อวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในเพื่อให้สถานศึกษาสามารถทำการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในการศึกษา ตามที่ระบุในกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยวิธีการประกันคุณภาพภายในการศึกษา ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ในส่วนของการประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยใช้แนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment) ของสุวิมล ว่องวานิช (2550 : 83 - 84) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน 1. การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) 2. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) 3. การกำหนดแนวทางการแก้ไข (Needs Solution) โดยใช้วิธี 2 วิธี คือ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และวิธีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น Priority Needs Index แบบปรับปรุง หรือ PNI modified สุวิมล ว่องวานิช (2550 : 279) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 1.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 4,919 คน

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 400 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane (Yamane, 1973 อ้างใน พรรณี ลีกิจวัฒน์, 2555 : 142) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. แนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1. ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความต้องการจำเป็น Priority Needs Index แบบปรับปรุง หรือ PNI_{modified}

1.5.2. การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ การระบุความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการวิเคราะห์แนวทางสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ มีอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.2.1. การระบุความต้องการจำเป็น หมายถึง การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

1.5.2.2. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้อการจำเป็น หมายถึง การนำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาดำเนินการวิเคราะห์หาสาเหตุเกี่ยวกับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.5.2.3. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การนำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมากำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา และนำเสนอแนวทางแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.5.3. สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้อการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปจัดเรียงลำดับความสำคัญของสาเหตุ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดทำมีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และการจัดทำมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และสังเคราะห์สาเหตุจากผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน และนำมาจัดเป็นข้อรายการสำหรับนำไปสอบถามผู้ให้ข้อมูล

1.5.4. แนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง แนวทางในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ครูต้อการ โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวทางจากผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน และนำมาจัดเป็นข้อรายการ

1.5.5. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในสถานศึกษา เพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้อปรับปรุงแก้ไขแล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น เพื่อพัฒนาคุณภาพ และจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี โดยบุคคลากรของสถานศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

1.5.6. วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามที่ระบุในกฎหมายว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.6.1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่สามารถสะท้อนอัตลักษณ์ และมาตรฐานการส่งเสริมของสถานศึกษา โดยมีการกำหนดและประกาศ ค่าเป้าหมายของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

1.5.6.2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของ สถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในด้านต่าง ๆ ให้การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทุกคนอย่างชัดเจนเพื่อนำไปสู่การจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

1.5.6.3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การจัดการโครงสร้างระบบบริหารของ สถานศึกษาเอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีการกำหนดบทบาท หน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่เข้าถึงง่าย และสะดวก เพื่อสามารถนำข้อมูล สารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอน

1.5.6.4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การที่ บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยการนำแผนปฏิบัติการ ประจำปีไปปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด มีกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของ บุคลากรทุกฝ่ายตามที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการ นิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินการตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.5.6.5. การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง การกำหนด ผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ติดตามตรวจสอบคุณภาพ สถานศึกษาทั้งก่อนและหลังการดำเนินงานด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย และรายงานผลการ ปฏิบัติงานให้ต้นสังกัดรับทราบ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

1.5.6.6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

1.5.6.7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การจัดทำ รายงานพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา และนำเสนอรายงานต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ และ เผยแพร่ผลการปฏิบัติงานต่อสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

1.5.6.8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การส่งเสริมแนวคิด การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกับ บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา พร้อมทั้งพัฒนาสถานศึกษาให้มุ่งสู่องค์แห่งการเรียนรู้ และนำผลการ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ในช่องทางอื่นใด ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเมินคุณภาพมาใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอน
อย่างต่อเนื่อง และเผยแพร่ผลพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ต่อไป

1.5.7 ครู หมายถึง ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

1.5.8 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อระบุความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในเพื่อให้สถานศึกษาสามารถทำการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้เสนอสาระสำคัญ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

-
- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.1.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.1.2 หลักการและแนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.1.3 องค์ประกอบของระบบการประกันภายในสถานศึกษา
 - 2.1.4 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 - 2.1.5 วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.2.2 ความหมายและประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.2.3 หลักการของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.2.4 ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.2.5 วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.1.1 ความหมายของการประกันภายในสถานศึกษา

มีการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สมศ. 2547 : 29 - 31) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในว่า หมายถึง การประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 9) ได้ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขแล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

รุ่ง แก้วแดง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2543 ก : ก) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในว่า เป็นกระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นภารกิจที่สถานศึกษาต้องทำอยู่แล้ว การประกันคุณภาพจึงไม่ใช่เรื่องใหม่หรือเป็นเรื่องที่แปลกแยกไปจากงานเดิม และไม่ใช้การประเมินเพื่อประเมิน ไม่เน้นการสร้างเอกสาร แบบวัด หรือแบบประเมินเป็นจำนวนมาก แต่เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดวงใจ กฤษณะวณิช (2545 : 23) ได้ให้ความหมายว่าการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการบริหารที่สถานศึกษาต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ร่วมกันระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษานั้น

สุพัตรา ทรัพย์เสถียร (2546 : 24) ได้ให้ความหมายว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานด้านการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรนั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น โดยอาศัยกระบวนการบริการจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ .

วรรณภา เอกตะ (2550 : 16) ได้ให้ความหมายว่าการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และความพึงพอใจแก่นักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และผู้ปกครอง ประชาชน และสังคมโดยรวมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตร

อัญชลี อินทกาโมทย์ (2554 : 7) ได้ให้ความหมายว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการหนึ่งที่ใช้ในการบริหารการทำงานที่จะต้องคำนึงถึงความสำเร็จในการ ดำเนินงานซึ่งบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในงานประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาอย่าง มีคุณภาพและเหมาะสมกับผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

บุญถม แสงคำ (2555 : 25) ได้ให้ความหมายว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ว่าเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้อง ปรับปรุง แล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ สถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภายใน เพื่อร่วมกัน ตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไขแล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น เพื่อพัฒนา คุณภาพ และจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี โดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

2.1.2 หลักการและแนวความคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้สามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตาม มาตรฐาน ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง และองค์กร สถานประกอบการที่รับ ช่วงผู้ที่จบการศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง มีคุณภาพได้มาตรฐานแม้จะไม่เท่ากัน แต่ก็แตกต่างกันไม่มาก นักเรียนที่จบการศึกษาจาก สถาบันการศึกษาทุกแห่งมีความรู้ ความสามารถทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตร สถานศึกษากำหนด ดังนั้นไม่ว่าจะทำกิจกรรมหรือโครงการใดก็ตาม ผู้เรียนจะต้องได้รับผลประโยชน์ ที่เกิดขึ้นทั้งทางตรง และทางอ้อม

ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความ ตระหนัก รับรู้ และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบ มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย และดำเนินกิจกรรม โครงการที่ใช้ผลประเมินผลตนเอง ผลการประเมิน จากภายนอก หรือผลการวิจัยที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเอง ตลอดจนใช้ผลการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การติดตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรวจสอบ และปรับปรุงงานอย่างเป็นระยะจะช่วยให้งานบรรลุผลได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็จะสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร หรือสถานประกอบการที่รับช่วงต่อจากสถานศึกษา ด้วยการดำเนินงานที่ทุกคนมีจิตสำนึก และความรับผิดชอบร่วมกันเช่นนี้ ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาก็จะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาอย่างแท้จริง และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดคุณภาพผู้เรียนเป็นหลัก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 : 1 - 3)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กล่าวถึง หลักการสำคัญในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่จับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหาย โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน 2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายตามจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน 3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันผลักดัน ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 11)

สรุปได้ว่า หลักการและแนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายในการประกันคุณภาพ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย และดำเนินกิจกรรม โดยใช้ผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินภายนอก หรือผลที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาของสถานศึกษาเอง

2.1.3 องค์ประกอบของระบบการประกันภายในสถานศึกษา

องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย

3 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 : 11 - 12)

1. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจัดระบบและโครงสร้างการวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้ง “สร้างจิตสำนึก” ให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็น “ความรับผิดชอบร่วมกัน” ของทุกคน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางมากแต่ในระดับสถานศึกษาเท่านั้น แท้จริงแล้วคือหน้าที่หลักของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโดยมีคุณภาพตามที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเป็นเป้าหมาย ซึ่งในปัจจุบันกำหนดในรูปของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ฉะนั้น ในการคิดกิจกรรม/โครงการหรือพัฒนานวัตกรรมใด ต้องสะท้อนผลที่เกิดกับผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องเกิดจากผู้ปฏิบัติงานทุกคนทำงานอย่างเป็นระบบ ทำงานร่วมกันได้ดี รับผิดชอบและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน เลือกลู่ทางที่ดีที่สุด ยอมรับผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน และพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา 2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาติให้นำไปเผยแพร่บนการค้านอกจากนี้ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัด การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษา เข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน

2.1.4 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2553 : 9) ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือ ทำงาน ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษา กำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนด และสังคมคาดหวังสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้หลักการ มีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูและผู้บริหารต้องตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็น กลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถ ตรวจสอบได้ และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ และประกาศกฎกระทรวงดังที่กล่าวแล้ว

ดังนั้น การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จึงยึดหลักการ 3 ประการ คือ

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการ บริหาร และตัดสินใจดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก และผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการการศึกษา ได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการภูมิปัญญาท้องถิ่น/ประชาชนชาวบ้านเข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะทำงานใน ส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามตรวจสอบการ ดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนา ร่วมกัน และเพื่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐานที่กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าวสถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการที่เหมาะสม และสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

สถานศึกษาที่มีระบบบริหารด้วยวงจรคุณภาพนำโดยผู้บริหารที่เป็นผู้นำทางวิชาการสูงย่อมมีการพัฒนาคณะครูอาจารย์ให้เป็นบุคลากรที่มีความสามารถทางวิชาการ มีภาวะผู้นำเช่นเดียวกัน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนย่อมมีประสิทธิภาพ ขอบที่จะกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายแสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ จัดการเรียนรู้ที่สนุก กระตุ้นให้คิด และทดลองทำ ความสนุกในการเรียนรู้ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ตระหว่างกันและกัน การจัดการศึกษาได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้ปกครอง ครอบครัวยุ และชุมชน อันเนื่องจากการที่ทุกคนทุกฝ่ายมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน จากความเชื่อมโยงของการปฏิรูปงานดังกล่าว มั่นใจได้ว่าผู้เรียนต้องมีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนด

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา คือ หลักการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ที่มีหลักการสำคัญ 3 ประการ ดังนี้ 1. การกระจายอำนาจโดยสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการและดำเนินงานต่าง ๆ 2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน การเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกฝ่ายได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานร่วมกัน และ 3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรงจุดได้ สถานศึกษาสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสม และประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนเห็นถึงทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน

2.1.5 วิธีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพทั้งภายในให้สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนดังต่อไปนี้

2.1.5.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.1.5.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม

มาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา

2.1.5.3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

2.1.5.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.1.5.5 การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2.1.5.6 การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.5.7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

2.1.5.8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.5.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(1) แนวคิดและหลักการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 5) กล่าวว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษามีเป้าหมายสำคัญเพื่อวางแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จึงเป็นเรื่องที่ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ แนวคิดและหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย ความหมาย ความสำคัญ แนวคิด และประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา รายละเอียดและความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ กระบวนการและขั้นตอนการจัดทำมาตรฐานการศึกษา การประยุกต์แนวคิดสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักการและอุดมการณ์ในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(2) กระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

กระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 สถานศึกษาต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขึ้นเอง โดยการดำเนินการดังกล่าวให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน กระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจะต้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งเป็นการจัดระบบการทำงานให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับได้ของสังคม โดยที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษามีความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ

(2.1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งนำไปใช้เป็นเป้าหมายหรือกรอบทิศทางในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของตนเอง ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจจะเพิ่มเติมลักษณะ ความโดดเด่นของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ขึ้นมาได้ เพื่อความสมบูรณ์ของมาตรฐาน และเพื่อใช้ในการประเมินตนเองของสถานศึกษาในแต่ละปีการศึกษาว่าสามารถบริหารการศึกษาได้บรรลุเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่ และนอกจากนี้ การกำหนดและประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังเป็นข้อมูลสำคัญที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดยังสามารถนำไปเป็นเป้าหมายในการกำกับดูแลตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพภายในภาพรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาก่อนนำส่งไปยังถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อนำข้อมูลมาใช้วางแผนและยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น ในการที่จะบรรลุมาตรฐานการศึกษานั้น เป็นหน้าที่ของหน่วยงานทางการศึกษาระดับต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องร่วมกันดำเนินการ ดังนี้

(2.1.1) ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานต้นสังกัดสูงสุดในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา มีหน้าที่ประสานความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากำหนดทิศทางในการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

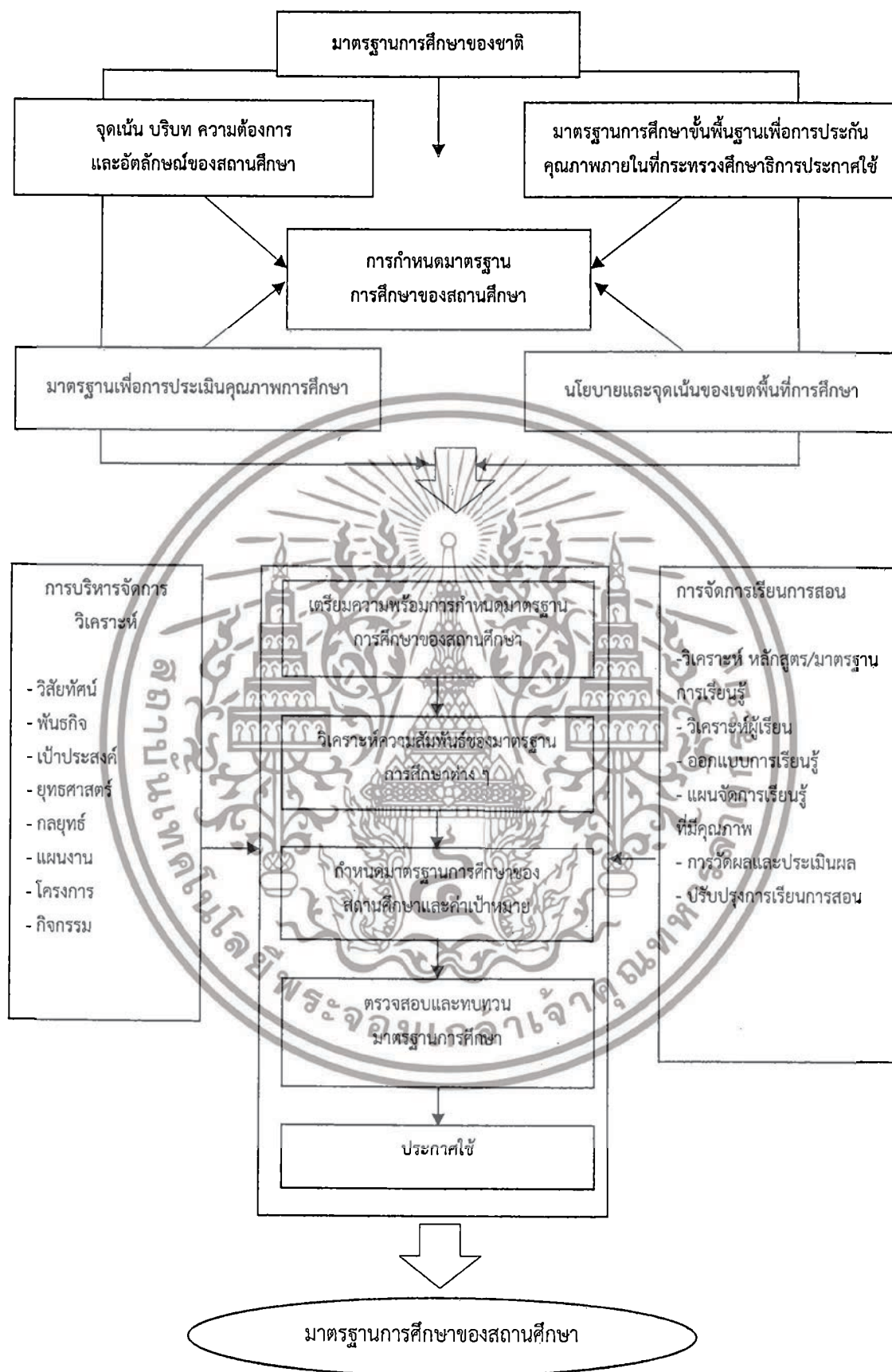
(2.1.2) ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทสำคัญในการนำมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเป้าหมายการพัฒนาในภาพรวมระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อาจกำหนดตัวบ่งชี้ที่เน้นบริบทหรือเอกลักษณ์ท้องถิ่นเพิ่มเติมอีกก็ได้ ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาให้มีระบบการประกันภายในที่เข้มแข็ง นำผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการพัฒนา ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยปีละครั้ง โดยรายงานผลให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อผลักดันสถานศึกษาที่มีคุณภาพในระดับสูงให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ร่วมมือกับชุมชนและองค์กรทางวิชาการให้การช่วยเหลือสถานศึกษาที่มีคุณภาพอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจให้บรรลุตามมาตรฐานให้ได้ ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทราบเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาต่อไป

(2.1.3) ระดับสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีความสำคัญที่สุดที่นำเอามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและอัตลักษณ์ของสถานศึกษาที่โดดเด่นในด้านต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกันแล้วกำหนดเป็นมาตรฐานของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่สถานศึกษาต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งสามารถนำผลมา กำหนดเป็นแผนภาพกระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.2 แผนภาพการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

กระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ตัวแทนผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา สามารถดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1. แต่งตั้งคณะกรรมการการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาตัวแทนผู้ปกครองชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างจิตสำนึกการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหรือชี้แจงเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินภายนอก แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และประโยชน์ของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาต่าง ๆ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาต่าง ๆ เป็นขั้นตอนสำคัญที่คณะกรรมการจะต้องวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่จะนำมากำหนดโครงสร้างของมาตรฐานการศึกษา โดยศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาสาระของมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา รวมทั้งด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย เป้าหมาย สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา เป็นต้น สรุปเป็นภาพเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมาย

หลังจากที่สถานศึกษาได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ แล้ว สถานศึกษาดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ข้างต้น เพื่อหลอมรวมกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริม หรือมาตรฐานด้านอื่น ๆ ที่สถานศึกษาอาจกำหนดขึ้นเพิ่มเติมนอกเหนือมาตรฐานดังกล่าวข้างต้นก็ได้

นอกจากนี้ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องพิจารณาสาระสำคัญที่จะกำหนดในมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับจุดเน้น วิสัยทัศน์ ปรัชญา และแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผ่านกระบวนการเห็นชอบร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน

และภายนอกสถานศึกษา และสาระสำคัญที่กำหนดขึ้นมาจะต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบท เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของสถานศึกษานั้น ๆ และต้องกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สถานศึกษากำหนดขึ้น โดยค่าเป้าหมายความสำเร็จดังกล่าวอาจกำหนดในลักษณะเป็นเป้าหมายเชิงปริมาณ เป้าหมายเชิงคุณภาพ หรือเป้าหมายเชิงปริมาณกับคุณภาพผสมผสานกันในแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ซึ่งค่าเป้าหมายที่กำหนดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาด้วยการพิจารณาจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถานศึกษา และมีความเป็นไปได้ที่จะบรรลุผล

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการพิจารณาทบทวนเนื้อหาสาระที่กำหนดในมาตรฐานและตัวบ่งชี้รวมถึงค่าเป้าหมายความสำเร็จที่สถานศึกษาได้กำหนดขึ้นว่าเหมาะสม ครอบคลุม สอดคล้อง และเป็นไปได้ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 5 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นเครื่องมือบอกทิศทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษาโดยรวม ดังนั้น การนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เผยแพร่และแจ้งให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมารับทราบด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม เช่น การแจ้งในที่ประชุม จดหมายข่าว ประกาศเสียงตามสาย บ้ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น จึงมีความจำเป็นไม่น้อยกว่าขั้นตอนข้างต้น ซึ่งปรากฏผังแผนภาพที่ 2.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.3 กระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปได้ว่า กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการวางแผนทางในการจัดการศึกษา โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระบวนการ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาয়ระดับคุณภาพการศึกษา และอาศัยความร่วมมือระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา โดยมีขั้นตอนในกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.1.5.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(1) แนวคิดและหลักการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 5) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เน้นให้มีการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยส่งเสริมให้หน่วยปฏิบัติ คือ สถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาที่ยืดสภาพปัญหาความต้องการ และให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจัยหลักในการวางแผนร่วมกันระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สถานศึกษาจะต้องมีการระดมสมองในการวิเคราะห์สภาพปัญหาภายในและภายนอก เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของบุคลากรภายในสถานศึกษา ที่เป็นผู้ให้บริการและสอดคล้องกับความปรารถนาของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับบริการทางการศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษา ได้แก่ ผู้แทนของครูผู้สอน ผู้แทนกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนของผู้ปกครองของนักเรียน ผู้แทนขององค์กรหน่วยงานและสถาบัน ตลอดจนสถานประกอบการต่าง ๆ ในชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมคิดร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อช่วยกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เจอนไข และภาพแห่งความสำเร็จ ซึ่งครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาดังกล่าวจะต้องมุ่งเน้นกระบวนการสร้างคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด ถือเป็นแผนระยะยาวที่สถานศึกษาจะต้องใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในการกำหนดโครงการพัฒนาในแต่ละด้านที่ตรงกับความต้องการระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ชัดเจนเหมาะสม และถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งมีหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เช่น SWOT Analysis การบริหารงานเชิงระบบ (PDCA) เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) กระบวนการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT Analysis)

SWOT Analysis เป็นกระบวนการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ผลสรุปสำหรับกำหนดวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่มีความชัดเจน จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา SWOT เป็นคำย่อมาจากคำว่า Strengths Weaknesses Opportunities และ Threats ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.4

ช่วยให้บรรลุ วัตถุประสงค์	ทำให้ไม่บรรลุ วัตถุประสงค์
------------------------------	-------------------------------

ปัจจัย ภายใน	จุดเด่น	จุดที่ต้องการ พัฒนา
ปัจจัย ภายนอก	โอกาส	อุปสรรค

ภาพที่ 2.4 กระบวนการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT Analysis)

Strengths คือ จุดแข็งหรือจุดเด่น หมายถึง การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์

Weaknesses คือ จุดอ่อนหรือจุดที่ควรพัฒนา หมายถึง การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์

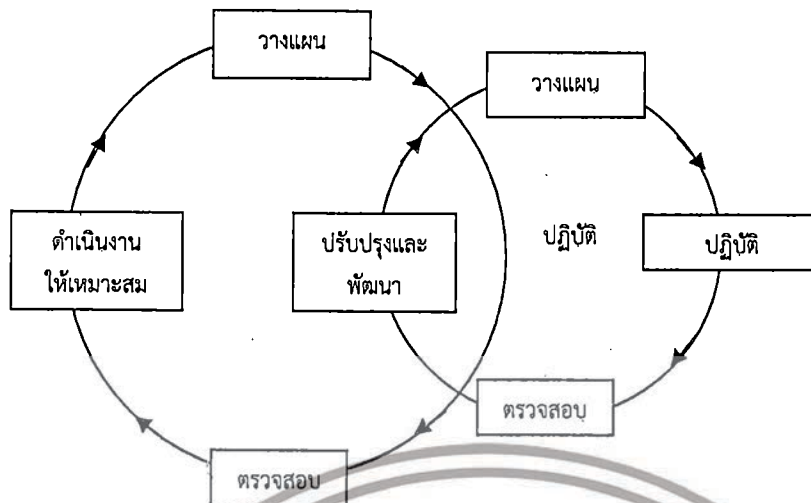
Opportunities คือ โอกาส หมายถึง ปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินการของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์

Threats คือ อุปสรรค หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ทำให้งานไม่บรรลุวัตถุประสงค์

(3) วงจรการบริหารงานเชิงระบบ (PDCA)

การทำงานที่ประสบความสำเร็จได้เร็วและยั่งยืนล้วนสะท้อนให้เห็นว่ามีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีระบบตรวจสอบได้ วงจรเดมมมิ่ง (Deming Cycle) เป็นกระบวนการดำเนินงานเชิงระบบรูปแบบหนึ่งใช้กันอย่างแพร่หลาย PDCA มาจากคำว่า Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) และ Act (ปรับปรุงและพัฒนา) ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.5 วงจรคุณภาพ PDCA

ขั้นตอนการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้

ขั้นวางแผน (Plan) เป็นการกำหนดกรอบงานที่ต้องการแก้ปัญหา ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง รวมถึงพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ โดยพิจารณาว่าต้องนำข้อมูลอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ แล้วกำหนดทางเลือกในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การวางแผนจะช่วยให้สามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้

ขั้นปฏิบัติ (Do) เป็นการลงมือปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาตามทางเลือกที่กำหนดไว้ในแผน ขณะเดียวกันมีการตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าดำเนินไปในทิศทางที่กำหนดไว้หรือไม่

ขั้นตรวจสอบ (Check) เป็นการประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนา ซึ่งทำให้ทราบว่า การปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยการกำหนดความถี่ของการตรวจสอบ ตามความเหมาะสม

ขั้นปรับปรุงและพัฒนา (Act) เป็นการพิจารณาผลการตรวจสอบและอาจจะนำผลการตรวจสอบมาดำเนินการ 2 กรณี คือ

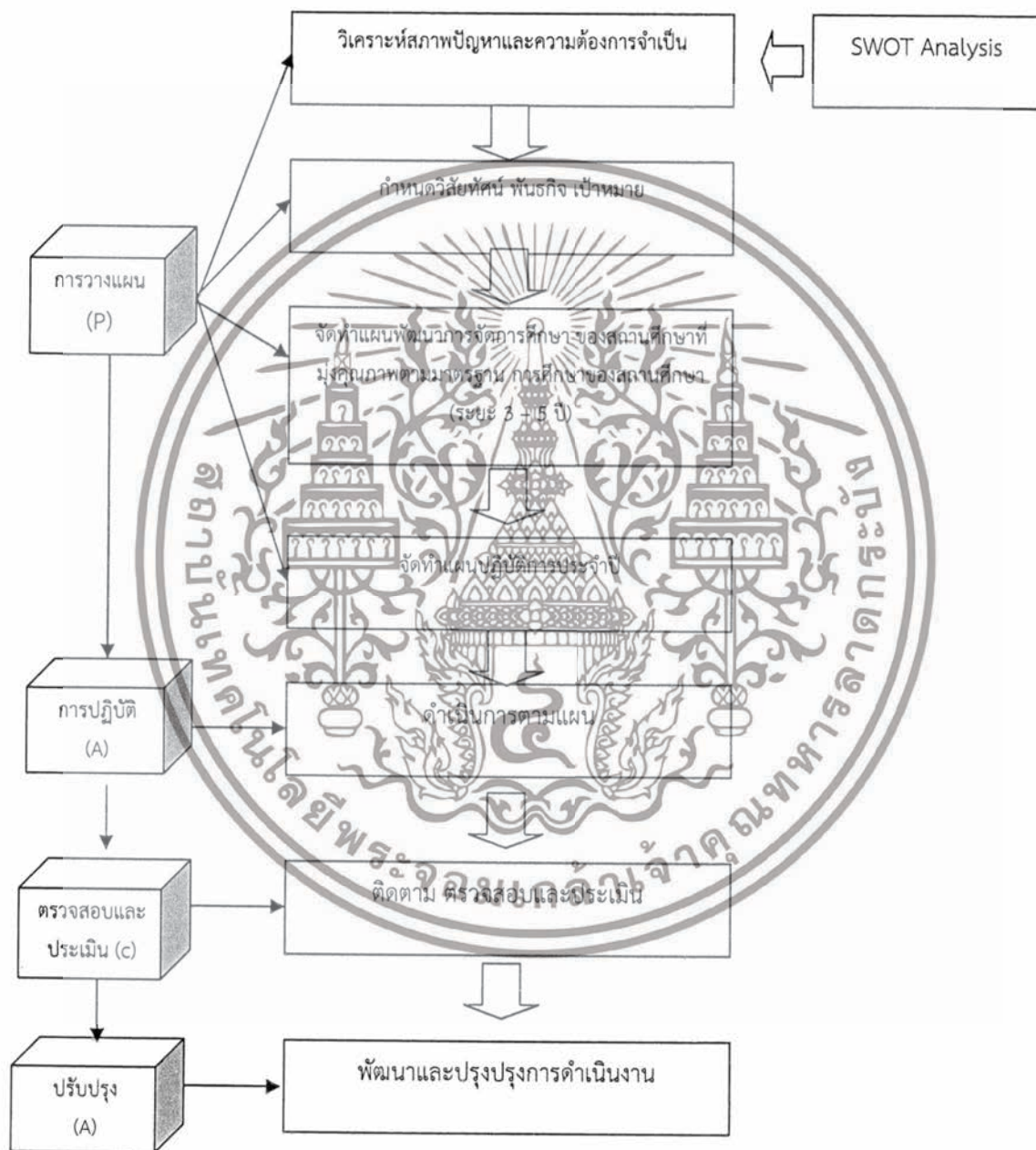
กรณีที่ 1 ถ้ามีผลการปฏิบัติงานที่ดีให้นำกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

กรณีที่ 2 ถ้าผลงานยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ต้องนำผลการประเมินมาพิจารณาว่าควรดำเนินการอย่างไรต่อไป เพื่อให้บรรลุตามที่กำหนดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4) กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการ ประจำปี

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ใช้อาศัยหลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพนั้นแสดงให้เห็นเข้าใจอย่างง่าย ๆ ได้ ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.6

ภาพที่ 2.6 หลักการและแนวคิดการบริหารจัดการโดยใช้วงจรคุณภาพกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(5) ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
(ระยะ 3 – 5 ปี)

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3 – 5 ปี) สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.7

ภาพที่ 2.7 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน

คณะทำงานควรประกอบด้วย คณะบุคคลจากหลายฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น หัวหน้างาน ผู้แทนครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และชุมชน ตามความเหมาะสม เพื่อให้คณะทำงานดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา

การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และสภาพภายนอกด้านโอกาส อุปสรรคในการจัดการศึกษา จัดเก็บหรือรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้

ข้อมูลด้านกฎหมาย นโยบาย และอื่น ๆ

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
- นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ของกระทรวงศึกษาธิการ
- แนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561)
- นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- แผนพัฒนาการจัดการศึกษาระดับชาติ ระดับหน่วยงาน
- มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ข้อมูลของสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. ข้อมูลด้านคุณภาพผู้เรียน

- นโยบายและสภาพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน
- รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา (Local Assessment System) ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ (NT : National Test, O-NET : Ordinary National Education Test)
- คุณภาพผู้เรียนจากผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- สุขภาพผู้เรียน ได้แก่ บันทึกลับสุขภาพ น้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกาย
- อัตราการมาเรียนและอัตราผู้เรียนออกกลางคัน
- ข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล เช่น ปพ6, ข้อมูลจากโปรแกรม SDQ

2. ข้อมูลด้านการจัดการศึกษา เช่น

- กฎหมาย นโยบาย และสภาพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
- มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- รายงานผลการประเมินผลและข้อเสนอแนะจากประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงาน

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบแรกและรอบสอง

- หลักสูตรสถานศึกษาและกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การดำเนินงานและสรุปผลโครงการ/กิจกรรม
- แผนการจัดการเรียนรู้ของครู/แผนการจัดประสบการณ์
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
- ผลการประเมินครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- รายงานผลการประเมินตนเองประจำปีของครู
- บันทึกความดีของครูและผู้บริหารสถานศึกษา
- บันทึกการนิเทศ/การสังเกตการสอน แฟ้มสะสมงานของครู

3. ข้อมูลด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เช่น

- แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา สถานประกอบการ ประชาชนชาวบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- บันทึกการประชุมครู ผู้ปกครอง ผู้เรียน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ความร่วมมือของชุมชนในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- ลักษณะสภาพแวดล้อมของชุมชน

4. ข้อมูลด้านมาตรการส่งเสริม เช่น

- โครงการ/กิจกรรมพิเศษที่ตอบสนองนโยบาย จุดเน้น ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและสภาพภายนอก

ด้านโอกาสและอุปสรรคด้านโอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษานั้น มีการวิเคราะห์หลายแนวทาง แต่ที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย ได้แก่ รูปแบบการวิเคราะห์ตามแนวทาง SWOT Analysis ซึ่งมีข้อควรคำนึง ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษา (External Environment) โดยวิเคราะห์สภาพที่เป็นโอกาส (Opportunity) หรือสภาพที่สถานศึกษาสามารถนำมาพัฒนาจุดแข็งหรือปรับปรุงแก้ไขจุดที่ควรพัฒนาและสภาพที่เป็นปัญหาและอุปสรรค (Threats) หรือสภาพที่สถานศึกษาต้องหาทางหลีกเลี่ยง โดยพิจารณาจากองค์ประกอบด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social & Cultural) เทคโนโลยี (Technology) สภาพเศรษฐกิจ (Economics) การเมืองและกฎหมาย (Political & Legal) ที่มีผลกระทบต่อสถานศึกษาโดยใช้หลักการระดมสมอง ผลการวิเคราะห์ได้สภาพที่เป็นโอกาสและปัญหาอุปสรรคของสภาพแวดล้อมภายนอก

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของสถานศึกษา (Internal Environment) โดยวิเคราะห์สภาพที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) เพื่อคงสภาพหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นหรือสภาพที่ควรเป็นจุดที่ควรพัฒนา (Weakness) หรือสภาพที่ต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิก โดยพิจารณาจากองค์ประกอบด้านโครงสร้างและนโยบายด้านการบริหาร (Structure & Policy) การบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลผลิต (Services & Products) คน (Man) การเงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการบริหารจัดการ (Management)

3. ประมวลผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นโอกาส ปัญหาอุปสรรค จุดแข็งและจุดอ่อน และสังเคราะห์หาสภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษาซึ่งเป็นจุดยืนหรือจุดเริ่มต้นของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การนำผลการวิเคราะห์สภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา ประมวลผลเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

การนำผลการวิเคราะห์สภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา ประมวลผลเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษามีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ เป็นทิศทางหรือสภาพสถานศึกษาที่พึงปรารถนาในอนาคตของสถานศึกษา ควรมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน อาจจะเป็น 3 หรือ 5 ปี ที่มีความเป็นไปได้ โดยเมื่อสถานศึกษาได้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจนประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์แล้ว สถานศึกษาควรแก้ไขและพัฒนาจุดที่ควรพัฒนาให้ดีขึ้น คง หรือ เพิ่ม จุดเด่นของสถานศึกษาให้มากขึ้น จนบรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และเมื่อครบรอบระยะเวลาของวิสัยทัศน์ที่กำหนดสถานศึกษาสามารถปรับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้สูงขึ้น

วิสัยทัศน์ที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

- เป็นภาพเชิงบวกที่สะท้อนถึงความเป็นเลิศขององค์กร
- คำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ
- มีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้
- เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสถานศึกษา
- ครอบคลุมสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น

2. การกำหนดพันธกิจ ดำเนินการโดยนำวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา แต่ละคำ แต่ละข้อความ แต่ละส่วน มากำหนดภาระงานซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามกิจกรรมสำคัญ (Key Words)/ข้อความในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

3. การกำหนดเป้าหมาย ดำเนินการโดยนำพันธกิจแต่ละข้อมาพิจารณาว่า ถ้าดำเนินการพันธกิจที่กำหนดแล้ว จะเกิดผลอะไร ผลผลิตที่จะเกิดขึ้นนั้น คือ เป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งจะต้องตอบการบรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วน

ขั้นที่ 5 กำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และชื่อโครงการ/กิจกรรม

เมื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาชัดเจนแล้ว ให้นำข้อมูล วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายเหล่านั้นไปเป็นฐานคิดในการกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และชื่อโครงการ/กิจกรรม

1. การกำหนดกลยุทธ์ (ระดับองค์กร) การกำหนดกลยุทธ์ระดับองค์กร ซึ่งเป็นกลยุทธ์ของโรงเรียน ดำเนินการโดยนำเป้าหมายมาจัดหมวดหมู่หรือตามกลุ่มตามมาตรฐานการศึกษา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำมาใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของสถานศึกษา แล้วนำกลุ่มเป้าหมายมาพิจารณาว่าจะใช้ข้อความหรือคำใดที่ครอบคลุมสื่อความได้ชัดเจน สำหรับตั้งเป็นชื่อกลยุทธ์ (ของโรงเรียน)

2. การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ดำเนินการโดยการนำเป้าหมายมาพิจารณาว่าแต่ละเป้าหมาย ชีวัดความสำเร็จได้จากตัวบุคคลหรืองาน หรือหน่วยงาน เช่น นักเรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากร งานสารสนเทศ งานวัดผล ประเมินผล หรือชุมชน

3. การกำหนดชื่อโครงการ/กิจกรรม การกำหนดชื่อโครงการ/กิจกรรมจะต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ แล้วพิจารณาหาชื่อโครงการ/กิจกรรมที่ครอบคลุมกลยุทธ์นั้น ๆ และเป็นรูปธรรมสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์สภาพปัญหาทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการพัฒนาการจัดการศึกษา โดยมีคณะกรรมการที่ประกอบด้วย คณะผู้แทนจากครูผู้สอน ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนการปกครอง ผู้แทนองค์กร หน่วยงาน สถาบัน ตลอดจนสถานประกอบการต่าง ๆ ในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา โดยแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต้องมุ่งเน้นกระบวนการสร้างคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

2.1.5.3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา

(1) แนวคิดและหลักการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 37) กล่าวว่า การจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษานับว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการและครอบคลุมภารกิจด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาจึงต้องมีระบบการบริหารจัดการจัดการศึกษาที่นำไปสู่คุณภาพของผู้เรียน รวมถึงระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ เป็นระบบถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและสามารถเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้ตลอดเวลาโดยผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) กระบวนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 31) ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยได้ระบุให้มีการจัดระบบบริหารและสารสนเทศไว้เป็น 1 ใน 8 ประการของหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาระบบบริหารและสารสนเทศ ดังนี้

1. จัดโครงการหรือระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุม เป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการ

3. นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการพัฒนาการเรียนการสอน

(2.1) การจัดโครงการหรือระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

(2.1.1) ภารกิจในการบริหารสถานศึกษา

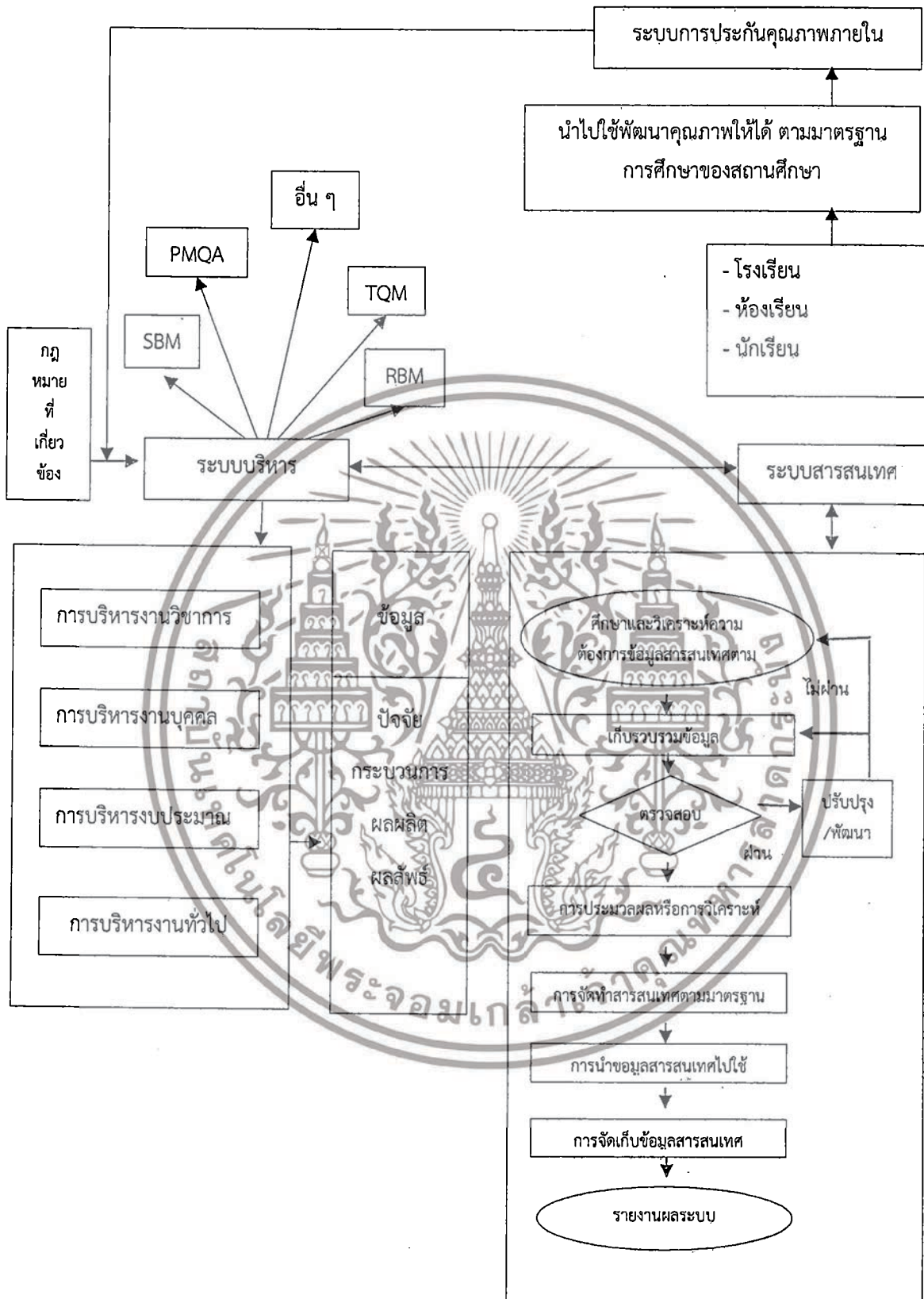
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 และกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง

(2.1.2) ความสัมพันธ์ระหว่างระบบบริหารและสารสนเทศกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษานับว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการและครอบคลุมภารกิจด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจึงต้องมีระบบการจัดการจัดการการศึกษาที่นำไปสู่คุณภาพของผู้เรียน รวมถึงระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ เป็นระบบถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและสามารถเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้ตลอดเวลาโดยผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการดำเนินการจัดการระบบบริหารและสารสนเทศเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องควรศึกษาแนวคิดและดำเนินการทั้งสองส่วนควบคู่กันไป ในขณะเดียวกันเพื่อนำไปจัดโครงสร้างหรือระบบบริหารงานของสถานศึกษาให้เอื้อและเกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างระบบบริหารและสารสนเทศกับ ระบบการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2.2) การกำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศ

(2.2.1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำเป็นต้องมีการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการ การดำเนินการดังกล่าว ควรคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานในท้องถิ่น นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล การกระจายอำนาจ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมทั้งบุคลากรทุกกลุ่มงานควรมีการรับรู้หรือร่วมงานอย่างทั่วถึง (School Wide) ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้การบริหารงานข้อมูลสารสนเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1. คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศให้มีหน้าที่จัดทำข้อมูลตามระบบการใช้โปรแกรมข้อมูลสารสนเทศให้เข้ารับการอบรมในโปรแกรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น บุคลากรในด้านนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบและมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่
2. จัดให้มีระบบติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำเนินการกรอกข้อมูลและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน
3. ให้การสนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาให้ได้รับการอบรมพัฒนาทักษะด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง
4. มีบทบาทในการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลสารสนเทศที่ทางสถานศึกษาได้จัดทำขึ้นก่อนนำไปใช้ เพื่อให้เกิดผลดีต่อภาพพจน์ของสถานศึกษา
5. สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีความรู้และสามารถสืบค้นข้อมูลสารสนเทศที่ทางสถานศึกษาจัดทำขึ้นได้ด้วยตนเองโดยมีการจัดทำได้ด้วยตนเอง โดยมีการจัดทำห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ไว้ให้บริการและผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่จัดทำข้อมูลสารสนเทศในด้านต่าง ๆ เป็นผู้แนะนำขั้นตอนสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ

การกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในนั้น สถานศึกษาทุกขนาด ไม่ว่าจะขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ควรจัดทำคำสั่งมอบหมายงานให้ชัดเจน ให้เป็นไปตามความเหมาะสมกับบริบท สภาพแวดล้อม และจำนวนบุคลากร ส่วนในการดำเนินการนั้น สถานศึกษาที่มีบุคลากรจำกัดอาจเชิญบุคลากรในท้องถิ่นได้แก่ ผู้แทนชุมชน ผู้ปกครอง ผู้มีความสามารถเฉพาะด้านหรือผู้ที่สนใจเข้ามีส่วนร่วมตามหลักการมีส่วนร่วมดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ บุคลากรหนึ่งคนอาจต้องรับผิดชอบมากกว่า 1 หรือ 2 งานก็ได้

การจัดแบ่งผู้รับผิดชอบดังกล่าวนี้ สามารถจัดได้หลากหลายรูปแบบในที่นี้เสนอเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับห้องเรียน และระดับสถานศึกษา โดยใช้หลัก PDCA และความสอดคล้องกับภาระงาน 4 งาน ของสถานศึกษา (งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป) รวมทั้ง

ภารกิจหน้าที่ของบุคลากรและงานประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังตารางที่ 2.1 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่บนเว็บไซต์หรือสื่อออนไลน์โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมายและไม่คุ้มครองสิทธิใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 ตารางการกำหนดผู้รับผิดชอบระดับห้องเรียน
ระดับห้องเรียน

งาน	ผู้รับผิดชอบหลัก
1. ข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านสุขภาพอนามัย ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ครูประจำชั้น/กลุ่มสาระการเรียนรู้
2. จัดทำแผนการเรียนรู้	ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้/สาระการเรียนรู้
3. จัดทำ/จัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้	
4. จัดการเรียนรู้	
5. วัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้	
6. สรุปผล/จัดทำรายงานวิจัยในชั้นเรียน	

ตารางที่ 2.2 ตารางการกำหนดผู้รับผิดชอบระดับสถานศึกษา
ระดับสถานศึกษา

งาน	ผู้รับผิดชอบหลัก
1. ข้อมูลสารสนเทศ - งานวิชาการและมาตรฐานด้านผู้เรียน - งานบุคลากร - งานงบประมาณ - งานบริหารทั่วไป	ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้รับผิดชอบแต่ละงาน
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี/โครงการ/กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบแต่ละงาน
3. ดำเนินการตามแผนฯ/โครงการ/กิจกรรม	
4. นิเทศติดตาม ประเมิน	
5. สรุป/จัดทำรายงานประจำปี	

หมายเหตุ :

1. ข้อมูลสารสนเทศทุกด้านควรรวบรวมย้อนหลังอย่างน้อย 3 ปี
2. มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในหลายมาตรฐานอาจใช้ข้อมูลสัมพันธ์กัน
3. ควรระบุชื่อ สกูลผู้รับผิดชอบไว้ให้ชัดเจนด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2.3) การจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่

สถานศึกษามีข้อมูลมากมาย การจัดกระจายอยู่ในส่วนต่าง ๆ ตามภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของครูและบุคลากรแต่ละคนหากไม่มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบแล้ว จะเกิดความไม่สะดวกหรือเกิดความยุ่งยากในการนำไปใช้ หรือมีข้อมูลสารสนเทศที่ไม่ตรงกัน ความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งไม่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา การปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละคน อันส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนและในการประเมินคุณภาพผู้เรียนเพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศนั้น สถานศึกษาควรจัดเก็บผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และควรจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศย้อนหลังอย่างน้อย 3 ปี ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศอย่างสมบูรณ์ นำไปสู่ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างแท้จริง โดยไม่แยกส่วนจากภารกิจประจำหรือเพิ่มภาระงาน ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องเริ่มต้นจากการนำผลประเมินของการเรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษา ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามนโยบายพิเศษ มาวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ทั้งนี้ ลักษณะหรือรูปแบบการจัดเก็บระบบข้อมูลสารสนเทศอาจจัดทำได้หลายรูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 จัดระบบตามลักษณะของข้อมูล ได้แก่

1. ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา สภาพการบริหารและการจัดการตามโครงสร้างการบริหารและภารกิจ แนวโน้มในการพัฒนาท้องถิ่น แนวทางการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา/ชุมชน/คณะนักเรียน
2. ข้อมูลสารสนเทศที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สุภาพอนามัยของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ผลการประเมินการอ่าน คิววิเคราะห์ และเขียน ผลงานและการแสดงออกของผู้เรียน และรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นต้น
3. ข้อมูลสารสนเทศที่เกิดจากการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ได้แก่ ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา (SAR) เป็นต้น

รูปแบบที่ 2 จัดระบบเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ได้แก่

1. ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา (ผลจากรายงานประจำปีของสถานศึกษา ย้อนหลังอย่างน้อย 3 ปีติดต่อกัน)
2. ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีย้อนหลังอย่างน้อย 3 ปี ติดต่อกัน
3. ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาย้อนหลังอย่างน้อย 3 ปี ติดต่อกัน

รูปแบบที่ 3 จัดระบบตามลักษณะข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษาสภาพการบริหารและการจัดการตามโครงการสร้างการบริหาร และภารกิจศักยภาพของสถานศึกษา ความต้องการของสถานศึกษา แนวโน้มในการพัฒนาท้องถิ่น แนวทางการจัดการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา/ชุมชน/คณาจารย์

2. ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ผลงานและการแสดงออกของนักเรียน รูปแบบการเรียนของผู้เรียน

3. ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมแนะแนว การวิจัยในชั้นเรียน

4. ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ได้แก่ สภาพและบรรยากาศการเรียนรู้อุทิศทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาคุณภาพบุคลากร ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน

5. ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการรายงาน ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอน คุณภาพด้านการบริหารจัดการ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

รูปแบบที่ 4 จัดระบบตามภารกิจการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและบุคลากร

1. งานวิชาการ ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาการเรียนรู้อุทิศ การวัดและประเมินผล การวิจัยในชั้นเรียน การนิเทศการเรียนการสอน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร การพัฒนางานวิชาการ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนทุกด้าน (สรุปรวบรวมมาจากครูประจำชั้น/กลุ่มสาระการเรียนรู้) รายงานโครงการ/กิจกรรม เป็นต้น

2. งานบุคลากร ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านบุคลากร ข้อมูลทุกด้านของครู เช่น อายุราชการ วุฒิการศึกษา การศึกษาต่อการพัฒนาวิชาชีพ การศึกษาต่อการเข้ารับการพัฒนาหรือฝึกอบรม รายงานโครงการ/กิจกรรม เป็นต้น

3. งานงบประมาณ ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านแผนและงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การดำเนินงานตามแผน รายงานการเบิกจ่ายหรือใช้งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายพัสดุ ครุภัณฑ์ การจัดทำบัญชี

4. งานบริหารทั่วไป ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านงานบริหารทั่วไป ระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร ข้อมูลเกี่ยวกับอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม งานกิจการนักเรียน ข้อมูลระบบสารสนเทศ ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษา การบันทึกการประชุมของสถานศึกษา รายงานโครงการ/กิจกรรม เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการจัดเก็บระบบข้อมูลสารสนเทศที่กล่าวข้างต้นนี้ เป็นเพียงแนวทางหนึ่งในการดำเนินการดำเนินการเท่านั้น สถานศึกษาสามารถนำไปพิจารณาจัดทำหรือจัดหมวดหมู่แบบใดก็ได้ นอกเหนือจากรูปแบบที่กล่าวข้างต้น ตามที่เห็นว่าสะดวกและเหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

3. การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์

3.1 การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษาในรูปแบบของโปรแกรมประยุกต์ พัฒนาโดยสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ รายละเอียดดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษาในรูปแบบของโปรแกรมประยุกต์

โปรแกรม	การใช้ประโยชน์
O-BEC	เป็นโปรแกรมเพื่อการจัดเก็บบันทึกประมวลผลและรายงานข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ณ วันที่ 10 มิถุนายนของทุกปี เน้นการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นความต้องการในการบริหารจัดการสถานศึกษา การจัดตั้งการจัดสรรงบประมาณ การวางแผนการศึกษาและการเชื่อมโยงข้อมูลกับโปรแกรม B-OBEC, M-OBEC, P-OBEC และโปรแกรมอื่น ๆ การดำเนินการเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ข้อมูลต้นปีการศึกษา ระยะที่ 2 ข้อมูลสิ้นปีการศึกษา
SMIS	เป็นโปรแกรมระบบบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา (School Management Information System : SMIS) พัฒนาขึ้นเพื่อจัดเก็บข้อมูลในระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย ทะเบียนโรงเรียน ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ข้อมูลบุคลากร รายบุคคล และข้อมูลงานวิชาการ กำหนดการจัดเก็บเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายนของทุกปี และข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤศจิกายนของทุกปี
M-OBEC	เป็นโปรแกรมเพื่อการจัดเก็บบันทึกประมวลผลและรายงานข้อมูลครุภัณฑ์รายโรงเรียนโดยให้โรงเรียนหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บันทึกปรับปรุงข้อมูลทุกปีงบประมาณ
B-OBEC	เป็นโปรแกรมเพื่อบันทึกประมวลผลและรายงานข้อมูลสิ่งก่อสร้างรายโรงเรียนโดยให้โรงเรียนหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บันทึกข้อมูล ปรับปรุงข้อมูลทุกปีงบประมาณ Data on Web เป็นการรายงานข้อมูลจำนวนนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนผ่านเว็บไซต์ของ สพฐ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

โปรแกรม	การใช้ประโยชน์
	www.obec.go.th ซึ่งกำหนดรายงานข้อมูลเป็นระยะ ได้แก่ ครั้งที่ 1 ข้อมูล ณ วันที่ 16 พฤษภาคมของทุกปี ครั้งที่ 2 ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายนของทุกปี และปรับปรุงข้อมูลในทุกวันที่ 10 ของทุกเดือน
P-OBEC	เป็นโปรแกรมเพื่อบันทึกประมวลผลและรายงานข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บันทึกข้อมูล
ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์	เป็นระบบที่นำเอาระบบแผนที่กราฟิก (Geographic) มาทำงานร่วมกับฐานข้อมูล (Database) ที่มีความสามารถในการจัดเก็บ แก้ไข ปรับปรุง สืบค้น จัดการวิเคราะห์แสดงผลและรายงานผลข้อมูลเชิงพื้นที่ด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยอาศัยความสัมพันธ์ทางภูมิศาสตร์เป็นตัวเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับข้อมูลอื่น
e-Office	ด้านงานธุรการ การบริหารงานการเงินใช้โปรแกรมต้นทุกผลผลิต
Student 44	การบริหารงานวิชาการในด้านงานทะเบียนและจัดผลซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่จัดทำขึ้นจะต้องนำไปใช้ในการให้บริการหน่วยงานอื่นและผู้ขอรับบริการจากสถานศึกษา

3.2 การใช้ประโยชน์จากระบบข้อมูลสารสนเทศทั่วไป

1. ในกรณีที่ประมวลผลจากการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านตัวบุคคล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ได้ดังตารางที่ 2.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.4 การใช้ประโยชน์จากการประมวลผลจากการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านตัวบุคคล

ระบบข้อมูลสารสนเทศ	การใช้ประโยชน์
ด้านผู้เรียน ได้แก่ ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สุขภาพพลานามัย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล เป็นต้น	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการ/กิจกรรมนักเรียน/การบริหารจัดการศึกษา - การจัดตั้งการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การวางแผนทางการศึกษา - การประกันคุณภาพภายใน การประเมินคุณภาพภายนอก - การนิเทศติดตามผลรายงานประจำปี - การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาการเรียนการสอน - การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การทำ/จัดทำสื่อเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ - การจัดทำผลงานทางวิชาการ เป็นต้น
ด้านครู ได้แก่ ข้อมูลทุกด้านของครู เช่น อายุตัว อายุราชการ วุฒิ การศึกษา การศึกษาต่อ การพัฒนาวิชาชีพ การเข้ารับ การพัฒนาหรือฝึกอบรมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดทำ / จัดทำสื่อเทคโนโลยี รายงานวิจัย ในชั้นเรียน เป็นต้น	<ul style="list-style-type: none"> - แผนงาน /โครงการ/ กิจกรรมด้านบุคลากร (การพัฒนาวิชาชีพการอบรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้) - ด้านวิชาการ (การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การนิเทศติดตามผล การประกันคุณภาพภายใน การประเมินคุณภาพภายนอก การบริหารจัดการศึกษา) - ด้านงบประมาณ (การจัดตั้งจัดสรรงบประมาณ) - ด้านบริหารทั่วไป (การวางแผนทางการศึกษา รายงานโครงการ/กิจกรรม การจัดทำสภาพแวดล้อม/บรรยากาศการเรียนการสอน) เป็นต้น
ด้านผู้บริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - การวางแผนทางการศึกษา - การประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก - งานความสัมพันธ์ชุมชนการนิเทศติดตามผลรายงานประจำปี เป็นต้น

2. ในกรณีที่ประมวลผลจากการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศตามภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.5 การประมวลผลจากการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศตามภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา

ระบบข้อมูลสารสนเทศ	การใช้ประโยชน์
งานด้านวิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการ/กิจการนักเรียน/การบริหารจัดการศึกษา - การจัดตั้งการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การวางแผนทางการศึกษา - การประกันคุณภาพภายใน การประเมินคุณภาพภายนอก - การนิเทศติดตามผลรายงานประจำปี - การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาการเรียนการสอน (การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การหา/จัดทำสื่อเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้) - การจัดทำผลงานทางวิชาการ เป็นต้น
งานบริหารบุคคล	<ul style="list-style-type: none"> - แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านบุคลากร (การพัฒนาวิชาชีพ การอบรม เพื่อพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้) - ด้านวิชาการ (การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การนิเทศติดตามผลการประกันคุณภาพภายใน การประเมินคุณภาพภายนอก การบริหารจัดการศึกษา) - ด้านงบประมาณ (การจัดตั้งจัดสรรงบประมาณ) - ด้านบริหารทั่วไป (การวางแผนทางการศึกษา รายงานโครงการ/กิจกรรม การจัดสภาพแวดล้อม/บรรยากาศการเรียนการสอน) เป็นต้น
งานงบประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> - แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านงบประมาณ การจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณของงาน - การนิเทศติดตามผล การประกันคุณภาพภายใน การประเมินคุณภาพภายนอก การบริหารจัดการศึกษา
งานบริหารทั่วไป	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรม ด้านบริหารทั่วไป - งานด้านวิชาการ (การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้) การประกันคุณภาพภายใน การประเมินคุณภาพภายนอก การนิเทศติดตามรายงานประจำปี เป็นต้น

การใช้ประโยชน์จากระบบข้อมูลสารสนเทศของแต่ละงานหรือแต่ละด้านไม่ได้แยกส่วนขาดจากกัน หลายงานอาจใช้ข้อมูลสารสนเทศร่วมกัน และข้อมูลสารสนเทศระบบหนึ่งก็อาจใช้ได้กับงานหลายงาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์และการมองเห็นประโยชน์ของผู้ใช้ นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และการออกแบบการจัดเก็บข้อมูลของสถานศึกษาอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปได้ว่า การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ ที่มีประสิทธิภาพ เป็นระบบ ถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน และสามารถเรียกใช้ได้ตลอดเวลา โดยมีกระบวนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในของสถานศึกษา ดังนี้ 1. จัดโครงการหรือระบบสารสนเทศของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2. กำหนดผู้รับผิดชอบ และจัดระบบสารสนเทศ ให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุม เป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึง และการให้บริการ 3. นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการพัฒนาการเรียนการสอน

2.1.5.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 24) กล่าวว่าแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางการทำงาน เพื่อให้ทุกคนทุกฝ่ายมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่ไม่ขัดแย้งกัน แต่แผนจะไม่มีผลหากการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาไม่ดำเนินการตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการควบคู่กับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพและระบบคุณธรรมย่อมสร้างคนที่มีคุณภาพให้เกิดขึ้นได้ไม่ยากนัก ผู้บริหารจะทำหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดูแล กำกับ ติดตาม และนิเทศงานของบุคลากรทุกคนทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ให้มีความสำคัญ การดำเนินงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติสุขควรต้องทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา แบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างเหมาะสม และบรรลุผลสำเร็จตามแผนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติงานตามแผนงาน และภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควรเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม และให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยที่ผู้บริหารมีหน้าที่อำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้มีการปฏิบัติการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ดูแล ติดตาม แก่บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.5.5 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

(1) แนวคิดและหลักการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 1) กล่าวว่า การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นขั้นตอนของการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ที่มุ่งเน้นในเรื่องของผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำผลจากการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการจัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแก่สาธารณชนต่อไป

(2) วัตถุประสงค์ของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

(2.1) เพื่อให้สถานศึกษาสามารถติดตามรวบรวมข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงานและการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง

(2.2) เพื่อรวบรวมและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และนำไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย ที่กำหนด

(2.3) เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่ยอมรับ

(2.4) เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

(2.5) เพื่อเตรียมความพร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด และรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

(3) รูปแบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

รูปแบบที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ

เป็นการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารสถานศึกษาตามโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินการตามแผน หรือมีการปรับแผนหรือไม่ ผลการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

รูปแบบที่ 2 คณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

เป็นการติดตามตรวจสอบของคณะกรรมการของสถานศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นระยะ ๆ ตามที่สถานศึกษากำหนด คือ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้สามารถดำเนินการได้ตามแผนหรือไม่ หรือมีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมหรือไม่เพียงใด แล้วสรุปรายงานผลการติดตามตรวจสอบพร้อมทั้งให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาดำเนินการต่อไป

รูปแบบที่ 3 หัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงานติดตามตรวจสอบ

เป็นการติดตามตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ปฏิบัติงานเสนอหัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงาน หัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงานเป็นผู้ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานจากรายงานดังกล่าว และตรวจสอบ เอกสารการปฏิบัติงานจริง ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ / ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มงาน/ฝ่าย เสนอต่อคณะกรรมการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้ง คณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนจากรายงานของกลุ่มงาน/ฝ่ายงาน ศึกษาเอกสาร สอบถาม สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง แล้วสรุปรายงานผลการติดตามตรวจสอบ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข เสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาดำเนินการต่อไป

รูปแบบที่ 4 ผู้ปฏิบัติงานรายงานปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

เป็นการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานตามที่สถานศึกษา กำหนด คือ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ เพียงใด และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ติดตามตรวจสอบจากรายงานดังกล่าวและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานจริงด้วยตนเอง พร้อมทั้งให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม แล้วสรุปเป็น รายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

(4) กระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งมีการดำเนินงานใน 2 ลักษณะ คือ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด และการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา ดังนี้

(4.1) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด

หน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยปี ละ 1 ครั้ง และแจ้งให้สถานศึกษาทราบ พร้อมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ต่อสาธารณชน ซึ่งในการดำเนินงานดังกล่าวนี้ หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแต่ละแห่งอย่างน้อย 3 -5 คน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่ ส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4.1.1) บุคลากรภายในสังกัด ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์คณะบุคคลทั้ง 4 คณะ (ประกอบด้วย คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา คณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา) ผู้อำนวยการ/หัวหน้ากลุ่มงาน ศึกษา นิเทศก์ นักวิชาการศึกษา เจ้าหน้าที่กลุ่มงานต่าง ๆ อาจารย์รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครู เป็นต้น

(4.1.2) บุคลากรจากภาคส่วนอื่น ๆ ประกอบด้วย ข้าราชการบำนาญ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน สถาบันอุดมศึกษา บุคลากรในชุมชนและท้องถิ่นที่มีส่วนได้ส่วนเสียและมีความรู้เรื่องการจัดการศึกษา เป็นต้น

หน่วยงานต้นสังกัดต้องกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียน เช่น โรงเรียนขนาดใหญ่ อาจใช้เวลา 2 วัน หรือโรงเรียนขนาดเล็กใช้เวลา 1 วัน เป็นต้น โดยคณะกรรมการติดตามตรวจสอบที่ได้รับการแต่งตั้งโดยหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องดำเนินการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้ กล่าวคือ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเป็นเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ อย่างไรก็ตาม สถานศึกษามีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนของระบบการประกันคุณภาพหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการประกันคุณภาพเป็นอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ เป็นต้น รวมทั้งควรมีการให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานและมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษา

(4.2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สถานศึกษาสามารถตรวจสอบคุณภาพได้ตามบริบทของสถานศึกษาซึ่งในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวง เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการการจัดการศึกษาประกอบด้วย การปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ มีเพราะเหตุใด กิจกรรมที่กำหนดไว้ได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ มีเพราะเหตุใด มีการสรุปผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ การติดตามตรวจสอบมีการให้ข้อสังเกต ให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการต่อไป การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต / ผลลัพธ์ เพื่อให้การบริหารจัดการคุณภาพมีประสิทธิภาพใช้วงจรการบริหารงานเชิงระบบหรือวงจรเดมมิ่ง (PDCA) เป็นเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4.2.1) กระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

(4.2.1.1) วางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุด การวางระบบที่จะต้องกำหนดขั้นตอนการทำงานที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานและการบันทึกการทำงานทุกขั้นตอนเป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากบันทึกนี้จะนำไปสู่การประเมินผล และให้ผู้อื่นตรวจสอบได้เพราะข้อมูลที่ได้เป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของระบบย่อยหลาย ๆ ระบบย่อย ๆ เป็นคุณภาพรวมของสถานศึกษาทั้งหมด

1. แต่งตั้งบุคลากรติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
2. ชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ ขอบข่ายสาระสำคัญ ของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
3. จัดทำปฏิทินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
4. ทบทวนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
5. สรุปและกำหนดประเด็นสำคัญของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

(4.2.1.2) ดำเนินการตามแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ การปฏิบัติร่วมกันของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายตามกระบวนการ วิธีการกำหนด และต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพควรใช้แนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

1. กำหนดให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพเป็นรายการกิจกรรมครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา
2. สร้างความตระหนักความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
3. วางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาดำเนินการเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาปฏิบัติ โดยกำหนดเรื่องและปฏิบัติทินปฏิบัติการ

4. ครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี หรือกิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเป็นผู้ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของตนเองตามปฏิทินปฏิบัติงาน รวมทั้งดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของตนเองให้เป็นไปตามแผน

5. ครูและบุคลากรรวบรวมร่องรอย หลักฐานการดำเนินงานและผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย

6. คณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานการดำเนินงาน ทั้งหมดในภาพรวมของแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4.2.1.3) รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการตรวจสอบ/ประเมินตนเองร่วมกัน หรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินเพื่อเป็นการทบทวนการปฏิบัติงาน มีความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา สารสำคัญของรายงานประกอบด้วย

- (1) ระยะเวลาของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- (2) ขอบเขตและวัตถุประสงค์
- (3) วิธีการที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- (4) กิจกรรมที่ได้สำเร็จเป็นที่น่าพอใจ และกิจกรรมที่ไม่

เป็นไป ตามที่คาดหวัง

- (5) ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและแก้ไขปรับปรุง เพื่อพัฒนา

คุณภาพ อย่างต่อเนื่อง

(4.2.1.4) รายงานพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นการเสนอแนะ มาตรการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยนำผลการประเมินมาพัฒนา ประกอบด้วย

- (1) ระบุกิจกรรมที่ได้สำเร็จเป็นที่พึงพอใจ และประเด็นที่ไม่
- (2) จัดทำและบันทึกข้อเสนอแนะ
- (3) กำหนดระยะเวลาในการพัฒนา
- (4) ตรวจสอบการดำเนินงานซ้ำ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนา

เป็นไปตามที่คาดหวัง

อย่างต่อเนื่อง

จากหลักการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สามารถสรุปเป็นกระบวนการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ซึ่งปรากฏผังแผนภาพที่ 2.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.9 กระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า การจัดทำให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นในเรื่องผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่ โดยมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ

2. คณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
3. หัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงานติดตามตรวจสอบ
4. ผู้ปฏิบัติงานรายงานปฏิบัติงานตามแผนการประจำปี และมีกระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. วางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
2. ดำเนินการตามแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
3. รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
4. รายงานผลอย่างต่อเนื่อง

2.1.5.6 การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 1) กล่าวว่า การประเมินคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากรภายใน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายในถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อที่จะได้ทราบถึงขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ นำผลการประเมินไปแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) การประเมินภายในถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของสถานศึกษาหรือการประเมินตนเอง (Self-Evaluation) การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตามควรสะท้อนภาพความสำเร็จที่ชัดเจนอย่างน้อย 2 ด้าน ดังนี้

1. คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทุกระดับชั้น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียน โดยระบุได้ถึง กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีความเสี่ยง กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กลุ่มผู้เรียนที่มีคุณลักษณะยังไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์ เพราะข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามที่กำหนดไว้หรือไม่ อันนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการต่อไป

2. คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้แล้วในทุกมาตรฐานด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน เช่น ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบจากเอกสารหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นต้น

1. แนวคิดและหลักการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 7) การประเมินคุณภาพภายใน (Internal Quality Assessment) เป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามที่นโยบายกำหนดโดยสถานศึกษาและหรือหน่วยงานต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังกัด ต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่อง กระบวนการประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในกระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเอง (Self- Evaluation) โดยการประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง และพร้อมที่จะได้รับการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินจากหน่วยงานภายนอกอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายใน

1. เพื่อตรวจสอบคุณภาพและผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษา
2. เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการตัดสินใจวางแผนพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
3. เพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปจัดทำรายงานประจำปี
4. เพื่อนำข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปจัดทำรายงานประจำปี

3. การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องมีความชัดเจน มีความเป็นปรนัย (Objectivity) มีความเหมาะสมกับสิ่งที่ถูกประเมิน ดังนั้น การเลือกใช้วิธีการประเมินต้องเลือกวิธีการที่มีประสิทธิภาพหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นให้มากที่สุด มีการตรวจสอบความถูกต้องจากข้อมูลหลาย ๆ แห่ง อย่างไรก็ตาม ความสำคัญของความชัดเจนและความถูกต้องของการประเมินเป็นจุดสำคัญ ทั้งนี้ ในการประชุมของ The Joint Committee on Standard for Educational หรือมาตรฐานการประเมิน ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำมาใช้ในการประเมินในแต่ละมาตรฐานการศึกษาได้ดังนี้

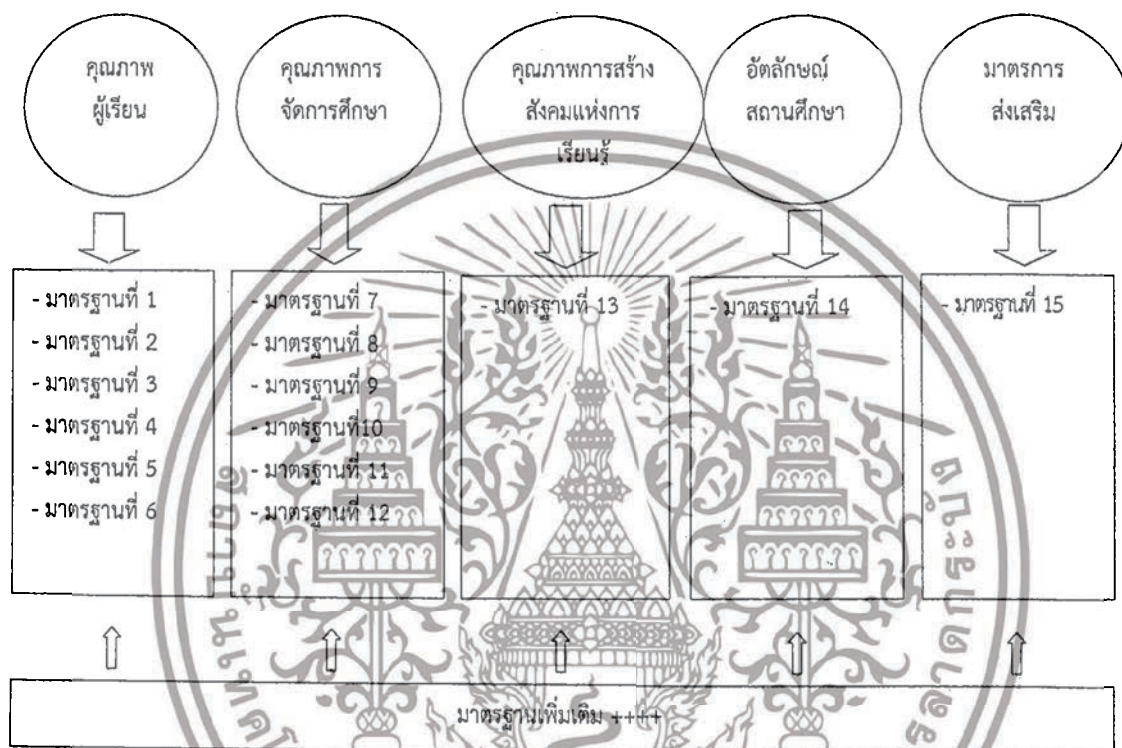
1. มาตรฐานด้านประโยชน์จากการประเมิน (Utility Standard) ผลการประเมินต้องให้ข้อมูลตรงตามที่ใช้ผลการประเมินอยากรู้ (เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน นักบริหาร และผู้ที่มีความส่วนเกี่ยวข้อง ฯลฯ) นำไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาปรับปรุงตนเองได้ในระดับบุคคล (นักเรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากรในสถานศึกษา) ก็จะทำให้มีประโยชน์มากขึ้น

2. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) วิธีการที่ใช้ในการประเมินจะต้องมีความเป็นไปได้ในแนวทางปฏิบัติจริง ประหยัด คุ่มค่า และเหมาะสม

3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standard) วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน เช่น ไม่ก่อให้เกิดผลเสียกับผู้ให้ข้อมูล เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standard) วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องมีความถูกต้อง ให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินต้องสามารถวัดตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัดได้จริงมีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัด แหล่งผู้ให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือได้ ให้ข้อมูลตามความจริง มีการวิเคราะห์และการเสนอผลการประเมินถูกต้องและผลการประเมินมีความเป็นปรนัย

4. มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษากับการประเมินคุณภาพภายใน

ภาพที่ 2.10 องค์ประกอบในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

จากภาพองค์ประกอบในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาประกอบด้วย 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานเพิ่มเติม โดยมีรายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านคุณภาพผู้เรียน (6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้)	
มาตรฐานที่ 1	ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ (6 ตัวบ่งชี้)
มาตรฐานที่ 2	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (4 ตัวบ่งชี้)
มาตรฐานที่ 3	ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (4 ตัวบ่งชี้)
มาตรฐานที่ 4	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล (4 ตัวบ่งชี้)
มาตรฐานที่ 5	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (4 ตัวบ่งชี้)
มาตรฐานที่ 6	ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (4 ตัวบ่งชี้)
ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา (6 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้)	
มาตรฐานที่ 7	ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (9 ตัวบ่งชี้)
มาตรฐาน 8	ผู้บริหารปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (6 ตัวบ่งชี้)
มาตรฐาน 9	คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (6 ตัวบ่งชี้)
มาตรฐาน 10	สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบคอบ (4 ตัวบ่งชี้)
มาตรฐาน 11	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ (3 ตัวบ่งชี้)
มาตรฐาน 12	สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กำหนดในกฎกระทรวง (6 ตัวบ่งชี้)
ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้)	
มาตรฐานที่ 13	สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กำหนดในกฎกระทรวง (2 ตัวบ่งชี้)
ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้)	
มาตรฐานที่ 14	การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญา และจุดเน้นที่กำหนดขึ้น (2 ตัวบ่งชี้)
ด้านมาตรการส่งเสริม (1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้)	
มาตรฐานที่ 15	การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้ยกระดับสูงขึ้น (2 ตัวบ่งชี้)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายใน

5.1. ขั้นการเตรียมการ

5.1.1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกคน โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในประเด็นที่สำคัญ เช่น การประเมินคุณภาพคืออะไร มีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างไร ขั้นตอนการประเมินคุณภาพเป็นอย่างไร เน้นย้ำกับบุคลากรในการให้ความร่วมมือการตอบคำถามหรือการสัมภาษณ์โดยยึดหลักการตอบตามสิ่งที่ปฏิบัติจริงและผลที่เกิดขึ้นจริง เน้นย้ำให้บุคลากรทุกคนตระหนักว่าการประเมินคุณภาพการประเมินคุณภาพคือภารกิจประจำของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันอย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ โดยเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบมาตรฐานการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินตามมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมินผล และการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน

5.1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำร่วมกันเป็นทีมซึ่งคณะกรรมการหรือคณะทำงานควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูนักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

5.2 ขั้นการดำเนินงาน

ขั้นดำเนินงานเป็นวงจรการบริหารอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเต็มมิ่ง ซึ่งวงจรของเต็มมิ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) ปฏิบัติตามแผน (Do) ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (Check) และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (Act) โดยมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง

1. การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจน โดยใช้กรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นแนวทางการดำเนินงาน รวมถึงไปถึงการวางแผนผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับการจัดทำแผนของสถานศึกษา เช่น แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนงบประมาณ แผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น กำหนดวิธีการประเมินตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน วางแผนการเก็บข้อมูล วางแผนการวิเคราะห์/สรุปและรายงานผล

2. การดำเนินการตามแผน (D) ศึกษามาตรฐานการศึกษาตัวบ่งชี้ ผู้บริหารควรให้การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตาม การทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้และให้การนิเทศ

3. การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (C) โดยการวางกรอบการตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา สร้างเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการตรวจสอบการดำเนินงานและสรุปผลการตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุง (A) สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษามาวิเคราะห์ วางแผนการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาในส่วนที่เป็นจุดที่ควรพัฒนา ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแนวทางที่สถานศึกษาเลือกใช้ แล้วดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามขั้นตอนที่ 1 ใหม่ เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานในระยะต่อไป สำหรับงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้พัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นไป

5.3 ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมิน

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาเสร็จแล้ว จะจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา พร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.11 กระบวนการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

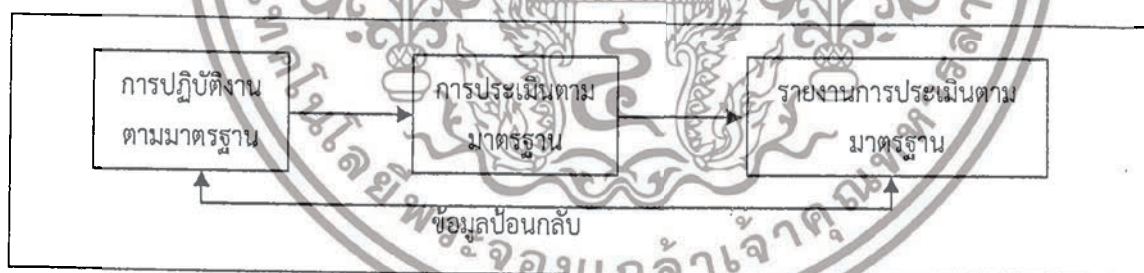
6. แนวทางการประเมินคุณภาพภายใน

การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนดสำหรับใช้เป็นทิศทางการบริหารจัดการศึกษาในความรับผิดชอบของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป โดยมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

6.1. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพของสถานศึกษาที่พึงประสงค์ เป็นการส่งเสริม กำกับดูแล ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.2. การประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพ นำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปใช้และพัฒนา สำหรับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับปรับปรุงจะต้องนำมาแก้ไขปรับปรุงตามระยะเวลาที่เหมาะสมที่ผู้ปฏิบัติได้กำหนดไว้

6.3. การรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาสรุปผลการประเมินและเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำไปวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.12

ภาพที่ 2.12 แนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การจัดทำให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานโดยบุคลากรภายในสถานศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลที่ได้ไปแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่อไป โดยมีขั้นตอนในการประเมินคุณภาพภายในดังนี้ 1. ขั้นตอนเตรียมการ คือ การเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกคน แต่งตั้งคณะกรรมการด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คือ การดำเนินการตามวงจรเดมมิง (PDCA) 3. ขั้นการจัดทำรายงานผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1.5.7 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 1) กล่าวว่า สภาพปัจจุบันสถานศึกษามีการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งปีการศึกษา และเมื่อสิ้นปีการศึกษา จะต้องจัดงานประจำปี ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างราบรื่น เป็นปกติ สถานศึกษาต้องสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินภายในของสถานศึกษา การจัดทำเครื่องมือประเมินภายในแล้วจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในผลงานของตนเอง เช่น ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายคน รายห้อง รายชั้นรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ข้อมูลความดี และความสามารถของนักเรียน ข้อมูลผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ข้อมูลผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ข้อมูลผลตามภาระงานของบุคลากรฝ่ายสนับสนุนอย่างต่อเนื่องทุกด้านทุกคน ซึ่งต้องมีการประเมินตนเอง เป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ และใช้ผลการประเมินระหว่างปีปรับปรุงการทำงานตลอดเวลา ในการประเมินผลการทำงานแต่ละระยะให้บันทึกข้อมูลพร้อมจัดทำสารสนเทศไว้ เพื่อนำไปสู่การเขียนรายงานประจำปี

(1) แนวคิดและหลักการ

(1.1) ความหมายของการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำรายงานการพัฒนากิจการการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาที่เป็นผลมาจากการดำเนินงานทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและนำเสนอรายงานแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

(1.2) วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาเพื่อนำเสนอผลการพัฒนากิจการการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด ที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน และเพื่อเป็นฐานข้อมูลของสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป และเป็นฐานข้อมูลสำหรับรองรับการประเมินภายนอก

(1.3) ประโยชน์ของการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

ประโยชน์ของการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา มีดังนี้

(1.3.1) ทำให้สถานศึกษามีฐานข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาทั้งในด้านจุดเด่น จุดที่ต้องการพัฒนา โอกาส และข้อจำกัด นำไปใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในปีถัดไป

(1.3.2) ทำให้สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศเชิงประจักษ์ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานเพื่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

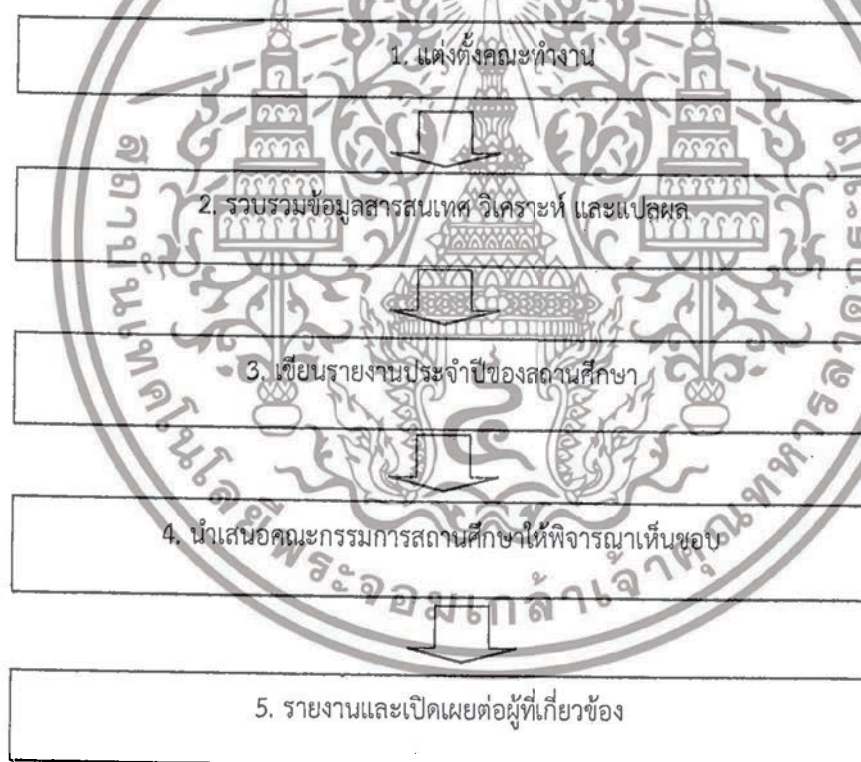
(1.3.3) ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ รับทราบผลการพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งในส่วนที่ดีและส่วนที่ควรพัฒนา โดยมีการ ประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง และให้การช่วยเหลือสนับสนุนอย่างเหมาะสม

(1.3.4) หน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบาย การพัฒนาการจัด การศึกษา ทั้งระดับประเทศและระดับเขตพื้นที่

(1.3.5) สถานศึกษาใช้รายงานประจำปีเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพ ภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

2. ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในมี รายละเอียด ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.13

ภาพที่ 2.13 ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากแผนภาพ แสดงขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

2.1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการจากบุคคลผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน

2.1.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน

2.1.3 หัวหน้ากลุ่มฝ่ายตามโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน

2.1.4 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้/หัวหน้างาน

2.1.5 ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่สถานศึกษาขนาดเล็กอาจให้ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ตามความเหมาะสม กรณีดำเนินงานของคณะกรรมการจะต้องวางแผนการจัดทำรายงานประจำปี โดยมีการกำหนดช่วงระยะเวลาจัดทำ รายละเอียดการรายงาน รวมถึงการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทั้งนี้ต้องรายงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้องก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี

2.2. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผล

การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผลเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้รายงานประจำปีมีความสมบูรณ์ มีคุณภาพตรงตามสภาพของสถานศึกษา ซึ่งภาระงานที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินงาน มีดังนี้

2.2.1 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากการดำเนินงานประจำปี ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2.2 ออกแบบการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวมไว้ในแต่ละมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2.3 วิเคราะห์และแปลผลเพื่อการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา

2.3. เขียนรายงานประจำปีของสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบรายงานประจำปีของสถานศึกษาได้ตามความเหมาะสม โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย นำเสนอทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สาระสำคัญอาจแบ่งออกเป็น 4 ตอน

2.3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

2.3.2 ตอนที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปี

ของสถานศึกษา

2.3.3 ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.4 ตอนที่ 4 สรุปผลการพัฒนาและการนำไปใช้

2.3.5 ภาคผนวก

2.4. นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

หลักจากเขียนรายงานประจำปีเสร็จสมบูรณ์ สถานศึกษาจะต้องนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการการบริหารสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อรับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.5. รายงานและเปิดเผยต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

เมื่อสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปี และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาแล้ว จะต้องรายงานและเปิดเผยผลการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีตามความเหมาะสม เช่น รายงานประจำปีฉบับสมบูรณ์ เผยแพร่ผ่านทาง Website ของสถานศึกษา จุลสาร อนุสาร แผ่นพับ รายงานเสียงตามสาย และชี้แจงในที่ประชุม

3. องค์ประกอบของรายงานประจำปีของสถานศึกษา

การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา แบ่งองค์ประกอบได้ ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่

2.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.14 องค์ประกอบของรายงานประจำปีของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. ข้อมูลทั่วไป ระบุชื่อโรงเรียน ที่ตั้ง สังกัด หมายเลขโทรศัพท์ E-Mail ระดับการศึกษาที่เปิดสอน เขตพื้นที่บริการ เนื้อที่ ปรวัดโรงเรียนโดยย่อ และแผนที่โรงเรียน
2. ข้อมูลผู้บริหาร ระบุชื่อและข้อมูลของผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียน กรณีโรงเรียนสังกัดอื่นสามารถปรับข้อมูลให้ตรงกับสภาพตามความเหมาะสม
3. ข้อมูลนักเรียน ระบุจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ จำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับที่สอน นักเรียนเรียนร่วมที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา นักเรียนปัญญาเลิศ นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ อัตราส่วนครูต่อนักเรียน จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน สถิติการออกกลางคัน นักเรียนเรียนซ้ำชั้นและนักเรียนที่เรียนจบหลักสูตร
4. ข้อมูลครูและบุคลากร ระบุจำนวนครูและบุคลากรจำแนกตามวุฒิการศึกษา อายุ วิชาเอก วิชาที่สอน/ชั้น สถิติการอบรม การพัฒนาของครูและบุคลากรทางการศึกษา และข้อมูลครูอัตราจ้าง
5. ข้อมูลอาคารสถานที่ ระบุจำนวนอาคารเรียน อาคารประกอบ
6. ข้อมูลงบประมาณ ระบุงบประมาณที่ได้รับ - จ่ายเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา
7. ข้อมูลสภาพชุมชนโดยรวม ระบุอาชีพ ศาสนา รายได้ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง แนวโน้มความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน
8. โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระบุโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
9. แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ระบุขนาดห้องสมุด จำนวนหนังสือ ในห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ จำนวนคอมพิวเตอร์ แหล่งติดตั้งอินเทอร์เน็ต แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งปราชญ์ชาวบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น
10. ผลงานดีเด่นในรอบปีที่ผ่านมา ระบุผลงานดีเด่นของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู นักเรียน และโครงการ/กิจกรรมที่ประสบความสำเร็จ
11. ผลการประเมินคุณภาพภายในรอบที่ผ่านมา
 - 11.1 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ระบุผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ข้อเสนอแนะ จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาของปีการศึกษาที่ผ่านมา
 - 11.2 ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยหน่วยงานสังกัด พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา
12. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ผ่านมา ระบุผลการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่ผ่านมา รวมทั้งข้อเสนอแนะ จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนา
13. ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก ระบุรายละเอียด
14. สรุปสภาพปัญหา จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ระบุสภาพปัญหา จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาจากผลการวิเคราะห์สภาพของสถานศึกษาโดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา

1. การบริหารจัดการศึกษา ระบุรายละเอียดโครงสร้างและหลักการบริหาร
2. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ระบุรายละเอียด
3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ระบุการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะ จากการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก การส่งเสริมจุดเด่น โอกาส การแก้ไขจุดที่ควรพัฒนาและปัญหาอุปสรรคที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษาที่นำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. การดำเนินงานตามกลยุทธ์ของสถานศึกษา ระบุความสัมพันธ์ของกลยุทธ์/โครงการ/กิจกรรม เป้าหมายที่สนองมาตรฐานการศึกษาตามงาน/โครงการ/กิจกรรมในแผนปฏิบัติการประจำปี และตามนโยบาย/กิจกรรมพิเศษ

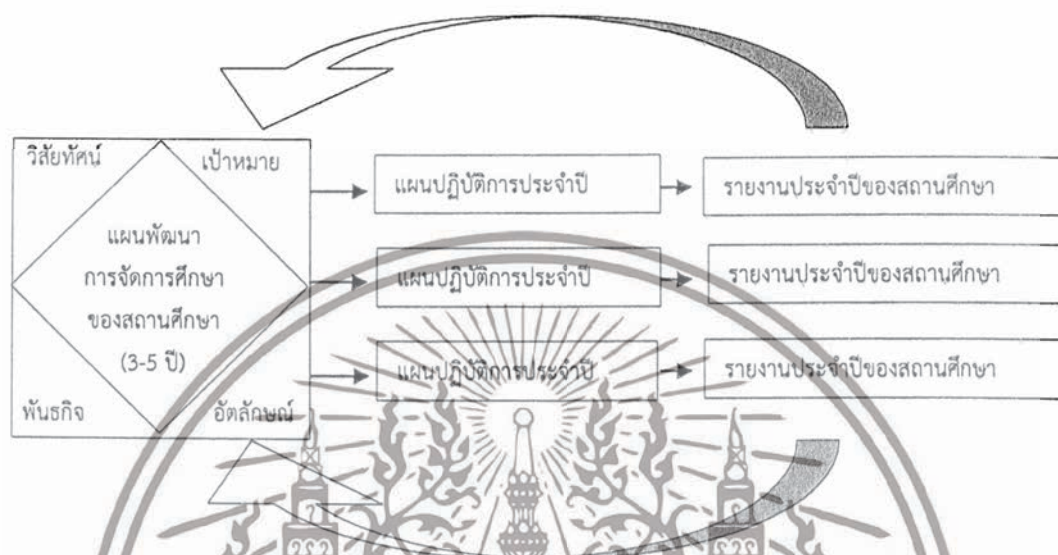
ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1. ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
 - 1.1. ผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี
 - 1.2. ผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามนโยบายพิเศษ
2. ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 - 2.1. ระดับการศึกษาปฐมวัย
 - 2.2. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. สรุปผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 - 3.1 ระดับการศึกษาปฐมวัย
 - 3.2. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา
 - 4.1. ระดับการศึกษาปฐมวัย ผลพัฒนาการเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1-3
 - 4.2.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกระดับชั้น
 - 4.2.2. ผลการทดสอบระดับชาติ (NT: National Test, O-NET : Ordinary National Educational Test)
 - 4.2.3. ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่ (LAS: Local Assessment System)
 - 4.2.4. ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 4.2.5. ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน
 - 4.2.6. ผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 4.2.7. ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 สรุปผลการพัฒนาและการนำไปใช้

ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ถือเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงหรือสะท้อนภาพความสำเร็จกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (3-5 ปี) ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.15

ภาพที่ 2.15 การสะท้อนภาพความสำเร็จกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การสรุปผลการพัฒนาและการนำไปใช้

1. สรุปผลการดำเนินงานในภาพรวม ระบุผลการดำเนินงาน/กิจกรรมที่เป็นผลสำเร็จและไม่สำเร็จตามเป้าหมาย พร้อมทั้งระบุปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้สำเร็จหรือไม่สำเร็จ
2. จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ระบุจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านมาตรการส่งเสริม
3. แนวทางการพัฒนาในอนาคต ระบุปัญหาและความต้องการที่จำเป็นในการพัฒนาจากค้นพบโดยระบุโครงการ/กิจกรรมและวิธีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู ผู้บริหาร ชุมชนและแหล่งเรียนรู้ เพื่อกำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปีในปีถัดไป
4. ความต้องการและการช่วยเหลือ ระบุความต้องการ การช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านวิชาการ การบริหารจัดการ และอื่น ๆ

ภาคผนวก

- หลักฐาน ข้อมูลสำคัญ เอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ภาพกิจกรรมสำคัญที่แสดงเกียรติยศและผลงานดีเด่นของสถานศึกษา

- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บันทึกการให้ความเห็นชอบรายงานประจำปีของสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
สรุปได้ว่า การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การ
จัดทำรายงานพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อนำไปเป็นหลักฐานยืนยัน
การพัฒนาการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก โดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1. แต่งตั้งคณะกรรมการ
ทำงานจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา 2. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์ และแปลผล
3. เขียนรายงานประจำปีของสถานศึกษา 4. นำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความ
เห็นชอบ 5. รายงานผลและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง

2.1.5.8. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 31 - 32) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความยั่งยืนของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัด
การศึกษาของสถานศึกษาที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้ผลการประเมิน
คุณภาพภายในผลการตรวจสอบคุณภาพ ผลการประเมินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานวางแผนพัฒนา
ทุกระยะหรือทุกรอบการพัฒนา กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น สถานศึกษาต้องยึด
คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเอง จัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผน
และดำเนินงานตามแผนด้วยจิตสำนึกที่ว่า “การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นภาระงานปกติที่ทุกคน
จะต้องรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน การดำเนินงานที่มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อคุณภาพ
ผู้เรียนทั้งสถานศึกษา”

การทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้น สถานศึกษาควรคำนึงถึง
สิ่งต่อไปนี้

1. สร้างจิตสำนึก การพัฒนาให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยถือว่าการ
พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นวัฒนธรรมการทำงานของสถานศึกษา
2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่แสดงอัตลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างเด่นชัดเพื่อสร้าง
ความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา ร่วมกันจัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงาน
ตามแผนโดยเน้นระบบคุณภาพมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามรอบระยะเวลาที่
เหมาะสมและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
3. นำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองจากหน่วยงานต้น
สังกัดไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศอย่าง
ชาญฉลาด
4. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยครูและ
บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ รู้จักพัฒนาตนเอง ใฝ่เรียนรู้
มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแบ่งปันความรู้ตลอดเวลา เกิดทีมผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างหลากหลาย จนได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยน ความรู้กับองค์กรอื่น ๆ มีนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น

1. กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 4 แนวคิด ดังนี้

แนวคิดที่ 1 กระบวนการพัฒนาโดยการใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด

แนวคิดที่ 2 การจัดการความรู้

แนวคิดที่ 3 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

แนวคิดที่ 4 การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ มีรายละเอียดดังนี้

แนวคิดที่ 1 กระบวนการพัฒนาโดยการใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด (Data Wise Improvement Process)

แนวคิด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 9) กล่าวว่า การใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด เป็นกระบวนการนำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่สถานศึกษามีอยู่มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน หรือด้านอื่น ๆ โดยข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ ได้มาจากการประเมินจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ผลการประเมิน ผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการทดสอบระดับท้องถิ่น ผลการทดสอบระดับชาติ เป็นต้น

ขั้นตอนการใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างชาญฉลาด

ขั้นตอนการนำข้อมูลไปใช้อย่างชาญฉลาด แบ่งได้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การจัดเตรียมข้อมูล เป็นระยะที่สถานศึกษาจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านต่าง ๆ สำหรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น ข้อมูลการบริหารจัดการ ข้อมูลการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการเตรียมการครั้งนี้ได้มาจากกระบวนการติดตามตรวจสอบหรือประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

ระยะที่ 2 การสืบเสาะเพื่อวางแผนการใช้ข้อมูล เป็นระยะที่สถานศึกษาต้องกำหนด ออกแบบ หาแนวทาง และแบบแผน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ทั้งในด้านการบริหารจัดการหรือการจัดการเรียน การสอน

ระยะที่ 3 การลงมือปฏิบัติงาน เป็นระยะที่สถานศึกษาลงมือปฏิบัติงานตามแนวทางและแบบ แผนที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งถือเป็นขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาหรือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามแนวทางหรือแบบแผนที่กำหนดไว้ ในขั้นตอนนี้สถานศึกษาสามารถนำผลจากการปฏิบัติงานไปใช้สะท้อนเพื่อให้เกิดเป็นวงจรการพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องได้ จากแผนภาพที่ 2 เป็นวงจรการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยการใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาดสำหรับการจัดการเรียนรู้ของครู สรุปได้ดังนี้

- ระยะเวลาจัดเตรียมข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ครูต้องมีการวางแผน และจัดระบบการเรียนการสอน และระบบการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

- เมื่อเข้าสู่ระยะการสืบเสาะเพื่อวางแผนการใช้ข้อมูล ครูต้องมีวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน ทั้งในด้านจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาของผู้เรียน รวมทั้งมีการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

- และเมื่อเข้าสู่ระยะการลงมือปฏิบัติงาน ครูจะต้องมีการพัฒนารูปแบบ วิธีการ หรือแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งอาจจะเป็นแบบแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนปฏิบัติงานของครูที่สอดคล้องกับข้อมูลด้านคุณภาพของผู้เรียนที่ได้วิเคราะห์ไว้ แล้วจึงลงมือจัดการเรียนการสอน/ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ดำเนินการประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน และสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินความก้าวหน้าไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพตามวงจรการพัฒนาคุณภาพเพื่อใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาดต่อไป ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.16

ภาพที่ 2.16 การใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาดสำหรับการจัดการเรียนรู้ของครู

(ปรับปรุงจาก Boudett, City & Murnane, 2006)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาดเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครู

ระยะที่ 1 การจัดเตรียมข้อมูล

ขั้นที่ 1 การวางระบบการทำงานที่ใช้หลักการร่วมมือรวมพลังเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใช้

ข้อมูล

การวางแผนระบบการทำงานที่ใช้หลักการร่วมมือรวมพลังเพื่อสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูล เป็นขั้นตอนที่บุคลากรของสถานศึกษาทุกฝ่ายได้ร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลด้านคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งอาจใช้วิธีการสนทนาพูดคุย อภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลด้านต่าง ๆ โดยในกระบวนการดำเนินงานดังกล่าวนี้ยังสามารถช่วยเพิ่มสมรรถนะการทำงานของบุคลากรให้สูงขึ้นอีกด้วย ซึ่งจะทำให้บุคลากรเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับข้อมูลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน รวมทั้งสามารถนำข้อค้นพบที่ได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปสู่การวางแผนและลงมือพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนต่อไปอีกด้วย

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้ที่มีบทบาทหลักที่จะต้องเป็นผู้นำในการพูดคุย อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลและผลการประเมินของผู้เรียนร่วมกับบุคลากรทุกคนภายในโรงเรียน นอกจากนี้จะต้องมีการสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูล (Data Culture) เพื่อให้มีการนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพอย่างรอบด้าน และสร้างวัฒนธรรมของการสืบเสาะแสวงหาความรู้ (Culture of Inquiry) เพื่อให้บุคลากรเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา โดยบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องมีความตระหนัก รับผิดชอบ และเห็นคุณค่าของการปฏิบัติงานร่วมกัน

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ สถานศึกษาต้องกำหนดผู้รับผิดชอบด้านข้อมูลโดยกำหนดให้มีกิจกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น การเก็บรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดโครงสร้างของคณะทำงานหรือผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการนำข้อมูลไปใช้วางแผนและพัฒนาคุณภาพ การจัดทำตารางเวลาเพื่อให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานร่วมกันเกี่ยวกับการนำข้อมูลไปใช้ รวมถึงการอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง เป็นต้น

ขั้นที่ 2 การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการประเมินให้กับครู

การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการประเมินให้กับครู เป็นขั้นตอนที่สำคัญในระยการเตรียมข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและทักษะทางด้านการประเมินเนื่องจากการประเมินเป็นกระบวนการที่จะทำให้อาจารย์ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน หากครูมีความรู้ความสามารถและทักษะทางด้านการประเมินมีเทคนิคหรือวิธีการประเมินที่เหมาะสมก็จะทำให้ผลการประเมินที่ได้มามีความตรง ถูกต้อง และสามารถสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ระยะที่ 2 การสืบเสาะเพื่อวางแผนการใช้ข้อมูล

ขั้นที่ 3 การจัดทำข้อมูลภาพรวมทั่วไปของผู้เรียน

การจัดทำข้อมูลภาพรวมทั่วไปของผู้เรียน เป็นขั้นตอนที่มีการนำข้อมูลซึ่งเป็นผลจากการประเมินจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งผลการประเมินภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษามาสรุปและเฝ้าติดตามเป็นเอกสารที่ส่งมอบเวลาให้กับครูเพื่อใช้ในการศึกษาหาความรู้ เมื่อครูได้เห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดทำเป็นข้อมูลภาพรวมของผู้เรียน โดยอาจนำเสนอในรูปของตาราง แผนภาพ แผนภูมิ กราฟ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เข้าใจข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ซึ่งสถานศึกษาอาจกำหนดผู้รับผิดชอบหรือแต่งตั้งคณะทำงานในการดำเนินการจัดทำข้อมูลภาพรวมทั่วไปของผู้เรียนขึ้นมาก็ได้

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง

หลังจากมีการพูดคุย อภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลภาพรวมทั่วไปของผู้เรียนแล้ว ครูจะต้องมีวิธีการเพื่อระบุลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนภายใต้ข้อมูลผลการประเมินอย่างรอบด้าน รวมทั้ง ระบุสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น อาจจะมีการสำรวจตรวจสอบความสอดคล้องและความถูกต้องของข้อมูลผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ร่วมด้วย การดำเนินการดังกล่าวนี้ยังสามารถช่วยให้ครูเข้าใจผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และทำให้รู้ถึงจุดที่ควรพัฒนา อันเกิดจากการจัดการเรียนรู้ของตนเองได้ด้วยเช่นกัน

ขั้นที่ 5 การตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนของครู

การตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นขั้นตอนที่ครูสำรวจตรวจสอบและวิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนการสอนของตนเองว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้นำข้อมูลไปสู่การวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และสอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนที่ควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสนับสนุน ส่งเสริม และช่วยเหลือครู ให้มีทักษะด้านการสำรวจตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การนิเทศภายใน การจัดมีพีเลียงคอยให้คำแนะนำ การจัดหาผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาให้ความรู้เพิ่มเติมกับครู เป็นต้น นอกจากนี้ควรให้ครูได้มีการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาสาระที่สอนกับสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน และมีการวิเคราะห์ถึงรูปแบบและเทคนิคการสอนต่าง ๆ เพื่อให้เลือกนำมาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน เป็นต้น

ระยะที่ 3 การลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 6 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้/แผนปฏิบัติงาน

หลังจากที่ได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนและมีการตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนของครูแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือ การตัดสินใจกำหนดกลยุทธ์การเรียนการสอน (Instructional Strategy) หรือกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน ซึ่งในขั้นตอนนี้สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดการร่วมมือร่วมพลังกัน มีการวิเคราะห์ถึงกลยุทธ์และกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ครูได้เลือกใช้ว่ามีจุดเด่นอย่างไร และมีเหตุผลอะไรที่ได้เลือกใช้วิธีการดังกล่าวเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียนของตนเอง

นอกจากนี้สถานศึกษาควรนำกลยุทธ์และการะบวนการจัดการการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้เลือกไว้แล้วมานำเสนอในแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งถือเป็นการสร้างความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ภายใน (Internal Accountability) ร่วมกันของครู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ 7 การวางแผนเพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน

การวางแผนเพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นขั้นตอนที่ครูจะต้องออกแบบเพื่อตรวจสอบว่าการจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร รวมถึงมีการวางแผนเกี่ยวกับช่วงเวลา วิธีการประเมิน และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 8 การปฏิบัติและการประเมินผล

การปฏิบัติและการประเมินผล เป็นขั้นตอนที่ครูทุกคนได้ลงมือจัดการเรียนการสอนตามแผนที่กำหนดไว้ และมีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในขั้นตอนนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โดยใช้ข้อคำถาม จำนวน 4 ข้อ เป็นแนวทางในการตรวจสอบหรือประเมินการปฏิบัติการสอนของครู ดังนี้

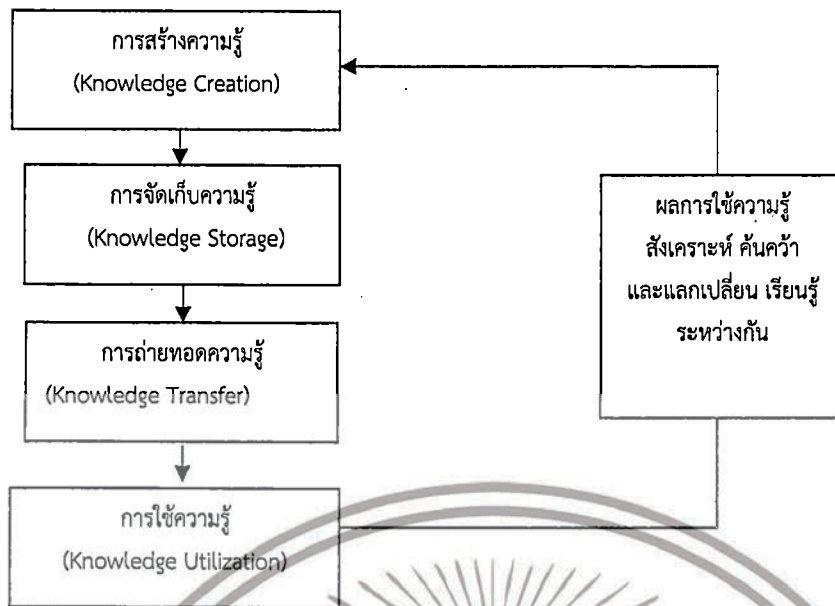
1. ครูทุกคนได้ดำเนินการในเรื่องเดียวกันหรือไม่
2. ครูทุกคนปฏิบัติการสอนตามที่กำหนดไว้ว่าจะดำเนินการหรือไม่
3. ผู้เรียนได้เรียนรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่
4. สถานศึกษาของเราจะดำเนินการอะไรต่อไปข้างหน้า

กระบวนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติในขั้นตอนนี้ถือเป็นการตรวจสอบจากกลยุทธ์การสอนหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้หรือไม่ อย่างไร

แนวคิดที่ 2 การจัดการความรู้ (Knowledge Management)

แนวคิด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 21) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นแนวคิดที่สามารถนำไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามวงจรคุณภาพ PDCA และทำให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในขั้นตอน A (Act) ซึ่งการดำเนินงานอย่างเหมาะสมจำเป็นต้องพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียนอย่างรอบด้านเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนา และแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ แล้วนำไปสู่การกำหนดแผนงานและการปฏิบัติงานตามลำดับ การจัดการความรู้แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.17

ภาพที่ 2.17 ขั้นตอนการจัดการความรู้

การจัดการความรู้แต่ละขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้ (Knowledge Creation)

ขั้นตอนของการได้มาซึ่งความรู้ที่จะนำไปใช้ วิธีการได้มาขององค์ความรู้ ได้แก่ การประชุม การพบปะพูดคุย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน ตลอดจนการค้นคว้าจาก เอกสาร งานวิจัย และรายงานผลการประเมินด้านต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage)

ขั้นตอนการจัดเก็บ รักษาองค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างในขั้นตอนที่ 1 ให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม สามารถสืบค้น หายับจับ หรือนำมาใช้ได้อย่างสะดวก เช่น การจัดเก็บในรูปแบบรายงาน การจัดทำแฟ้มเอกสาร การบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ หรือความรู้ที่อยู่ในตัวคน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การถ่ายทอดความรู้ (Knowledge Transfer)

ขั้นตอนการเข้าถึงข้อมูลหรือการเผยแพร่ข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถถ่ายโอนจากแหล่งหนึ่งด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประชุม การนำเสนอผลงานผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อ หรือ กระบวนการทางการศึกษา เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 การใช้ความรู้ (Knowledge Utilization)

เป็นการนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปใช้ประโยชน์ให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ขั้นตอนการจัดการความรู้ทั้ง 4 ขั้นตอนข้างต้น จะมีการดำเนินการหรือปฏิบัติเป็นวัฏจักรต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อมีการดำเนินการ หรือปฏิบัติตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความรู้จนถึงขั้นที่ 4

คือ การใช้ความรู้ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายก็จะได้ผลที่สะท้อนให้เห็นว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์หรือไม่ จากต้องมีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขบคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือหาข้อมูลใหม่เพิ่มเติมมาสนับสนุนหรืออธิบายผลที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นปัญหาและที่ประสบความสำเร็จ การอธิบายผลที่เกิดขึ้นดังกล่าวก็คือความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นนั่นเอง และเมื่อมีการนำความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นนี้ไปผ่านขั้นตอนต่างๆ ของการจัดการความรู้อีกครั้ง และเป็นวงจรต่อเนื่องซึ่งถือเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั่นเอง

ประเด็นที่สำคัญของการจัดการการเรียนรู้ คือคนในองค์กร ซึ่งถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดที่จะเป็นผู้ขับเคลื่อนให้การจัดการความรู้บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมาย คือ ต้องเป็นคนที่ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๆ เนื่องจากกระบวนการที่สำคัญของการจัดการความรู้ให้ประสบความสำเร็จ คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันนี้ผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดการความรู้จนกระทั่งนำความรู้ไปใช้งานและกลับมาสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันใหม่ต่อเนื่องกันไป

แนวคิดที่ 3 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

แนวคิด

เครือข่ายเป็นกลุ่มของบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในกลุ่มหรืออาจมีการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มที่เกิดจากการรวมตัวกันของบุคคลด้วยความสมัครใจ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน ประสานงานเชื่อมโยงกัน สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันภายใต้รูปแบบหรือระเบียบโครงสร้างที่บุคคล องค์กร หรือสมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระต่อกัน

เครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึง การเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร สาระความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียน ผู้สอน และสถานศึกษาสามารถนำเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เครือข่ายการเรียนรู้ที่สำคัญมีดังนี้

1. บ้าน/ครอบครัว เป็นเครือข่ายการเรียนรู้แห่งแรกและมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เรื่องของตนเอง ครอบครัว คุณธรรม และจริยธรรม ฯลฯ จากการปฏิบัติจริงที่บ้าน
2. ชุมชน เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ที่หมายถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กร หน่วยงาน สถาบัน สถานประกอบการ ฯลฯ ซึ่งเป็นแหล่งรวมของความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่ภายในชุมชน
3. เครือข่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต สื่อวีสดูอุปกรณ์ สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรคมนาคม มัลติมีเดีย ฯลฯ ที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนเรียนรู้

เครือข่ายการเรียนรู้ ประกอบด้วยกลุ่มย่อย ๆ ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย เช่น เครือข่ายภายในโรงเรียน ประกอบด้วย เครือข่ายครูตามระดับชั้น ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือเครือข่ายระหว่างโรงเรียน เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น เครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก เครือข่ายกลุ่มสถานศึกษา เครือข่ายวิชาการ เครือข่ายกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นต้น โดยข้อมูลเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยามให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารสนเทศและทรัพยากรที่ใช้ในเครือข่ายเช่นนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ วิธีแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมถึงคุณภาพของผู้เรียนและความสำเร็จกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ เคล็ดลับในการใช้เทคโนโลยี และมุมมองที่มีต่อผู้บริหาร และการบริหารจัดการ เป็นต้น

แนวปฏิบัติของสถานศึกษาในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้มีการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเครือข่าย : กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาชั้น โดยมีขั้นตอนการสร้างเครือข่าย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิธีการแสวงหา ซึ่งเป็นการประขามสัมพันธ์เพื่อหาสมาชิก เช่น ประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ การใช้วิธีการบอกต่อ การใช้วิธีการรับสมัครสมาชิกที่มีความสมัครใจ รวมทั้ง การเชิญชวนบุคคลต่าง ๆ ตลอดจนชุมชนเข้าร่วมเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง

ขั้นตอนที่ 2 ยุทธศาสตร์การรณรงค์

2.1 สร้างความตระหนักของการสร้างเครือข่าย เช่น ส่งเสริมให้เกิดความตระหนักว่าเครือข่าย มีประโยชน์อย่างไร

2.2 ให้ความสำคัญกับสมาชิกเครือข่ายและส่งเสริมให้มีบทบาทและมีส่วนร่วม

2.3 สร้างผลงานให้เป็นที่ยอมรับเพื่อให้ยุทธศาสตร์การรณรงค์ได้รับการยอมรับมากขึ้น

2.4 ใช้ยุทธศาสตร์ในการจูงใจและเสริมด้วยยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์เพื่อให้การรณรงค์

ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการดำเนินงาน

3.1 ศึกษาปัญหา กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแผนที่ชัดเจน

3.2 สร้างแกนนำ เผยแพร่วัตถุประสงค์ของการตั้งเครือข่าย

3.3 หาสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก

3.4 ระดมความคิดร่วมกันทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การประชุมหรือรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น การพบปะหารือ

3.5 แบ่งบทบาทหน้าที่ของสมาชิก พัฒนาจุดต่อและส่งเสริมจุดเด่นของเครือข่าย

3.6 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ขยายผลเชื่อมโยงเครือข่ายอื่น ๆ

3.7 มีภาวะตระหนักรู้เพื่อใช้ในการดำเนินงานเครือข่าย

3.8 จัดตั้งคลินิกเครือข่ายเพื่อให้คำแนะนำกับสมาชิก

3.9 มีการรายงานผลการปฏิบัติงานและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวคิดที่ 4 การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ (Evaluation Utilization)

แนวคิด

การนำผลการประเมินไปใช้ในเป็นแนวคิดหนึ่งสำหรับการปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่แล้วสถานศึกษาจะใช้กระบวนการของวงจร PDCA ในการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในที่นี้ก็คือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งจะช่วยให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางในการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ คือ การนำผลการประเมินด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษามาใช้ในการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้มีความสอดคล้อง เหมาะสม และทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้นั้นเอง

ผลการประเมินของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นสารสนเทศ ดังนั้นสถานศึกษาควรนำผลการประเมินทั้งผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกมาพิจารณาร่วมกันเพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ แล้วนำผลการประเมินดังกล่าวมาพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.18

ภาพที่ 2.18 วงจรใช้ผลการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากภาพอธิบายได้ว่า เมื่อสถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามวงจรคุณภาพ PDCA ไปบรรลุเป้าหมายคุณภาพตามมาตรฐานระดับที่ 1 แล้ว สถานศึกษาก็ต้องพัฒนาคุณภาพตามวงจร PDCA เพื่อกำหนดแผนงานใหม่ โดยใช้ผลการประเมินมากำหนดแผนงานว่าจะสามารถพัฒนาไปถึงมาตรฐานตำแหน่งที่ 2 และ 3 ได้อย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การนำเสนอสารสนเทศจากการประเมินไปใช้ประโยชน์สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ เช่น การทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ประเมิน การนำไปใช้สนับสนุนยืนยันการตัดสินใจ และการนำไปใช้ในเชิงปฏิบัติการ ดังนั้น ผู้ใช้ผลการประเมินต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับระดับของงาน ซึ่งรูปแบบการนำผลการประเมินไปใช้มี 4 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การใช้ผลการประเมินในเชิงความคิด เป็นการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อจุดประกายความคิดหรือสะท้อนความคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งที่มุ่งประเมินมากขึ้น โดยไม่ได้นำผลการประเมินไปสู่การตัดสินใจโดยตรง เพื่อการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

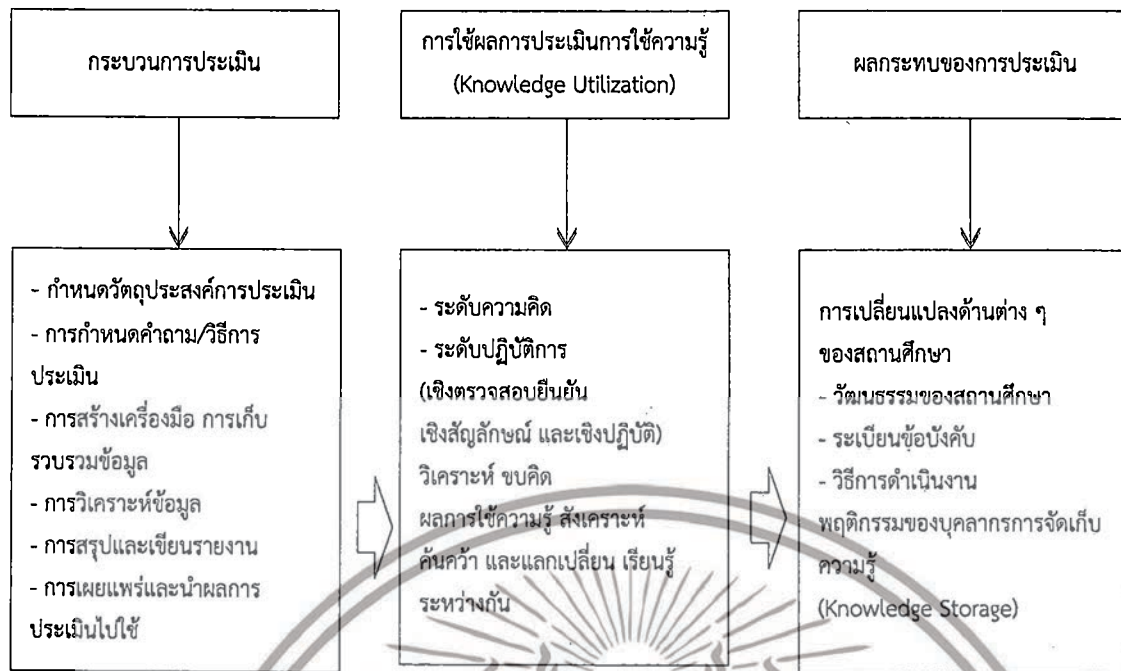
รูปแบบที่ 2 การใช้ผลการประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยัน เป็นการนำผลการประเมินไปใช้เป็นเหตุสนับสนุน หรือยืนยันผลการตัดสินใจในการกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ทำให้แนวทาง/นโยบายที่เลือกใช้นั้นหนักแน่นและมีความถูกต้อง เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

รูปแบบที่ 3 การใช้ผลการประเมินในเชิงสัญลักษณ์ เป็นการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อเป็นเครื่องมือติดตาม กำกับ หรือควบคุมการประเมินว่าได้มีการดำเนินงานตามแนวทาง ระเบียบ ขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อให้กระบวนการประเมินมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ

รูปแบบที่ 4 การใช้ผลการประเมินในเชิงปฏิบัติ เป็นการนำผลการประเมินไปใช้โดยตรงในทางปฏิบัติ ถือเป็นเครื่องมือหรือวิธีการในการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขการปฏิบัติงาน เพื่อทำให้เกิดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามมา

จะเห็นได้ว่ากรนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์เกิดได้ใน 2 ระดับ คือ ระดับการใช้ผลการประเมินในเชิงความคิด เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจและได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ประเมินและระดับการใช้ผลการประเมินในเชิงปฏิบัติ เป็นส่วนผสมของ 3 รูปแบบ ได้แก่ การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ในเชิงปฏิบัติ ก่อให้เกิดผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง อันเป็นสืบเนื่องมาจากกระบวนการดังกล่าว ผลกระทบของการประเมิน สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งระดับบุคคลและระดับระดับสถานศึกษาได้แก่ การสร้างวัฒนธรรมของสถานศึกษา ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีดำเนินงาน และพฤติกรรมของบุคคลในสถานศึกษา กล่าวได้ว่า กระบวนการประเมิน การใช้ผลการประเมิน และผลกระทบของการประเมิน มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.19

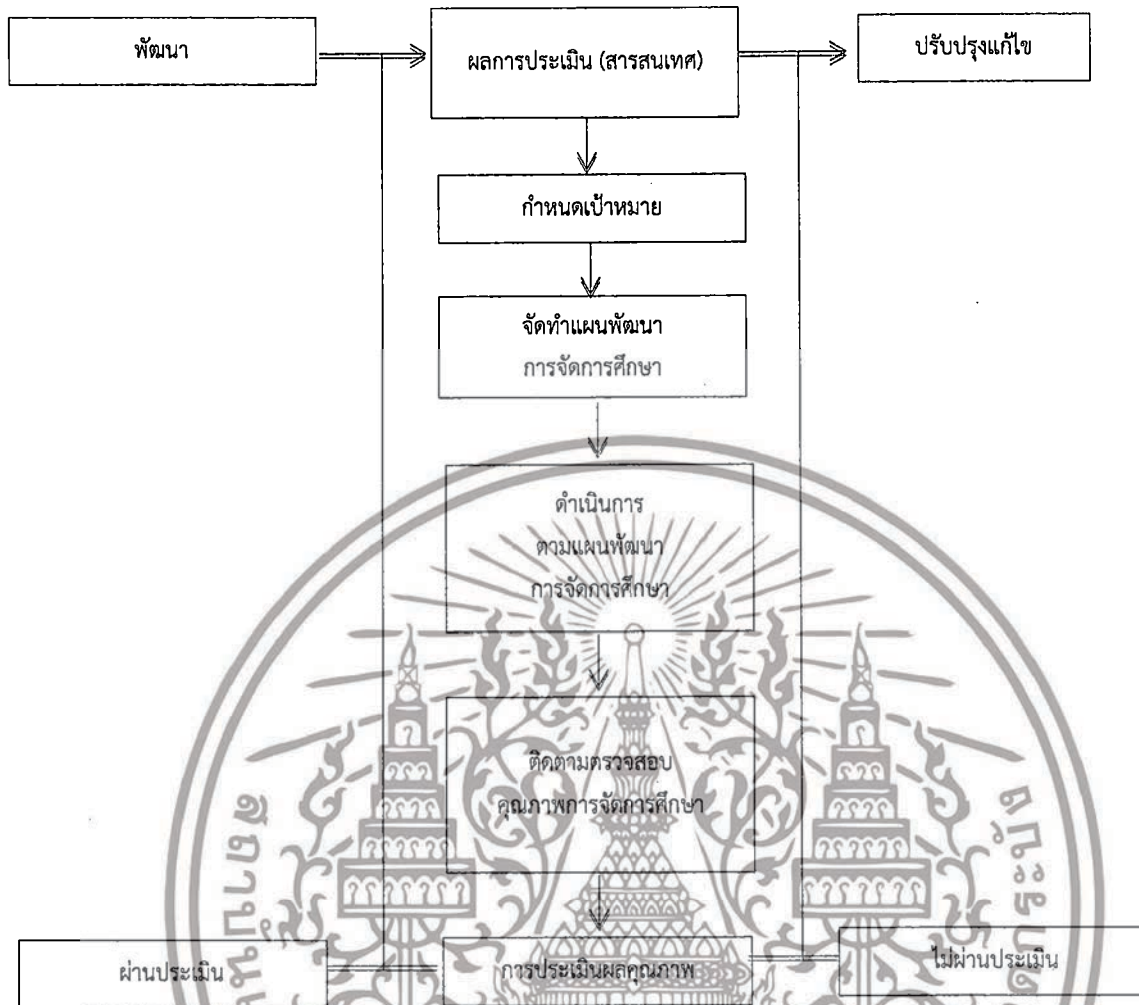
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.19 ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการประเมิน การใช้ผลการประเมินและผลกระทบของการประเมิน

จากรูปภาพแสดงการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ส่งผลกระทบต่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในลักษณะต่าง ๆ ขององค์กรหรือสถานศึกษา ซึ่งการนำผลการประเมินด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาไปใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการประเมินคุณภาพภายใน ผลการประเมินคุณภาพภายนอก และผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาจะต้องนำผลการประเมินต่าง ๆ มาดำเนินการให้อยู่ในลักษณะของสารสนเทศที่เหมาะสม สามารถนำมาใช้ได้อย่างสะดวก มีการเผยแพร่ผลการประเมินที่เป็นสารสนเทศแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน สามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ และสุดท้ายต้องมีการประเมินผลเพื่อศึกษาผลกระทบจากการนำผลการประเมินไปใช้ ซึ่งผลการประเมินนี้จะป็นจุดเริ่มต้นหรือได้ข้อมูลใหม่ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในปีต่อ ๆ ไป วงจรของการใช้ประโยชน์จากข้อมูลจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ขั้นตอนการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียน ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.20 การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การจัดการโครงการ/กิจกรรมทางการศึกษาให้มีการพัฒนาปรับปรุงไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยการสร้างจิตสำนึกให้ เกิดกับครูและบุคลากรทางการศึกษา และนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษามาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

2.2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดกำเนิดในช่วงศตวรรษที่ 1930 อันเป็นช่วงที่มีการศึกษา ตามแนวปรัชญาก้าวหน้านิยม (Progressive) กิจกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นเริ่มต้น ครั้งแรกโดยคณะกรรมการติดตามประเมินผลโครงการศึกษา 8 ปี (Eight-year Study) ซึ่งได้ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำการศึกษาคความสนใจ หรือความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาที่สนองความสนใจหรือความต้องการของผู้เรียน โครงการศึกษา 8 ปี เกิดขึ้นเนื่องจากนักการศึกษากลุ่มปรัชญาก้าวหน้านิยม เห็นว่าการจัดหลักสูตรแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ได้รับอิทธิพลมาจากมหาวิทยาลัยเพื่อเตรียมนักเรียนเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้มีนักเรียนเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สนใจเข้าเรียนในระดับสูง นักเรียนส่วนใหญ่ ออกไปทำงานโดยไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมด้านประสบการณ์ชีวิตที่ดีพอ นักการศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนอาจารย์ในโรงเรียนละมหาวิทยาลัยจึงรวมตัวเพื่อปรับปรุงแนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาก้าวหน้านิยม โดยมีโรงเรียนจำนวน 30 แห่ง เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการต้องมีการจัดทำหลักสูตรที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมร่วมกับครูในการวางแผนหลักสูตร โดยยึดความสนใจหรือความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้มีความรู้และทักษะชีวิตที่จะอยู่ในสังคมได้ การดำเนินงานนี้มีคณะกรรมการหลายชุดที่ทำหน้าที่ต่างกัน คณะกรรมการชุดหนึ่งมีบทบาทสำคัญมากของโครงการนี้คือคณะกรรมการติดตามประเมินผลทางการศึกษา เนื่องจากโครงการศึกษา 8 ปี ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียนให้ชัดเจน เพื่อเป็นหลักยึดในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียนว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ Strickland (1990) กล่าวได้ว่ากิจกรรมการศึกษาความสนใจและความต้องการของผู้เรียน นับเป็นกิจกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นครั้งแรกที่ทำขึ้นในทางปฏิบัติ และนำผลที่ได้รับมาใช้เป็นเป้าหมายของการประเมินความสำเร็จของโครงการ

ในทางวิชาการ การประเมินความต้องการจำเป็น ปรากฏหลักฐานในรูปของบทความทางวิชาการ Guba และ Lincoln (1982) กล่าวว่าจุดกำเนิดของมโนทัศน์เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นปรากฏในบทความของ Guba ชื่อ The Concept of Needs ในหนังสือชื่อ Progressive Education at The Crossroads ในปี 1938 โดย Bode เห็นว่าความต้องการจำเป็นเป็นจุดเด่นของการศึกษาแบบก้าวหน้านิยมในระหว่างปี 1930 - 1940 เนื้อหาสาระในหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดนี้ต้องจัดขึ้นโดยการคาดคะเนผลที่ต้องการให้เกิดซึ่งได้จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้เรียน Bode ได้ให้ข้อสังเกตว่ากระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นตามความรู้สึก (Felt Needs) ซึ่งอาจไม่ใช่ความต้องการจำเป็นที่แท้จริง

Bode ได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับความหมายของคำว่า “ความต้องการจำเป็น”(Needs) และย้ำว่าต้องแยกความแตกต่างให้ชัดระหว่างคำว่า “ความต้องการจำเป็นตามความรู้สึก”(Felt Needs) และสิ่งที่อยากได้ (Desire) โดยชี้ให้เห็นว่า ความต้องการจำเป็นอาจ ไม่มีที่สิ้นสุด และไม่สามารถระบุได้ครบทั้งหมด เป็นสิ่งที่สามารถให้ข้อสรุปขัดแย้งกันหรือไม่ตรงกัน ก็ได้ หากความต้องการจำเป็นที่กำหนดจากกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกัน ความยากของการกำหนดความต้องการจำเป็นอยู่ที่ความพยายามในการทำให้เกิดความเป็นปรนัย ความเป็นอิสระ ความเป็นธรรมชาติ และคุณค่า (Values) ที่อยู่ในความต้องการจำเป็น แม้ว่าแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นจะมีมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1938 แต่ต้องใช้เวลาอีกประมาณ 8 ปี กว่าที่นักประเมินจะเริ่มยอมรับมโนทัศน์นี้ไป เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์อื่นใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้ประโยชน์ Summers (1987 อ้างอิงใน McCaslin และ Tibeziinda. 2002) ระบุว่า การประเมินความต้องการจำเป็นได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวคิดที่สำคัญและได้รับความสนใจอย่างมากในปี ค.ศ. 1946 ซึ่งเป็นปีที่สหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร (Administrative Procedures Act) หลังจากนั้นแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นก็มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในช่วงปี ค.ศ. 1960 -1970 ซึ่งเป็นช่วงที่สภาคองเกรสได้มีการผ่านกฎหมายหลายฉบับเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานขององค์กรและหน่วยงานต่าง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชาติ มีกฎหมายบังคับหรือกำหนดให้มีการประเมินความต้องการจำเป็นในการของบประมาณสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานจากรัฐและองค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ McCaslin and Tibeziinda (2002 : 17) ในช่วงนี้ทำให้โมเดลการวางแผนที่ใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานสำหรับการตัดสินใจในการจัดการศึกษา และทำให้เกิดการกำหนดความต้องการจำเป็นอย่างเป็นระบบมากขึ้น (Suarez. 1990 : 29- 31)

แนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็นถูกนำมาใช้มากขึ้นในวงการศึกษาศาสนาวิชาต่าง ๆ จากการศึกษาของ Witkin, B.R (1984 : 5) พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่ใช้กันมากทั้งในวงการศึกษาศาสนาและในวงวิชาการในสาขาที่เกี่ยวกับการให้บริการประชาชน และการบริการด้านสุขภาพในประเทศสหรัฐอเมริกา การออกกฎหมายให้มีการจัดทำ การประเมินความต้องการจำเป็นในการขออนุมัติโครงการ ทำให้เกิดการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาเผยแพร่เอกสารและสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ และการประชุมระดับชาติเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นมีจุดเน้นร่วมกันที่ต้องการนำไปสู่การเห็นพ้องกัน ในเป้าหมายและความต้องการจำเป็นของหน่วยงาน การนำแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นไปปฏิบัติเกิดขึ้นอย่างมากในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 โดยเริ่มปรากฏชัดในประเทศที่พัฒนาแล้วตามความคิดของ Witkin,B.R (1984) สหรัฐอเมริกามีการพัฒนาแนวคิดใหม่เกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นในวงการศึกษาศาสนาโดยเฉพาะทางด้านสาขาคณะศึกษาศาสตร์และการศึกษาต่อเนื่อง และพบในด้านการศึกษาและการวางแผน นอกจากนี้ยังพบในประเทศที่กำลังพัฒนาโดยการสนับสนุนขององค์กร

ส่วนประเทศไทยยังไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายบังคับให้มีการจัดทำ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นโครงการของงบประมาณสนับสนุนโครงการอย่างเป็นทางการเหมือนต่างประเทศ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเท่าที่ปรากฏส่วนใหญ่พบในการจัดทำค่าของงบประมาณหรือทุนสนับสนุนโครงการ มีการแสดงหลักฐานที่มาและความสำคัญของโครงการ โดยพบในลักษณะการกล่าวอ้างความต้องการจำเป็นที่ระบบ (Systematic Needs Assessment) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาความก้าวหน้าของศาสตร์ของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นก็พบว่ายังมีความเคลื่อนไหวค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่จะมีการกล่าวถึงแนวคิดนี้ในฐานะที่เป็นขั้นตอนหนึ่งของการวางแผนงานเท่านั้น ไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญกับเทคนิควิธีการประเมินความต้องการจำเป็นมากนัก (สุวิมล ร่องวานิช. 2550 : 3 - 6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น มีจุดกำเนิดในทศวรรษที่ 1990 โดยเริ่มใช้ในการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของโครงการศึกษา 8 ปี และในช่วงศตวรรษที่ 20 การประเมินความต้องการจำเป็นได้เริ่มปรากฏชัดเจนในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา สำหรับในประเทศไทยพบว่าการประเมินความต้องการจำเป็นส่วนใหญ่มักพบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ หรือการมอบทุนสนับสนุนโครงการ และยังพบว่าเป็นขั้นหนึ่งในการวางแผนงาน

2.2.2. ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

นิยามศัพท์ของคำว่า “การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)” มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

Kaufman and English (1981 : 8) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่าเป็นกระบวนการที่ทางการซึ่งกำหนดช่องว่างระหว่างผลผลิตหรือผลลัพธ์ในปัจจุบัน และผลลัพธ์หรือผลผลิตที่เป็นที่ต้องการ และจัดวางช่องว่างเหล่านี้ตามลำดับความสำคัญ และเลือกสิ่งที่เห็นว่าสำคัญที่สุดเพื่อการแก้ไขปัญหา

Witkin (1984 : 2) ให้ความหมายของ การประเมินความต้องการจำเป็นว่า หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบที่นำมาใช้เพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่มุ่งหวัง โดยเน้นความแตกต่างของผลลัพธ์ (Outcome Gaps) และนำมาจัดเรียงลำดับ และเลือกความต้องการจำเป็นมาแก้ไข

Kaufman , Rojas and Mayer (1993: 10 – 13) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า หมายถึง กระบวนการที่ใช้เพื่อระบุช่องว่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่ปรารถนาจะให้เกิด แล้วจัดลำดับความสำคัญของช่องว่างดังกล่าว จากนั้นเลือกช่องว่างที่สำคัญที่สุดมาเป็นประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อไป

Witkin and Altschuld (1995 : 4) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ว่าเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นมี 3 ขั้นตอน ได้ดังนี้ 1. การวางแผนการดำเนินงาน 2. การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็น และ 3. การใช้ประโยชน์จากความต้องการจำเป็น

Rouda และ Kusy (1995 : 255 - 257) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่าเป็นการสำรวจที่เป็นระบบของสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็นเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคคลและ/หรือองค์กร

(สุวิมล ว่องวาณิช. 2550 : 62) ให้ความหมายของประเมินความต้องการจำเป็นว่าเป็นกระบวนการการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมิน สิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็น เข้าร่วมโครงการ เป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์ และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการในการจำแนกหรือระบุความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง โดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นว่าสมควรเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร โดยมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยประเมินจากความสำคัญขั้นพื้นฐานของข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2.2.3 หลักการของการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2550 : 80) ได้จำแนกนิยามของความต้องการจำเป็นและการจัดประเภทของความต้อการจำเป็น ออกเป็น 2 ประเภท คือ หลักความแตกต่าง (Discrepancy) และหลักความสำคัญ (Importance) หลักการแรกของการประเมินความต้องการจำเป็น คือ หลักความแตกต่าง (Discrepancy) หมายความว่าในการกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยอาจออกแบบการวิจัยให้มีการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง กับสภาพที่ควรจะเป็น หรือออกแบบการวิจัยโดยมีนัยของความแตกต่างแฝงอยู่ ด้วยการระบุสภาวะที่ไม่พึงประสงค์ แต่ไม่ได้เก็บข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบ เนื่องจากสภาพที่พึงประสงค์กำหนดได้โดยไม่จำเป็นต้องเก็บข้อมูล เช่น ความหิว การเจ็บป่วย อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างไม่ใช่จะบ่งบอกความต้องการจำเป็นเสมอไป ขึ้นอยู่กับการกำหนดระดับความสำคัญของเป้าหมายที่พึงประสงค์ หากกำหนดไว้สูงมาก ความแตกต่างนั้นก็อาจไม่ใช่ความต้องการจำเป็นในกระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยอาจออกแบบการวิจัยให้มีการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น หรือออกแบบการวิจัยโดยมีนัยของความแตกต่างแฝงอยู่ ด้วยการระบุสภาวะที่ไม่พึงประสงค์ แต่ไม่ได้เก็บข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบ เนื่องจากสภาวะที่พึงประสงค์กำหนดได้โดยไม่จำเป็นต้องเก็บข้อมูลเช่น ความหิว การเจ็บปวด อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างไม่ใช่จะบ่งบอกความต้องการจำเป็นเสมอไป ขึ้นอยู่กับการกำหนดระดับความสำคัญของเป้าหมายที่พึงประสงค์ หากกำหนดไว้สูงมาก ความแตกต่างนั้นก็อาจไม่ใช่ความต้องการจำเป็นเสมอไป เพราะฉะนั้นในการประเมินความต้องการจำเป็นต้องมีการกำหนดเป้าหมายให้อยู่ในระดับต่ำที่สุดที่จะขาดแคลนไม่ได้ มิฉะนั้น จะเกิดผลเสียหาย ดังนั้นหลักการที่สองในการประเมินความต้องการจำเป็น คือ หลักความสำคัญ (Importance) หมายความว่า สิ่งที่เป็นความต้องการจำเป็นมีความสำคัญมาก ต้องได้รับการตอบสนอง และความต้องการจำเป็นนั้นต้องมีลำดับความสำคัญ (Needs Prioritization) ไม่ว่าผู้วิจัยจะดำเนินการในกิจกรรมการระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) กิจกรรมการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้อการจำเป็น (Needs Analysis) หรือกิจกรรมการกำหนดวิธีการแก้ไขความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น (Need Solution) จะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของผลการประเมินความต้องการจำเป็นในทุกกิจกรรม กล่าวคือ ผลการวิจัยจากกิจกรรมการกำหนดความต้องการจำเป็น จะได้รับความต้อการจำเป็นมากมาย จึงต้องจัดลำดับความต้อการจำเป็นที่สำคัญ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่สุด ผลจากการวิเคราะห์สาเหตุ จะได้สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้อการจำเป็นมากกว่าหนึ่งสาเหตุ ก็ต้องจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุว่าสาเหตุใดเป็นสาเหตุหลัก การกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาก็จะพบว่าวิธีการแก้ปัญหาหลายทางเลือก ผู้วิจัยต้องเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด

ในช่วงแรกของการพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้อการจำเป็น กระบวนการดำเนินงานสิ้นสุดลงแค่การระบุความต้อการจำเป็น และจัดลำดับความสำคัญของความต้อการจำเป็นที่ได้ ผลการประเมินความต้อการจำเป็นแบบนี้ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับหน่วยงาน จากนั้นก็จะมีวางแผนงานโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เนื่องจากการวางแผนโดยอิงข้อมูลที่ได้เฉพาะความต้อการจำเป็นอย่างเดียว อาจจะไม่สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด แนวคิดของการประเมินความต้อการจำเป็นในช่วงหลังจึงขยายขอบเขตของงานให้กว้างขึ้น คือหลังจากมีการจัดลำดับความต้อการจำเป็นเรียบร้อยแล้ว ก็จะนำความต้อการจำเป็นนั้นมาวิเคราะห์หาสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว นักวิจัยเห็นว่าข้อมูลแค่สาเหตุของความต้อการจำเป็นยังไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจ จึงมีการดำเนินกิจกรรมต่อไป คือ การศึกษาทางเลือกในการจัดการกับสาเหตุของปัญหา และกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อนำไปปฏิบัติ การประเมินความต้อการจำเป็นที่ให้ข้อมูลครบถ้วนเบ็ดเสร็จแบบนี้จึงทำให้เกิดแนวคิดการประเมินความต้อการจำเป็นสมบูรณ์แบบ (Comprehensive Needs Assessment) หรือความต้อการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment) (Witkin & Altschuld, 1995; RSSIC, 1998) การประเมินความต้อการจำเป็นแบบสมบูรณ์จึงประกอบด้วยกิจกรรม 3 ส่วน ได้แก่ การระบุความต้อการจำเป็น (Needs Identification) เพื่อสำรวจความต้อการจำเป็นที่เกิดขึ้นทั้งหมดในองค์กร การวิเคราะห์ความต้อการจำเป็น (Needs Analysis) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่นำไปสู่การเกิดความต้อการจำเป็นนั้น ๆ และการกำหนดแนวทางแก้ไข (Needs Solution) เพื่อจัดปัญหาที่เกิดจากความต้อการจำเป็นนั้นให้หมดไป โดยมีการประเมินขั้นสรุปสุดท้ายว่าทางเลือกใดที่สมควรนำไปปฏิบัติมากที่สุด ผลการวิจัยในทุกขั้นตอนจะให้ข้อมูลที่รองรับการตัดสินใจของผู้บริหาร

2.2.4 ขั้นตอนการประเมินความต้อการจำเป็น

Rouda and Kusy (1995: 255 - 257) เสนอขั้นตอนความต้อการจำเป็นในการอบรม โดยเน้นการวิเคราะห์ความแตกต่างและการศึกษาทางเลือก ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่ควรจะเป็น
2. การจัดเรียงลำดับของความต้อการจำเป็น
3. การระบุสาเหตุของปัญหาและหรือโอกาสในการเกิดปัญหา
4. การระบุทางแก้ไขที่เป็นไปได้และโอกาสในการเกิดปัญหา
5. การเปรียบเทียบให้เห็นที่ตามหากไม่มีการดำเนินงานแก้ไขปัญหาใด ๆ
6. การให้ข้อเสนอแนะสำหรับการฝึกอบรมหรือพัฒนาองค์กร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตามแนวคิดของ Rounda and Kusy (1995) การวิเคราะห์ความแตกต่าง ต้องพยายามหาความต้องการจำเป็นที่แท้จริง (Actual Needs) ไม่ใช่ความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ (Perceived Needs) หรือความต้องการจำเป็นตามความรู้สึก (Felt Needs) เนื่องจากบางครั้งคนที่ถูกประเมินความต้องการจำเป็นอาจไม่รู้ว่าจริง ๆ แล้วตนเองต้องการ (Want) อะไร และในการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ต้องใช้ข้อมูลเป็นหลักฐานที่แสดงจุดยืนทางความคิดในการระบุความต้องการจำเป็นที่ต้องแก้ไข เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น และต้องให้ทุกคนได้รับรู้ข้อมูลสารสนเทศที่ปรากฏ สิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ การเลือกแนวทางแก้ไขปัญหา Rounda และ Kusy (1995) เสนอว่าการฝึกอบรมเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาในกรณีที่พบว่าบุคลากรมีปัญหาด้านความรู้ถ้าไม่ใช่เกิดจากปัญหาการขาดความรู้ของบุคลากร แต่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของระบบ ซึ่งอาจรวมถึงการวางแผนกลยุทธ์ การปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ การจัดการเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน หรือการสร้างทีมที่มีประสิทธิภาพ วิธีการแก้ไขปัญหาคือแนวทางแก้ไขปัญหาคือการใช้การพัฒนาองค์กร (Organization Development) นอกจากนี้ต้องมีกระบวนการใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงาน โดยมีทั้งค่าใช้จ่ายหากไม่มีการแก้ไขปัญหาใด ๆ และค่าใช้จ่ายหากต้องมีการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

Mckillip (1987 : 31 - 41) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นตามแนวคิดของ Mckillip มีการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ชั้นระบุกลุ่มผู้ใช้และลักษณะการใช้ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น
2. การระบุกลุ่มเป้าหมายและสภาพแวดล้อมของการให้บริการ
3. การบรรยายละเอียดของความต้องการจำเป็น
4. การประเมินความต้องการจำเป็น
5. การเผยแพร่ผลการประเมินความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นของ Mckillip เน้นการกำหนดกลุ่มผู้ใช้ผลและลักษณะการใช้ผลการประเมิน ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในกระบวนการ การให้ความสำคัญกับการกำหนดความต้องการจำเป็นที่มีการบรรยายสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาลำดับความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น และการเผยแพร่ผลการประเมินความต้องการจำเป็นแนวคิดของ Mckillip ใช้ในบริบทของการให้บริการทางการศึกษานับเป็นความพยายามที่จะนำการประเมินความต้องการจำเป็นมาใช้กับงานการให้บริการทางสังคมตั้งแต่การวิเคราะห์ลักษณะของผู้ใช้ถึงการเผยแพร่ผลการประเมิน หากแต่วิธีการหรือเทคนิคของ Mckillip ยังมีข้อจำกัดอยู่ที่กับงานบริการทางสังคมเป็นส่วนใหญ่ ทำให้อาจมีข้อจำกัดบ้างหากต้องดำเนินการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในบริบทอื่น ๆ เนื่องจากวิธีการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment) ที่เน้นกิจกรรมการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Altschuld and Witkin (อ้างใน สุวิมล ว่องวาณิช. 2550 : 100) เห็นว่าการประเมินความต้องการจำเป็นมีลักษณะคล้ายคลึงกับการประเมินแบบมีระบบโดยทั่วไป จึงได้เสนอแผน 3 ระยะ (Three – Phase plan) สำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 1 ระยะก่อนการประเมินหรือระยะสำรวจ

ในระยะนี้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความต้องการจำเป็น มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นที่มีอยู่ วางแผนการดำเนินงานโดยกำหนดขอบเขตและประเด็นของความต้องการจำเป็น กำหนดจุดมุ่งหมายของความต้องการจำเป็น แหล่งข้อมูล การใช้ประโยชน์ข้อมูล และพัฒนาแผนการดำเนินงานระยะที่ 2 รวมทั้งกำหนดเกณฑ์สำหรับการประเมินการประเมินความต้องการจำเป็นในแต่ละขั้นตอน

ระยะที่ 2 การประเมินหรือระยะการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะกรรมการการประเมินความต้องการจำเป็นทำการเก็บรวบรวมข้อมูล และความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น จัดลำดับความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์สาเหตุ

ระยะที่ 3 หลังการประเมินหรือระยะการนำผลไปใช้ประโยชน์

คณะกรรมการการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ประโยชน์โดยการเชื่อมโยงข้อมูล และแผนการดำเนินงานที่ได้รับ งานหลักคือ การจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง และเกณฑ์การตัดสินใจเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา การจัดทำแผนปฏิบัติงาน การนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินความต้องการจำเป็นแก่ผู้ตัดสินใจ และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดเตรียมแผนสำหรับดำเนินการเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น หรือนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ (Witkin & Altschuld, 1995 Altschuld & Witkin, 2000)

การดำเนินงานระยะที่ 1 เป็นการเตรียมการสำหรับการดำเนินงานในระยะที่ 2 ซึ่งถือเป็นงานเกี่ยวกับการระบุความต้องการจำเป็น (Needs identification) และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) เพื่อศึกษาสาเหตุและแนวทางการแก้ไขงาน ระยะที่ 3 เป็นการศึกษากำหนดทางเลือกในการแก้ไขเพื่อขจัดปัญหาให้หมดไป (Needs Solution) แผน 3 ระยะที่ปรากฏในแผนภาพที่ 3.1 แสดงให้เห็นถึงกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ทำให้ทราบความต้องการจำเป็น สาเหตุ แนวทางแก้ไข แล้วนำข้อมูลทั้งหมดไปสู่การวางแผนปฏิบัติการต่อไป

NCREL (อ้างใน สุวิมล ว่องวาณิช. 2550 : 102) เป็นศูนย์ปฏิบัติการทางการศึกษาระดับภาคเหนือตอนกลาง (North Central regional Educational Laboratory) ของประเทศสหรัฐอเมริกา (McNabb et al., 2002) ได้เสนอว่าการประเมินความต้องการจำเป็นทางเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นกระบวนการส่วนหนึ่งของการประเมินโครงการ เป็นกระบวนการที่ระบุความแตกต่างของวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของโรงเรียนด้านเทคโนโลยีทางการศึกษากับสภาพที่เป็นอยู่จริง และเป็นการวางแผนกลยุทธ์ในการปิดช่องว่างดังกล่าว ศูนย์นี้ได้เสนอแนวปฏิบัติในการประเมินความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การวางแผนการประเมินความต้องการจำเป็นโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของตัวแทนของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ

2. การกำหนดเป้าหมายของการทำงานโดยยึดวิสัยทัศน์

3. การจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานขั้นต้น

4. การกำหนดข้อมูลที่จำเป็นต้องจัดหาเพิ่ม

5. การเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเก็บข้อมูล

6. การกำหนดช่วงเวลาการทำงาน

7. การมีความไวพอที่จะพบว่าการประเมินความต้องการจำเป็นอาจมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยใช้ทรัพยากรหรือเวลาของคนบางกลุ่ม

8. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นระดับต่าง ๆ และจัดเรียงลำดับความสำคัญ

9. การรายงานผลการทำงาน ลำดับความสำคัญ การปฏิบัติเพื่อสร้างฉันทามติในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

10. การเคารพต่อคุณค่าของกลุ่มเป้าหมายถูกประเมินความต้องการจำเป็น

NCREL (อ้างใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2550 : 102) ได้อ้างอิงแนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ตามแนวคิดของ (Witkin and Attshuld, 1995) ว่าการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นต้องครอบคลุมความต้องการจำเป็นทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ ความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการ ความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการ และความต้องการจำเป็นขององค์กรผู้ให้บริการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีแก่ผู้รับบริการ ส่วนขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็นคล้ายคลึงกับแนวคิดของ Kaufman (1987) คือมีการเน้นให้เห็นถึงการสร้างความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในกระบวนการของผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนถึงขั้นตอนการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล แต่ไม่เน้นการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา

สุวิมล ว่องวาณิช (2550 : 81) ได้จำแนกกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (What should be)

2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (What is)

3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวัง และสภาพที่ควรจะเป็น และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้น เพื่อกำหนดเป็นความต้องการจำเป็น (Needs Identification)

4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs Analysis)

5. การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs Solution)

เอกสารนี้เผยแพร่เพื่อสาธารณประโยชน์โดยไม่หวังกำไร ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปได้ว่า ขั้นตอนหลักในการประเมินความต้องการจำเป็นประกอบด้วย 1. การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) เป็นการวิเคราะห์สภาพความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่คาดหวัง 2. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) เป็นการจัดลำดับความสำคัญของผลการประเมินความต้องการจำเป็น 3. การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs Solution)

2.2.5 วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น

มีนักการศึกษาเสนอประเภทของวิธีการประเมินความต้องการจำเป็น ไว้ดังนี้

Glass (1976: 3 - 8) กล่าวว่า การวิจัยสามารถจำแนกได้ 3 ประเภท คือ การวิเคราะห์ปฐมภูมิ (Primary Analysis) ซึ่งเป็นการวิจัยที่มีการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ใช้แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source Data) การวิจัยหรือการวิเคราะห์ทุติยภูมิ (Secondary Source of data) หรือข้อมูลแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Analysis) และการวิจัยที่เป็นการวิเคราะห์ทอภิมาน (Meta - Analysis) ซึ่งเป็นการวิจัยงานวิจัย

สุวิมล ว่องวานิช (2550 : 139) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการวิจัยที่สามารถแบ่งประเภทได้ตามหลักการแบ่งประเภทงานวิจัยของ Glass จึง นำเสนอวิธีการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแยกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรก เป็นการวิจัยประเภทความต้องการจำเป็นที่ใช้การวิเคราะห์ปฐมภูมิ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยอนาคต การวิจัยบรรยาย กลุ่มที่สอง เป็นการวิจัยประเภททุติยภูมิ เป็นการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้จากการวิเคราะห์ทุติยภูมิ กลุ่มที่สาม เป็นการวิจัยเพื่อประเมินงานวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (Meta Evaluation of needs assessment research)

2.2.5.1 การสำรวจ

การวิจัยสำรวจเป็นการวิจัยที่เน้นการศึกษาเกี่ยวกับคน ไม่ว่าจะเป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะความเชื่อ ความคิดเห็น ทศนคติ แรงจูงใจ หรือพฤติกรรมของคน โดยตัวแปรเหล่านี้อาจแบ่งได้ 2 กลุ่มใหญ่ คือ 1. องค์ประกอบทางสังคมวิทยา (Socialological Factors) ได้แก่ เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม รายได้ สภาพสมรส เป็นต้น 2. องค์ประกอบทางจิตวิทยา (Psychological Factors) เช่น ความคิดเห็น ความเชื่อ ทศนคติพฤติกรรม เป็นต้น

นักประเมินใช้การวิจัยสำรวจในการระบุความต้องการจำเป็นได้ เพราะความต้องการจำเป็นจัดเป็นความคิดเห็น ความเชื่อและอาจจัดเป็นพฤติกรรมได้ โดยที่วิธีการวิจัยสำรวจได้รับการพัฒนาไปมาก มีรูปแบบการดำเนินงานหลากหลาย การใช้วิธีการสำรวจเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น จึงต้องเข้าใจวิธีการวิจัยสำรวจโดยละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัยสำรวจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงสำรวจ คือ การบรรยายลักษณะของประชากรในลักษณะที่เป็นภาพรวมของกลุ่มคนนั้น ไม่เน้นการให้ข้อมูลบรรยายลักษณะของคนที่ป็นรายบุคคล (Best & Kahn . เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1993 : 4) การใช้การวิจัยสำรวจเพื่อมุ่งหวังผลแต่เพียงการรายงานสภาพที่เกิดขึ้น นั้น (Kerlinger 1993 : 11) เรียกว่า เป็นเพียงการสำรวจสถานภาพ (Status Survey) เพราะไม่ได้ศึกษาลึกไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยให้ความสำคัญกับประเด็นการศึกษาที่ว่า “อะไร” เกิดขึ้นในขณะนั้นมากกว่าการศึกษาว่า “ทำไม” จึงเป็นเช่นนั้น Kerlinge (1986 : 11) เห็นว่าการวิจัยสำรวจที่ใช้ในทางสังคมวิทยาหรือทางการศึกษาคณะศึกษาลึกซึ่งถึงขนาดที่สามารถอธิบายลักษณะและความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นได้ เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดกว่าและเกิดประโยชน์มากกว่า

การวิจัยเชิงสำรวจเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการใช้ในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อระบุความต้องการจำเป็น วิเคราะห์สาเหตุ และกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ยังเป็น การวิจัยที่ควรนำไปใช้ในสถานการณ์ของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นระดับองค์กร เนื่องจากต้องมีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากร ผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ การวิจัยสำรวจไม่เหมาะกับการนำไปใช้กับการประเมินความต้องการจำเป็นระดับบุคคล เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการวิจัยสำรวจต้องการสรุปอ้างอิงผลการวิจัยไปยังประชากรมากกว่าใช้เพื่อระบุความต้องการจำเป็นระดับบุคคล การระบุความต้องการจำเป็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลขนาดเล็กจะไม่มีคุณค่าเมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานของการวิจัยเชิงสำรวจ

ตัวอย่างคำถามวิจัย

- ครูในยุคปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในเรื่อง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้สอดคล้องตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้
- อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครูไม่สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ประสบความสำเร็จ
- วิธีพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้มีอะไรบ้าง อะไรเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด และวิธีที่เสนอมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

2. หลักการของการวิจัยสำรวจ

การวิจัยเชิงสำรวจเพื่อระบุความต้องการจำเป็น มีหลักการเหมือนการวิจัยสำรวจทั่วไป คือ มีการกำหนดคำถามวิจัยที่นำไปสู่การได้คำตอบที่เป็นความต้องการจำเป็น คำถามวิจัยของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่ว่า “ครูในยุคปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องใด เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้สอดคล้องตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้” จะทำได้ เฉพาะคำตอบที่เป็นเพียงการระบุความต้องการจำเป็นเพียงอย่างเดียว หากต้องการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น ต้องกำหนดคำถามวิจัยในลักษณะที่ว่า “อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครูไม่สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ประสบความสำเร็จ” และหากต้องการให้ได้คำตอบเกี่ยวกับแนวทางหรือยุทธวิธีที่ใช้ในการพัฒนาครู ก็ต้องกำหนดคำถามการวิจัยที่ว่า “วิธีการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้มีอะไรบ้าง อะไรเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด และวิธีที่เสนอมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติมากน้อยเพียงใด” วิธีวิจัยที่ใช้ในการ

เอื้ออำนวยเป็นเอื้ออำนวยส่งเสริมสำหรับโรงเรียนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีอยู่ผู้ให้เห็นเป็นประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอบคำถามวิจัยสองคำถามหลัง จำเป็นต้องมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบความคิดของการวิจัย และกำหนดนิยามความต้องการจำเป็นว่าจะใช้นิยามใด เพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นความต้องการจำเป็น โดยปกติมักใช้นิยามความแตกต่างเพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นอยู่เกิดกับสภาพที่ควรจะเป็น สำหรับคำถามวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น มักอิงกรอบความคิดของการวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ในบริบทของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น กรอบความคิดของการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรเหตุ และตัวแปรผล คือความต้องการจำเป็น ส่วนการกำหนดทางเลือกที่เหมาะสม นิยมใช้คำถามปลายเปิด หรือการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

3. ข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้วิธีการวิจัยสำรวจ

ความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยสำรวจขึ้นกับความถูกต้องของข้อมูล แม้ว่าผู้วิจัยจะวางแผนออกแบบการวิจัยอย่างดี ข้อมูลที่ได้อาจคลาดเคลื่อนได้ ถ้าผู้ให้ข้อมูลไม่จริงใจ ในการให้ข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นโดยตรงไปตรงมา ข้อตกลงของการวิจัยสำรวจ ได้แก่ ผู้ตอบเข้าใจคำถามตรงกับผู้วิจัยต้องการถาม ผู้ตอบมีความรู้พอที่จะตอบและให้ข้อมูลอย่างถูกต้อง และคำตอบที่ให้ต้องไม่เปลี่ยนแปลงไปมาในช่วงเวลาเดียวกันที่ทำการเก็บข้อมูล

4 ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนของการวิจัยสำรวจเริ่มตั้งแต่กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ของการวิจัย คำถามวิจัย การกำหนดกรอบความคิดในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การเตรียมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดทำรายงานข้อค้นพบ ดังปรากฏในแผนภาพที่ 2.21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.21 ขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ

5. ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัยสำรวจ

Kerliger (1986) กล่าวว่า การวิจัยเชิงสำรวจมีทั้งข้อดีและข้อเสียหลายประการ

ข้อดีของการวิจัยสำรวจ

1. ให้สารสนเทศในปริมาณที่มาก
2. สามารถใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่มีทั้งทรัพยากรคน งบประมาณในการวิจัย จึง

ช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย

3. แม้ว่าจะมีความคลาดเคลื่อนในผลการวิเคราะห์ข้อมูล แต่ก็สามารถคำนวณหรือประมาณค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นได้โดยวิธีการทางสถิติ

ข้อจำกัดของการวิจัยสำรวจ

1. ข้อมูลที่ได้แม้จะมีปริมาณมาก แต่ก็อาจจะไม่ลึกซึ้ง

2. บางครั้งใช้เวลาและเงินมาก เช่น การวิจัยที่ใช้การสัมภาษณ์

เอกสารเป็นเอกสารทงสวนเวสสำหรับการเชิงานเพื่อการศึกษาแทนน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อาจมีความคลาดเคลื่อนในข้อมูลที่ได้รับกลับมา เช่น การตอบกลับโดยไม่ตั้งใจ ต้องมีวิธีการตรวจสอบที่ดี

ด้วยเหตุนี้ผู้ทำการวิจัยต้องพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ตั้งแต่ประเด็นการวิจัยที่ศึกษา เงื่อนไขของทรัพยากรเวลา กำลังคน งบประมาณ และความลึกซึ้งของข้อมูลที่ต้องการว่าสามารถใช้การวิจัยสำรวจได้หรือไม่

สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงสำรวจ เป็นความพยายามในการรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกในประชากรที่ศึกษาเพื่ออธิบายสภาพปัจจุบันที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับตัวแปรหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งตัว มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ การวิจัยเพื่อบรรยายสภาพที่เกิดขึ้น กับการวิจัยเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น การวิจัยสำรวจแบบสำรวจกลุ่มตัวอย่าง (Sample Survey) หรือการสำรวจสำมะโนประชากร (Census Survey) ส่วนใหญ่จะเป็นประเภทแรก คือ การสำรวจกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นการสรุปพาดพิงข้อมูลเกี่ยวกับประชากรที่ศึกษาจากการตอบของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกขึ้นมา จากประชากร ซึ่งตัวอย่างที่เลือกมานี้อาจจะเลือกแบบสุ่ม แบบบางชั้น ฯลฯ ก็ได้ แต่การสำรวจประชากร เป็นความพยายามที่จะได้ข้อมูลจากสมาชิกทุก ๆ คน ในประชากร การวิจัยสำรวจไม่ค่อยสลับซับซ้อน เข้าใจง่าย และดำเนินการได้ง่าย สิ่งที่ต้องให้ความสนใจคือ การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา และการสรุปผลจากข้อมูล ปัญหาของการวิจัยประเภทนี้ คือ การไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ตอบทำให้มีผลการแปลความหมายของข้อมูล เพราะผู้ที่ไม่ให้ข้อมูลอาจมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ตอบก็ได้ การสรุปผลเฉพาะจากกลุ่มที่ตอบอาจมีความผิดพลาด

2.2.5.2 การจัดลำดับของความสำเร็จ

การจัดลำดับความสำเร็จ (Priority Setting) ของความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะช่วยให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหาต่อไป การจัดลำดับความสำเร็จของความต้องการจำเป็น เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็น จากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาจัดเรียงลำดับ (Sort) ตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาน้อย

1. วัตถุประสงค์ของการจัดลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อจัดลำดับความสำเร็จของความต้องการจำเป็น คือ การระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนาก่อน ภายใต้เงื่อนไขทรัพยากรที่มีจำกัด

ตัวอย่างคำถามวิจัยเพื่อระบุความต้องการจำเป็น

นักเรียนมีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านใดมากที่สุด

ตัวอย่างคำถามวิจัยเพื่อวิเคราะห์สาเหตุ

อะไรเป็นสาเหตุหลักที่สำคัญที่สุดที่ทำให้นักเรียนยังมีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการ

พัฒนาความรู้ความสามารถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างคำถามเพื่อวิเคราะห์ทางเลือก

จากสาเหตุที่วิเคราะห์ได้ แนวทางใดที่เหมาะสมที่สุดในการนำไปใช้พัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ

2. หลักการของการจัดลำดับความสำคัญ

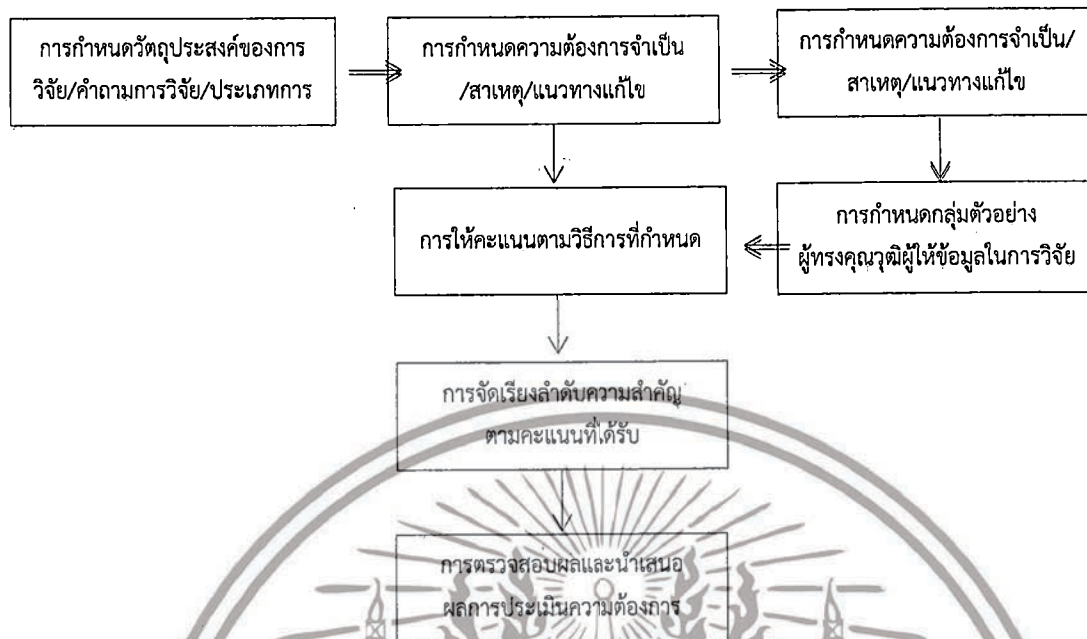
Wilkin & Altschuld (1995 : 17 - 27) การจัดลำดับความสำคัญของการจำเป็นจะต้องพิจารณาทั้งด้านความเที่ยง และความตรง และต้องมีการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการจัดลำดับที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งประกอบด้วย 1. ขนาดของความแตกต่างของสภาพในปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ 2. องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อความต้องการจำเป็น 3. ระดับความยากง่ายในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น 4. การประเมินความเสี่ยง 5. ผลกระทบที่อาจจะเกิดกับส่วนอื่น ๆ ของระบบ 6. ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการแก้ปัญหา และ 7. องค์ประกอบทางการเมือง หรือองค์ประกอบอื่น ที่จะส่งผลต่อการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น คุณค่าของชุมชนท้องถิ่น และของชาติ รวมทั้งการคาดหวังของสาธารณะ

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ควรจะใช้วิธีการหลาย ๆ แบบ วิธีการที่ดีควรเป็นวิธีการเชิงระบบ สามารถเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นได้ทั้งในระยะยาวและระยะสั้น จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นได้ทั้งข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และนักประเมินต้องทราบว่าความต้องการจำเป็นดังกล่าวนี้เป็นของใคร เป็นความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการหรือผู้ให้บริการ โดยทั่วไปนักประเมินจะจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการก่อนของผู้ให้บริการ ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น บางครั้งการประเมินอาจต้องพิจารณากลุ่มสนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายในการประเมินและนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผน นักประเมินจึงต้องดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวด้วยความระมัดระวัง

3. ขั้นตอนการจัดลำดับ

นักวิชาการหลายคนพยายามคิดหาวิธีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อให้ผลที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เนื่องจากกิจกรรมสำคัญของการกำหนดความสำคัญของความต้องการจำเป็น คือ การจัดลำดับความสำคัญ ในที่นี้จะเสนอเทคนิควิธีที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสำหรับรูปแบบการตอบที่เป็นทั้งการตอบสนองเดี่ยวและรูปแบบการตอบสนองคู่ โดยมีแนวคิดเบื้องหลังของแต่ละวิธีการ ทุกวิธีมีวิธีการดำเนินการคล้ายคลึงกัน ประกอบด้วย ขั้นตอนการดำเนินการสำคัญ คือ การให้คะแนนความสำคัญตามวิธีการที่กำหนดการจัดเรียงลำดับความสำคัญ และการสรุปผลการจัดลำดับความสำคัญ ดังปรากฏในแผนภาพที่ 2.22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.22. ขั้นตอนของการวิจัยวิธีการจัดลำดับความสำคัญ

4. เทคนิคการจัดลำดับความสำคัญ

เทคนิคการจัดลำดับมี 2 วิธี

1. เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบตอบสนองเดียว

ข้อมูลแบบตอบสนองเดียวได้แก่ ข้อมูลที่ผู้ตอบเลือกตอบข้อคำถามในแบบสอบถามเพียงส่วนเดียว โดยอาจถามว่า “ข้อความนี้มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับใด” หรือ “ท่านที่มีความต้องการจำเป็นในด้านนี้มากน้อยเพียงใด” เป็นการกำหนดความต้องการจำเป็นตามนิยามการแก้ปัญหา (Solution Definition) (สุจิตต์ ว่องวานิช. 2550 : 265)

การจัดเรียงลำดับมี 3 วิธี ในที่นี้ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอวิธีการจัดลำดับแบบง่าย โดยการจัดเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานสำหรับมาตรแบบกลุ่ม (Category Scales) วิธีนี้นักวิจัยกำหนดให้กลุ่มระบุน้ำหนักความสำคัญของความต้องการจำเป็นประเด็นต่าง ๆ เท่ากันได้ หากเห็นว่าความต้องการจำเป็นเหล่านั้นมีระดับความสำคัญเท่ากัน จากนั้นทำการแจกแจงน้ำหนักความถี่ที่กระจายตามมาตราประมาณค่าของแต่ละข้อรายการแล้วหาค่ามัธยฐาน หรือฐานนิยม หรือค่าเฉลี่ย แต่ค่ามัธยฐานจะเป็นค่าสถิติที่เหมาะสมสำหรับข้อมูลที่อยู่ในมาตราจัดอันดับ ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสามารถเรียงค่าจากมากไปหาน้อยหรือน้อยไปหามากตามค่าสถิติที่ได้ในแต่ละข้อรายการ อย่างไรก็ตามผลที่ได้จากการใช้วิธีการนี้ในการจัดลำดับความสำคัญมีความเป็นไปได้สูงที่ความต้องการจำเป็นทุประเด็นมีค่าเท่ากัน ซึ่งทำให้ต้องการอภิปรายเสริมหรือหาข้อมูลอื่นเสริมว่าความต้องการจำเป็นประเด็นใดมีความสำคัญมากที่สุด นับเป็นจุดอ่อนของวิธีนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบตอบสนองคู่

รูปแบบของการให้ตอบข้อมูลแบบตอบสนองคู่ (Dual – Response Format) มักปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบรูปมาตรฐานค่า โดยให้ระบุข้อมูลทั้งสองชุด คือ ระดับของสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็น รูปแบบนี้สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสามารถกระทำดังต่อไปนี้ (สุมิตล ว่องวานิช. 2550 : 275)

กลุ่มวิธีที่ใช้หลักประเมินความแตกต่างพบว่าเป็นที่นิยมใช้กันมาก เป็นวิธีที่มีรากฐานมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นที่ใช้โมเดลความแตกต่าง ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลแบบการตอบสนองคู่จากมาตรวัดที่แสดงระดับความสำคัญ ($I = \text{Importance}$) ของข้อความนั้น เปรียบเทียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What Should Be” และมาตรวัดที่แสดงระดับที่ข้อรายการนั้นได้รับการตอบสนองหรือระดับสัมฤทธิ์ผล ($D = \text{Degree of Success}$) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เปรียบเทียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ D “What Is” สูตรในการคำนวณระดับความต้องการจำเป็นแต่ละวิธีมีดังนี้

1. วิธี Mean Difference Method (MDF) กำหนดโดยหาผลต่างของค่าเฉลี่ยของ I และค่าเฉลี่ยของ D บางคนเรียกวิธีการนี้ว่า rank order of difference scores

$$MDF = I - D$$

ข้อดีของการใช้วิธีการจัดลำดับความสำคัญตามผลต่างของค่าเฉลี่ย คือ เป็นวิธีที่สามารถวิเคราะห์ได้ง่าย ไม่ต้องใช้สถิติขั้นสูง สามารถวิเคราะห์ได้ด้วยมือ เป็นที่เข้าใจง่าย ข้อเสียของวิธีนี้คือ บางครั้งความต้องการจำเป็นหลายข้อมีคะแนนความแตกต่าง (Difference Score) เท่ากัน ทำให้มีการตีความว่าความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญเท่ากัน โดยไม่ได้ให้ความสนใจกับระดับสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็นว่ามากหรือน้อย วิธีนี้จึงเป็นที่วิจารณ์กันว่าข้อรายการหลายข้ออาจมีระดับความคาดหวัง (Expected หรือ What should be) สูงมาก แต่ผลการวิเคราะห์อาจปรากฏว่าไม่ใช้ความต้องการจำเป็นในระดับต้น ๆ ถ้าหากว่าข้อรายการนั้นมีระดับบรรลุความสำเร็จหรือสภาพที่เป็นจริง (What is) สูงด้วย ในขณะที่บางข้อรายการซึ่งไม่ได้เป็นข้อที่มีระดับความคาดหวังสูง (สำคัญน้อยกว่า) แต่ระดับผลสัมฤทธิ์หรือสภาพที่เป็นจริงต่ำอาจเป็นความต้องการจำเป็นที่มีความจำเป็นสูงกว่า ด้วยข้อจำกัดของวิธีนี้จึงทำให้นักวิชาการคิดหาวิธีอื่นที่เหมาะสมกว่ามาใช้แทนโดยใช้น้ำหนักความสำคัญให้กับระดับที่คาดหวังเป็นตัวถ่วงคะแนน เรียกว่า วิธี Priority Needs Index (PNI)

2. วิธี Priority Needs Index (PNI) เป็นวิธีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นซึ่งดัดแปลงมาจากวิธีการเรียงตำแหน่งความต้องการจำเป็นจากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังกับที่เป็นอยู่จริง (mean Difference) โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง I และ D ด้วยน้ำหนักความสำคัญของ I

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$PNI = (I - D) \times II$$

วิธีการนี้มีข้อดีกว่าวิธี MDP ตรงที่เมื่อถ่วงน้ำหนักแล้วจะทำให้เห็นความแตกต่างชัดเจนขึ้น อย่างไรก็ตาม การใช้สูตร PNI มิได้หมายความว่า จะได้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นต่างกับสูตร MDF ทุกครั้ง ในบางครั้งไม่ว่าจะใช้วิธีการใด การวิเคราะห์ข้อมูลก็สามารถให้ผลสอดคล้องกันได้ในเชิงลำดับที่ ของความต้องการจำเป็น

3. วิธี Priority Needs Index (PNI_{modified}) แบบปรับปรุง เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิม โดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ร่วงวานิช เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของ (I - D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่อยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม

$$PNI_{modified} = (I - D)/D$$

I (Importance) หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด

D (Degree of Success) หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

สำหรับการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง เพื่อหาลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เนื่องจากทำให้เห็นข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบด้านอัตราการเปลี่ยนแปลงในเชิงพัฒนาการจากสภาพที่เป็นอยู่ไปยังสภาพที่ควรจะเป็นจริงและแก้ไขปัญหาตามลำดับความสำคัญ

สรุปได้ว่า การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก ในกระบวนการกำหนดความต้องการจำเป็น การระบุแต่ระดับความต้องการจำเป็นโดยไม่จัดเรียงลำดับถือว่าย่างทำการประเมินความต้องการจำเป็นไม่ครบถ้วน เทคนิคการจัดลำดับความสำคัญเดี่ยว เช่น การเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย หรือระดับความถี่ของผู้ตอบ การให้นำหนักความสำคัญเป็นรายคู่ และกลุ่มวิธีที่มาจากข้อมูลการตอบสนองคู่ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการกำหนดความต้องการจำเป็นจากการตอบสนองคู่ที่มีความแตกต่างในแนวคิดพื้นฐาน โดยมีกลุ่มที่ใช้ในการคำนวณค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่ควรจะเป็น เช่น PNI และ PNI_{modified} โดยจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้วิธีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธี PNI_{modified} ซึ่งเป็นวิธีการที่มีความนิยมและมีความเหมาะสมการวิจัยของผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.5.3 การวิเคราะห์สาเหตุ

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment) ในขั้นตอนที่เรียกว่าการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นหลังจากที่ระบุความต้องการจำเป็นได้แล้ว (Needs Identification) การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น สามารถใช้การวิจัยหรือวิจัยบรรยายแบบผสมเพื่อวิเคราะห์สาเหตุได้ Witkin and Altchuld (1995 : 17 - 27) เห็นว่า การวิเคราะห์สาเหตุ (Causal Analysis) ในการประเมินความต้องการจำเป็นไม่ได้เน้นการวิเคราะห์เชิงปริมาณทางสถิติ ส่วนใหญ่ใช้ความรู้สึของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยการจัดระดมความคิด อย่างไรก็ตามในช่วงหลังเมื่อศาสตร์ของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นมีความก้าวหน้ามากขึ้น ก็เริ่มมีการใช้เทคนิคการวิเคราะห์สถิติ เช่น การวิเคราะห์ที่ลิสเรล (LISREL Analysis) มาใช้ในการวิเคราะห์น้ำหนักอิทธิพลที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา ทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความเป็นปรนัย และมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เนื่องจากมีข้อมูลเชิงประจักษ์สนับสนุน

1. วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สาเหตุ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อวิเคราะห์สาเหตุ (Needs Analysis) คือ การกำหนดสาเหตุที่เป็นไปได้ทั้งหมดที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุใดมีความสำคัญมากที่สุดที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น

ตัวอย่างคำถามวิจัย

- อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูขาดทักษะความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ในบรรดาสาเหตุที่เป็นไปได้ทั้งหมด สาเหตุใดมีอิทธิพลมากที่สุดที่ทำให้ครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาด้านทักษะความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. หลักการของการวิเคราะห์สาเหตุ

หลักการของการวิจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น คือ การเก็บข้อมูลไม่ว่าจะเป็นเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น ดังนั้น หากใช้การวิจัยเชิงปริมาณในการวิเคราะห์สาเหตุ ต้องมีการศึกษาเอกสารหรือใช้ผลการวิจัยหรือข้อมูลที่มีอยู่ในการระบุสาเหตุที่เป็นไปได้ทั้งหมด แต่หากใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น จากกระบวนการกลุ่ม ผู้ที่เข้าร่วมกระบวนการต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับบริบท สถานการณ์ที่ทำกรวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น มีการระดมความคิดจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดสาเหตุ และใช้วิธีการจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ วิธีการวิจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นจึงสามารถดำเนินการได้ทั้งการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยปกติการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณจะใช้กับการวิเคราะห์ความต้องการกับกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ และมีเหตุผลรองรับที่หนักแน่นพอสมควร มีการสร้างเครื่องมือที่ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับสาเหตุต่าง ๆ ตามที่นักวิจัยกำหนด และมักใช้การวิเคราะห์ทางสถิติในการวิเคราะห์เอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

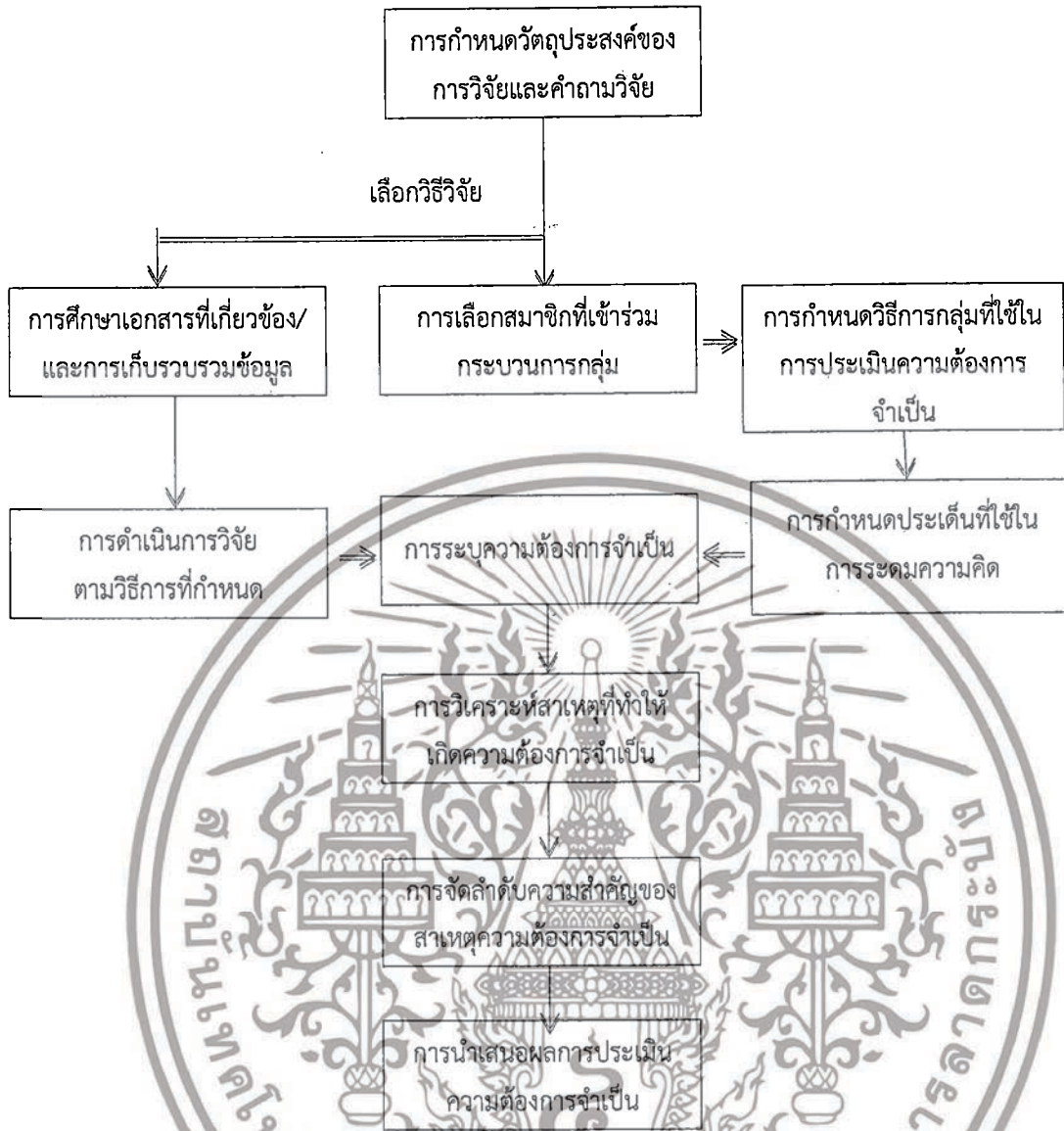
ข้อมูล เช่น การใช้กระบวนการวิเคราะห์ความแปรปรวน การใช้สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์สมการโครงสร้างเชิงสร้าง (LISREL) เป็นต้น

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์สาเหตุ

วิธีการวิจัยเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนของการวิจัย 8 ขั้นตอนหลัก สำหรับการใช้กระบวนการกลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ หากใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ จะเหมือนการวิจัยทั่วไป สำหรับการวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นขั้นตอนสำคัญที่ต้องดำเนินการ คือ การจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น วิธีจัดลำดับความสำคัญของความจำเป็นได้นำเสนอแล้วในข้อที่ 2 แล้วสามารถนำมาใช้ประกอบได้ การวิจัยเพื่อวิเคราะห์ความจำเป็นจึงมักเป็นการวิจัยที่ใช้วิธีวิจัยแบบผสม (Mixed – Method Research) ซึ่งปรากฏในแผนภาพที่ 2.23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.23 ขั้นตอนการวิจัยวิธีการวิเคราะห์สาเหตุ

4. เทคนิคการวิเคราะห์สาเหตุ

1. เทคนิคแผนภูมิก้างปลา (Fish boning Technique)

แผนภูมิก้างปลาเป็นวิธีการที่ง่าย และมีประสิทธิผลสำหรับการวิเคราะห์สาเหตุ มีการนำเสนอเทคนิคนี้มาใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้การผลิตสินค้าไม่ได้คุณภาพโดย Ishikawa (1983 อ้างถึงใน Witkin & Altchuld . 1995:17 - 27) การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นทางการศึกษา เช่น ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อม การจัดการศึกษา เป็นต้น วิธีนี้ใช้ได้ดีในกรณีที่มีสาเหตุของปัญหาค่อนข้างน้อย หากมีสาเหตุมากควรใช้วิธีอื่น เช่น การวิเคราะห์ FTA (fault Tree Analysis) ซึ่งจะให้ผลที่เหมาะสมกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อดีของเทคนิคแผนภูมิแก๊งปลา

แผนภูมิแก๊งปลาสามารถประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานในองค์กรต่าง ๆ ทั้งทางอุตสาหกรรม ทางธุรกิจ หรือทางการศึกษา ผู้ที่เข้าร่วมในกระบวนการจะรู้สึกมีความสุขสนุกสนานในระหว่าง การดำเนินงาน ซึ่งโดยปกติใช้เวลาประมาณ 1 – 2 ชั่วโมง และทุกคนจะรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในกระบวนการ และเป็นเจ้าของ ความคิด และผลที่ได้รับจากการใช้เทคนิคดังกล่าว นอกจากนี้เทคนิคนี้ยังสามารถ ดำเนินการได้ง่ายโดยผู้อำนวยความสะดวกไม่จำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมมากในกระบวนการ ดำเนินงาน

ข้อจำกัดของเทคนิคแผนภูมิแก๊งปลา

แม้ว่าผู้เข้าร่วมกระบวนการสร้างแผนภูมิแก๊งปลา จะสามารถกำหนดสาเหตุปัญหาได้เร็ว แต่ ในกระบวนการดังกล่าวมักไม่ได้คำนึงถึงลำดับการเกิดปัญหา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบการ กำหนดช่วงของความเป็นไปได้ของการเกิดสาเหตุที่นำไปสู่ความต้องการจำเป็น นอกจากนี้ แผนภูมิ แก๊งปลาอาจให้ความตรงต่ำ การปรับแก้ด้วยการทำซ้ำหลายครั้ง แลอาจจะใช้กลุ่มผู้เข้าร่วมมากกว่า 1 คน เพื่อให้มั่นใจในความเที่ยงและความตรงของผลที่ได้รับ

2. เทคนิคการวิเคราะห์ FTA (Fault Tree Analysis)

การวิเคราะห์ FTA (Fault Tree Analysis) แปลเป็นภาษาไทยตรงตัว หมายถึง การวิเคราะห์ ต้นไม้แห่งความผิดพลาด หรือต้นไม้แห่งความล้มเหลว หรือชื่อย่อเป็นภาษาอังกฤษ ว่า FTA ใน บางครั้งงานวิจัยเรียกชื่อนี้ว่า การวิเคราะห์ฟอลต์ทรี วิธีนี้มักใช้ในวงการวิศวกรรม เป็นวิธีการที่ยึด ระบบเป็นศูนย์กลางดำเนินงาน (System – Centered Approach) โดยการกระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง สร้างความคิดในรูปโครงข่ายขององค์ประกอบต่าง ๆ การวิเคราะห์ FTA เป็นวิธีการที่ซับซ้อนหาก เทียบกับวิธีวิเคราะห์สาเหตุอื่น ๆ แต่นับว่าเป็นวิธีวิเคราะห์สาเหตุที่มีพลังมากที่สุด เนื่องจากให้ผล การวิเคราะห์ที่ทำให้เห็นความผิดพลาดหรือความล้มเหลวซึ่งถือถือว่าเป็นการประเมินความเสี่ยงรูปแบบ หนึ่ง จุดมุ่งหมายปลายทางของการวิเคราะห์ FTA ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในกิจการด้าน ความปลอดภัย วิศวกรรมอากาศยาน เคมี เป็นต้น แต่ต่อมา Witkin & Stephen (1973 อ้างถึงใน Witkin and Altchuld . 1995 : 17- 27) เป็นคนแรกที่น่ามาประยุกต์ใช้ทางการศึกษา เช่น การ วางแผน การจัดการและการประเมิน กระบวนการ FTA สามารถกระทำได้ทั้งการวิเคราะห์ย้อนหลัง หรือการวิเคราะห์เพื่อทำนายไปข้างหน้า ถ้าเป็นการวิเคราะห์ย้อนหลังจะเป็นการศึกษาสาเหตุที่ทำให้ เกิดความล้มเหลว แต่หากเป็นการวิเคราะห์ไปข้างหน้าจะเป็นการคาดการณ์ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ซึ่งทำ ให้สามารถวางแผนรับมือหรือป้องกันปัญหาไม่ให้เกิดขึ้นได้ ด้วยเหตุนี้ในกระบวนการจึงจำเป็นต้องมี การกำหนดโอกาสหรือความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่เหตุการณ์ที่ไม่พึง ประสงค์และการเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ของสาเหตุเหล่านี้จะใช้สัญลักษณ์ที่ เรียกว่าประตูเชิงตรรกะ (Logic Gate) ส่วนสาเหตุต่าง ๆ เรียกว่าเหตุการณ์ผลผลิต (Output Event)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อดีของเทคนิคการวิเคราะห์ FTA

Witkin & Altchuld (1995 : 17 - 27) ได้ชี้ให้เห็นถึงข้อดีของการวิเคราะห์ FTA ว่าเป็นเทคนิคที่มีพลังในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นทั้งของปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยสามารถวิเคราะห์ได้ทั้งสาเหตุที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว และที่คาดว่าจะเกิดขึ้นซึ่งจะนำไปสู่เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ เทคนิคนี้ช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นเครื่องมือการหลีกเลี่ยงปัญหาที่คาดว่าจะเกิด หรือเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการดำเนินงานประสบความสำเร็จ ด้วยการหาวิธีการที่ช่วยขจัดปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นออกไป การวิเคราะห์ FTA เป็นกระบวนการที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการออกแบบหรือจัดการเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นของในตัวเอง เทคนิคนี้ถือว่ามี การนำไปประยุกต์ในงานด้านการศึกษา สุขภาพ และการบริการสังคม

ข้อจำกัดของเทคนิคการวิเคราะห์ FTA

กระบวนการสำคัญของ FTA คือ การสร้างแผนภาพเชิงตรรกะของปัจจัยสาเหตุที่นำไปสู่เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ทำให้ต้องใช้ทักษะในการวิเคราะห์และเวลาในการวิเคราะห์มากกว่าการใช้แผนภูมิแกงปลา ในขณะที่การใช้แผนภูมิแกงปลาใช้เวลาดำเนินงานเพียง 1 - 2 ชั่วโมง ก็เสร็จสิ้นกระบวนการ การวิเคราะห์ FTA กลับใช้เวลาหลายวันตั้งแต่การสร้างแผนภาพ ต้นไม้ การเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับสาเหตุต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ เพื่อกำหนดค่าความน่าจะเป็นในการเกิดเหตุการณ์ นอกจากนี้ยังต้องมีการสร้างชุดของเหตุการณ์ที่น้อยที่สุด (Min Cut Set) ซึ่งมีความซับซ้อน ประเด็นที่เป็นข้อจำกัดอีกข้อหนึ่งคือ การกำหนดค่าความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ในบริบททางการศึกษาจะหาข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ยาก ไม่เหมือนทางวิศวกรรมที่สามารถกำหนดในโอกาสในการเกิดเหตุการณ์หรือสาเหตุที่ทำให้เกิดผลเสียหายได้ง่าย และเป็นค่าที่ถูกต้องเป็นจริง แต่ในบริบทของการศึกษาไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าโอกาสของการเกิดเหตุการณ์หรือสาเหตุที่นำไปสู่ความล้มเหลวมีค่าเท่าใด มักใช้ความรู้สึกของคนที่เกี่ยวข้องตัดสิน ค่าที่ได้จึงไม่ถูกต้อง 100 %

3. เทคนิคการวิเคราะห์ลิสเรล (LISREL Analysis)

การวิเคราะห์ลิสเรล (LISREL Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเส้นที่ใช้เพื่อระบุเส้นทางอิทธิพลของตัวแปรเชิงสาเหตุโดยการทดสอบความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์กับโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการกำหนดค่าพารามิเตอร์เกี่ยวกับเส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม และกำหนดค่าแสดงความสอดคล้องกับความกลมกลืนของข้อมูล (Goodness of Fit) โดยใช้การทดสอบค่าไคสแควร์ และสถิติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นสถิติที่ใช้กันมากในปลายทศวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากให้ค่าที่คงที่แสดงความสัมพันธ์ที่นำไปสู่ความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และมีข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้น้อย ในปัจจุบันจึงมีผู้นำวิธีการวิเคราะห์ลิสเรลมาใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุกันมาก การนำวิธีการวิเคราะห์ลิสเรลมาใช้ในชั้นของการวิเคราะห์สาเหตุ ต้องมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือผ่านการระดมความคิดเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นาไปเซประยชนดานการค้ำไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างรอบคอบเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็น เนื่องจากการใช้ลิสรอยู่บนพื้นฐานความคิดที่ว่าต้องมีทฤษฎีที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุสนับสนุนเข้มแข็ง หากยังไม่มีทฤษฎีรองรับที่หนักแน่นก็ไม่ควรใช้การวิเคราะห์ลิสร

ข้อดีของการวิเคราะห์ลิสร

การวิเคราะห์ลิสรเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติที่ยอมรับในศาสตร์ของการวิจัยและสถิติ ให้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของตัวแปรที่เป็นเหตุและผล มีการกำหนดค่าน้ำหนักอิทธิพลของตัวแปรที่สนใจศึกษา โดยการนำความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยซึ่งทำให้ผลการวิจัยมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ

ข้อจำกัดของการวิเคราะห์ลิสร

การวิเคราะห์ลิสรใช้ได้ต่อเมื่อทฤษฎีตั้งผ่านการทดสอบที่เข้มแข็ง มีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง และเข้มแข็ง ผู้นำเทคนิคนี้ไปใช้ต้องมีความรู้ทางสถิติ สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น ทำให้เป็นข้อจำกัดสำหรับผู้ที่ไม่ชำนาญในการกำหนดสาเหตุ นอกจากนี้เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น ก็ยังมีข้อจำกัดในบางบริบท หรือบางประเด็นที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็นนั้นยังไม่มีทฤษฎีรองรับหนักแน่น ไม่สามารถเข้ากับข้อมูลได้ครบทุกตัวแปรที่อยู่ในโมเดล และหากเป็นความต้องการจำเป็นของคนในองค์กรขนาดเล็ก ข้อมูลที่จัดเก็บได้อาจไม่เพียงพอที่จะนำไปวิเคราะห์ที่จะนำไปวิเคราะห์ลิสร มาใช้ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากเทคนิคนี้ต้องอาศัยขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากพอสมควร โดยเฉพาะกรณีที่ไม่เคยเชิงสาเหตุมีความซับซ้อน มีตัวแปรภายในและภายนอกหลายตัว

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์สาเหตุเป็นขั้นตอนหนึ่งในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (Complete Needs Assessment) โดยมีสามารรถดำเนินได้ 3 วิธีคือ การใช้แผนภูมิแกงปลา การวิเคราะห์ FTA และการวิเคราะห์ลิสร การวิเคราะห์แกงปลา ใช้การระดมความคิดของบุคคลที่เกี่ยวข้องข้อมูลที่ได้จึงเป็นข้อมูลที่มากความคิดของบุคคลที่อยู่ในกระบวนการ การวิเคราะห์ FTA หรือการวิเคราะห์ความล้มเหลว เป็นวิธีการที่ใช้ในวงการวิศวกรรม แต่มีการนำมาใช้ในวงการการศึกษา ข้อมูลส่วนใหญ่ที่ได้มาจากระดมความคิดของบุคคลที่เกี่ยวข้องคล้ายกันการใช้แผนภูมิแกงปลา แต่มีขั้นตอนในการวิเคราะห์สาเหตุที่มีความละเอียดและลึกซึ้งมากกว่า การวิเคราะห์ลิสร เป็นการวิเคราะห์ที่นิยมใช้กันมาในศตวรรษนี้ เนื่องจากมีความคุ้มค่าในการนำไปใช้ เนื่องจากศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจำนวนมากมากกว่า 2 วิธีแรก แต่อาจจะมีปัญหาเรื่องความคุ้มค่าถ้านำไปใช้การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นขนาดเล็กๆ ไม่ซับซ้อน

2.2.5.4 กระบวนการกลุ่ม

การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment Research) สามารถใช้วิธีการวิจัยแบบผสมหรือแบบที่เรียกว่าวิจัยบูรณาการ เช่น การวิจัยสำรวจ การวิจัยบรรยาย การวิจัยประยุกต์ การวิจัยอนาคต และวิธีการวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสามารถกำหนดได้หลายแบบเพื่อให้ได้คำตอบที่ครบถ้วน ทั้งการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุ เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ข้อมูลที่นักวิจัยต้องรวบรวมเพื่อระบุความต้องการจำเป็นมีลักษณะต่างจากข้อมูลในการวิจัยสำรวจ และในข้อมูลการวิจัยทั่วไปตรงที่ข้อมูลที่ใช้ในการระบุความต้องการจำเป็นควรจะเป็นข้อมูลที่ได้รับความคิดเห็นของบุคลากรผู้ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทั้งกลุ่ม ดังนั้นการรวบรวมข้อมูลเพื่อระบุความต้องการจำเป็นโดยใช้กระบวนการกลุ่มจึงมีความสำคัญกับการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เมื่อมีการรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรทั้งกลุ่มซึ่งต้องใช้เวลาและงบประมาณ นักวิจัยจึงมีการทำการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในรูปของการบูรณาการที่รวมทั้งการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุ ที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น และการกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาคือ

1. วัตถุประสงค์ของกระบวนการกลุ่ม

การใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุความต้องการจำเป็น วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น และกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาคือ

ตัวอย่างคำถาม

- นับตั้งแต่มีการปฏิรูปการศึกษา ครูมีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องใด
- อะไรบ้างเป็นปัจจัยที่ทำให้ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาได้ตามที่มุ่งหวัง
- ยุทธวิธีที่ควรใช้ในการพัฒนาความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในยุคปฏิรูปการศึกษาคืออะไรบ้าง

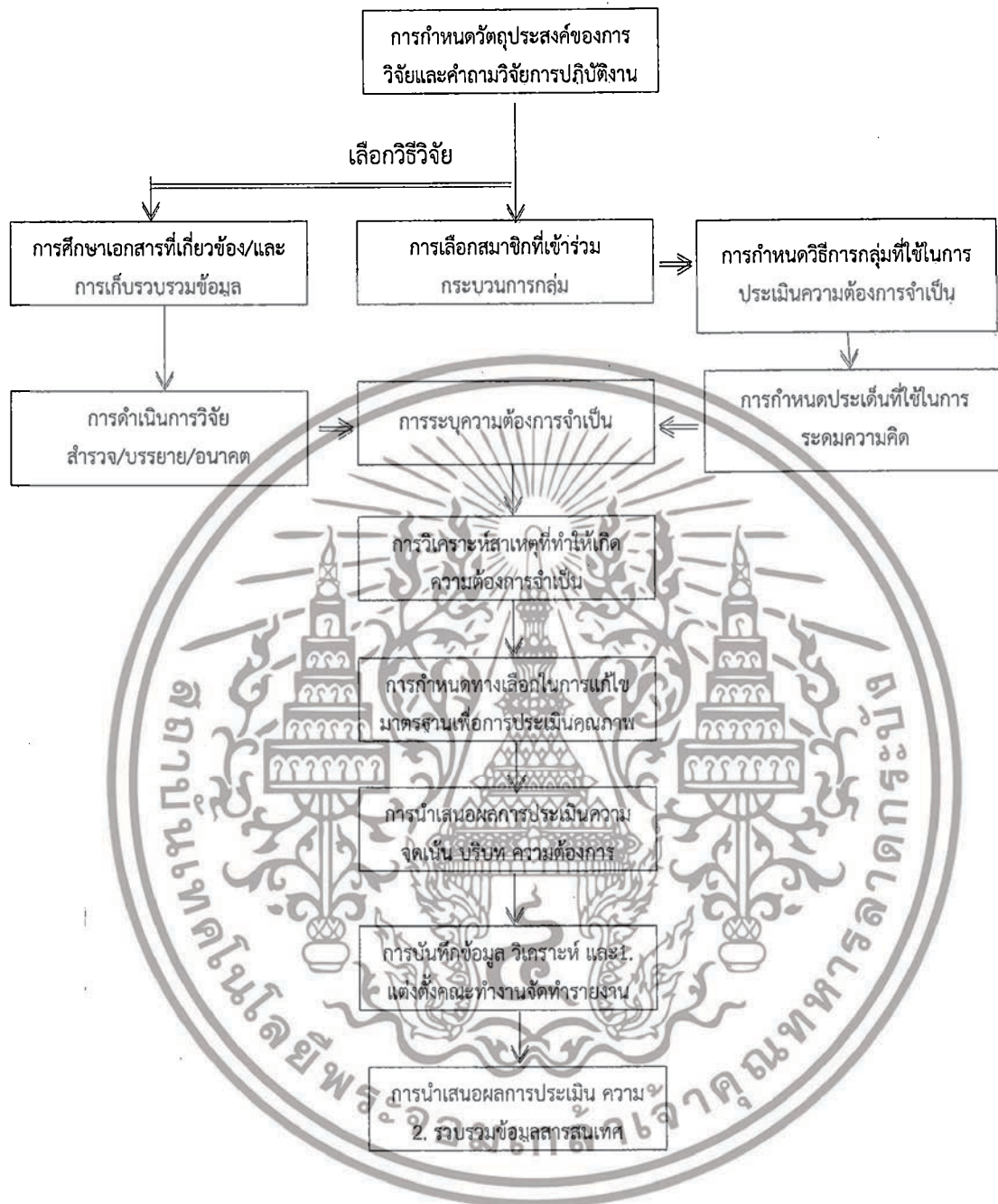
2. หลักการของกระบวนการกลุ่ม

หลักการของกระบวนการกลุ่ม คือ การเลือกสมาชิกที่เข้าร่วมกระบวนการที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอที่จะให้ข้อมูลที่ดี สามารถสะท้อนมุมมองเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น สาเหตุ และแนวทางการแก้ไขปัญหาคือครบถ้วนแบบบูรณาการ และนักวิจัยต้องมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ทำให้สมาชิกที่เข้าร่วมรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความต้องการจำเป็น และรู้สึกว่าเป็นเจ้าของผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการกลุ่ม สามารถดึงความสนใจของสมาชิกให้อยู่ในประโยคที่มีการอภิปราย

3. ขั้นตอนกระบวนการกลุ่ม

การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์โดยการวิจัยบูรณาการหรือการวิจัยแบบผสมมีวิธีที่สามารถจำแนกได้หลายวิธี ได้แก่ การวิจัยสำรวจ การวิจัยบรรยาย การวิจัยอนาคต หรือการป้อนข้อมูลทุติยภูมิในการประเมินความต้องการจำเป็น แต่ขั้นตอนของการวิจัยที่นำเสนอในการศึกษานี้เป็นขั้นตอนของกระบวนการกลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีการดำเนินงานที่จำแนกได้ 9 ขั้นตอน ซึ่งปรากฏดังแผนภาพที่ 2.24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.24 ขั้นตอนการวิจัยของวิธีกระบวนการกลุ่ม

4. เทคนิคการจัดกลุ่มสนทนา

การจัดกลุ่มสนทนาเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการเรียกชื่อที่แตกต่างกัน เช่น “Focus Froup Interviews” Focused Interviews “Focus Research” แต่ละคำมีความหมายแตกต่างกันเล็กน้อย การวิจัยแบบจัดกลุ่มสนทนา เป็นการวิจัยที่มีการใช้กระบวนการกลุ่มในการเก็บข้อมูล กำหนดบุคคลที่เข้าร่วม และกำหนดประเด็นวิจัยที่จะสนทนาร่วมกัน ระหว่างเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักวิจัยและสมาชิกที่อยู่ในกลุ่ม สำหรับเทคนิคการจัดกลุ่มสนทนานั้น เป็นการจัดประชุมกลุ่มให้สมาชิกมาสนทนากันในประเด็นที่นักวิจัยเจาะจงล่วงหน้าว่าจะสนทนากันเรื่องอะไร

Morgan (1988 : 2) การสนทนากลุ่มเป็นเทคนิคที่ใช้วิธีการสนทนาสัมภาษณ์กลุ่มในการเก็บข้อมูล โดยการฟังและเรียนรู้จากกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุม เทคนิคการจัดกลุ่มสนทนาจึงเป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมและผู้ดำเนินการมีปฏิสัมพันธ์โดยการเผชิญหน้ากันทำให้เกิดพลวัตของกลุ่มไปกระตุ้นความคิดเห็นของตนเอง และความคิดเห็นของผู้อื่นออกมาอย่างเปิดเผยและจริงใจ ในขณะที่ดำเนินการ ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียด ลึกซึ้ง ลุ่มลึก และมีแง่มุมต่าง ๆ ของความคิดและประสบการณ์ของคนในกลุ่ม เทคนิคนี้สามารถดำเนินการได้รวดเร็ว ประหยัดเวลากระบวนการกลุ่มจะทำให้เกิดการสื่อสารกันภายในกลุ่มระหว่างสมาชิกผู้เข้าร่วมกับผู้ดำเนินการ อภิปรายระหว่างสมาชิกด้วยตนเอง กระบวนการที่ใช้ในการประชุมแบบนี้ประกอบด้วยวิธีการสื่อสาร 3 ส่วน ส่วนแรกเป็นการสื่อสารเพื่อกำหนดประเด็นที่ต้องการฟังจากสมาชิกที่เข้าร่วมกัน ส่วนที่สอง เป็นการสื่อสารภายในระหว่างสมาชิกภายใต้หัวข้อที่กำหนด ส่วนที่สาม เป็นการสรุปสาระที่คณะนักวิจัยได้เรียนรู้จากกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุม กระบวนการจัดกลุ่มสนทนาถือว่าเป็นวิธีการวิจัยที่ใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การอภิปรายของกลุ่มเพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมแสดงประสบการณ์และความเชื่อของตน ดังนั้นจะเห็นว่าการใช้ประโยชน์จากการจัดกลุ่มสนทนากลุ่ม การกำหนดปัญหา การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล เทคนิคนี้จะใช้ได้ทุกขั้นตอนของการวิจัยและสามารถนำไปใช้กับการวิจัยเชิงวิชาการ การตลาด การวิจัยเชิงประเมิน การพัฒนาคุณภาพ เป็นต้น

ข้อดีของเทคนิคการจัดกลุ่มสนทนา

การจัดกลุ่มสนทนาเป็นเทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีประโยชน์ต่อการระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) เนื่องจากเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาสามารถแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกจากสภาพที่เป็นอยู่ในนั้นได้อย่างเต็มที่ และสามารถแสดงความรู้สึกความคิดเห็น ด้านคำพูด ท่าทาง สีหน้าได้โดยตรงผลจากการสนทนากลุ่มทำให้รับทราบข้อคิดเห็น ปฏิกริยาโต้ตอบ และความต้องการจำเป็นของกลุ่มทันที ทำให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน การมีปฏิสัมพันธ์ที่ได้จึงมีความหลากหลายและลึกซึ้ง นอกจากนี้การเก็บรวบรวมข้อมูลก็ใช้ระยะเวลาสั้น ไม่ต้องยุ่งยากในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการสนทนา ค่าใช้จ่ายต่ำ ทำได้สะดวก บรรยายากสร้างสรรค์ ง่ายต่อการทำความเข้าใจในความคิดของสมาชิก มีความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติ

ข้อจำกัดของเทคนิคการจัดกลุ่มสนทนา

เทคนิคการจัดกลุ่มสนทนามีข้อจำกัดเกี่ยวกับเทคนิคการเก็บข้อมูลแบบอื่น ๆ กล่าวคือ ในขั้นตอนของการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นเอกพันธ์ และเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากร เพื่อให้สามารถสรุปอ้างอิงผลการวิจัยได้นั้นค่อนข้างเป็นการยาก ต้องอาศัยทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์จากผู้ดำเนินการจึงจะทำให้การสนทนากลุ่มประสบความสำเร็จ และยิ่งถ้าผู้สนทนา มีความเอียงในการสนทนา ตั้งประเด็นคำถามในลักษณะการชี้นำ มีการชักจูง สอดแทรกความคิดเห็นของตนเองในระหว่างการประชุมจะยิ่งทำให้คำตอบที่ได้รับจากประชุมกลุ่มบิดเบือนไปจากความเป็น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จริง ประกอบกับข้อมูลที่ได้รับจากการใช้เทคนิควิธีนี้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งมีความยากในวิเคราะห์ และสรุปผล ความสำเร็จในการกำหนดสมาชิกที่มีลักษณะธรรมชาติคล้ายคลึงกันซึ่งไม่สามารถกระทำได้ง่ายนัก

5. ข้อดีของกระบวนการกลุ่ม

Moore (1987 : 28) กล่าวว่าการศึกษาวิจัยสำรวจมีทั้งข้อดีข้อจำกัดหลายประการ ดังนี้

ข้อดีของกระบวนการกลุ่ม

1. กลุ่มสามารถทำงานได้ดีกว่าการทำงานคนเดียว
2. การศึกษาปัญหาทางสังคมของสังคมใดสังคมสมาชิกในสังคมนั้นต้องมีส่วนรับรู้และแก้ไข
3. การใช้กระบวนการกลุ่มก่อให้เกิดผลที่ดีตามมาต่อการวิจัย โดยเฉพาะหากมุ่งเน้นให้เกิดการยอมรับ และใช้ผลการศึกษา
4. ปัญหาทางสังคมที่ซับซ้อนและกำหนดได้ยากมักจะระบุได้สำเร็จก็ต่อเมื่อได้ใช้กระบวนการกลุ่มเท่านั้น

2.5.4.6 ข้อจำกัดของกระบวนการกลุ่ม

1. ความคิดเห็นที่ดีต้องมาจากคุณภาพของสมาชิกที่เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มแต่ผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์มักไม่ค่อยมีเวลา โดยเฉพาะบริบทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศไทยผู้บริหารระดับสูงไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง
2. การใช้กระบวนการกลุ่มในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์จะกระทำได้ดี ผู้วิจัยมีข้อมูลเพียงพอต่อภาระตมความคิดของกลุ่ม
3. การใช้กระบวนการกลุ่มต้องมีกรเตรียมการอย่างดีทั้งบุคคลที่ทำหน้าที่ดำเนินการอภิปราย ผู้จัดบันทึก และการสรุปประเด็นที่ได้จากกลุ่มต้องได้ประเด็นครบถ้วนสมบูรณ์ การใช้กระบวนการกลุ่มในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น จึงมีข้อจำกัดในการใช้นักวิจัยผู้ช่วย หรือ บุคคลช่วยเก็บข้อมูลแทน

สรุปได้ว่า กระบวนการกลุ่มมีการใช้กันมากในการกำหนดความต้องการจำเป็นในปัจจุบันนี้ได้แก่ การจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group technique) ซึ่งเป็นกระบวนการกลุ่มที่ประกอบด้วยสมาชิกที่ภูมิหลังหรือลักษณะคล้ายคลึงกันมาร่วมแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่ง ใช้ระยะเวลาไม่นาน สมาชิกที่เข้าร่วมมีจำนวนไม่มาก

2.5.5. การวิเคราะห์ทางเลือก

การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์จะให้ข้อมูลที่เป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหา หลังจากที่มีการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์สาเหตุ (Needs Analysis) ที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นแล้ว ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับนำไปปฏิบัติ ผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา จะให้คำตอบที่เป็นทางเลือกหลายทางเลือก เช่นเดียวกับการกำเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นตความต้องการจำเป็นที่สามารถกำหนดได้หลายประเด็น และการวิเคราะห์สาเหตุที่ได้คำตอบหลายสาเหตุ นักวิจัยต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ความสำคัญของสาเหตุ และความสำคัญของทางเลือก ปัจจัยการกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมมีหลายประการ ทั้งความยากง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ ทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติ ความรวดเร็วของสัมฤทธิ์ผลที่เกิดขึ้นหลังการนำไปสู่การปฏิบัติ วิธีการวิจัยวิเคราะห์และกำหนดทางเลือกเป็นการนำแนวคิดของการวิจัยแบบต่าง ๆ มาปรับใช้ให้เหมาะกับประเด็นการวิจัยที่มุ่งตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำวิธีการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาภายใต้เงื่อนไขปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแนวทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

1. วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ทางเลือก

การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการวิเคราะห์ทางเลือกมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และระบุทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของทางเลือกแต่ละทางเลือก ภายใต้เงื่อนไข บริบทของหน่วยงาน

ตัวอย่างคำถามวิจัย

- ภายใต้เงื่อนไขบริบทของหน่วยงานที่มีอยู่ แนวทางการแก้ไขปัญหาสภาวะการขาดแคลนครูที่เหมาะสมที่สุดคืออะไร

- การเลือกแนวทางในการแก้ไขปัญหาแต่ละทางเลือก มีจุดเด่นจุดด้อยตรงกันอย่างไร ทางเลือกที่กำหนดขึ้นจะส่งผลกระทบต่ออะไรบ้าง

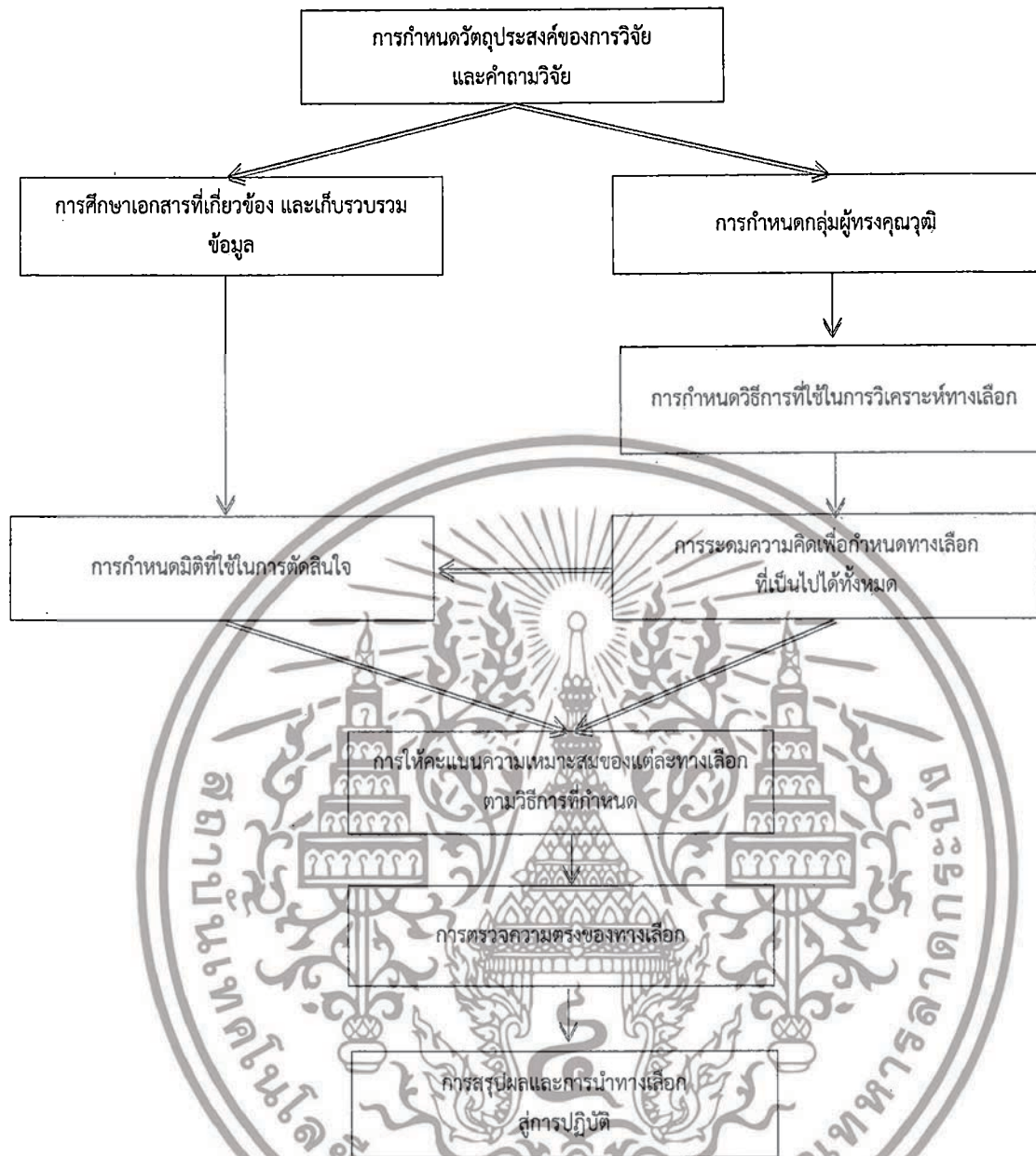
2. หลักการของวิธีการวิเคราะห์ทางเลือก

หลักการของวิธีการวิจัยเพื่อวิเคราะห์และกำหนดทางเลือก คือ การกำหนดมิติหรือองค์ประกอบที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกทางเลือก มิติที่ใช้ในการตัดสินใจโดยทั่วไปมี 2 มิติ ได้แก่ มิติเกี่ยวกับคุณค่าของทางเลือก และมิติที่เกี่ยวกับความเหมาะสมของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ เวลา และความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ การวิจัยเพื่อกำหนดทางเลือกจึงต้องอาศัยวิธีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) มาประยุกต์ใช้ตลอดจนวิธีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายหรือการลงทุนทางเศรษฐศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสำคัญของการเลือกแนวทางที่เหมาะสม

3. ขั้นตอนวิธีการวิเคราะห์ทางเลือก

การวิจัยเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาที่นำเสนออยู่นี้ภายใต้ข้อตกลงว่ามีการกำหนดความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นแล้ว การวิจัยเพื่อกำหนดทางเลือกมีขั้นตอนการดำเนินงานสำคัญ 9 ขั้นตอน ดังปรากฏในแผนภาพที่ 2.25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.25 ขั้นตอนของการวิจัยวิธีการวิเคราะห์ทางเลือก

5. ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการวิเคราะห์ทางเลือก

ข้อดีของการวิเคราะห์ทางเลือก

1. การข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดทางเลือกที่ผ่านกระบวนการวิจัยที่เป็นระบบ ทำให้การตัดสินใจมีข้อมูลรองรับที่หนักแน่น ซึ่งดีกว่าการใช้ความรู้สึกส่วนตัวตัดสินใจ
2. กระบวนการกำหนดทางเลือกมักอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดมาช่วยระดมความคิดเกี่ยวกับทางเลือกที่เป็นไปได้ทั้งหมด ทำให้การพัฒนาองค์กรมีโอกาสประสบความสำเร็จสูง เนื่องจากมีการพิจารณาเพื่อกำหนดทางเลือกตามเกณฑ์การตัดสินใจอย่างรอบคอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณภาพภายนอกในรอบแรกในปี พ.ศ. 2546 – 2548 ได้มาจากการสุ่มแบบลำดับชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 400 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 1,200 คน 2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก ในปี พ.ศ. 2546 – 2548 จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามระดับคุณภาพจากการประเมินภายนอกและขนาดของโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 36 โรงเรียน 36 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างใช้ และวิเคราะห์คุณภาพภายในและรูปแบบการผลการประเมินภายในของโรงเรียนใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการประเมินภายในและผลการประเมินภายนอกของโรงเรียน และรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายในและผลการประเมินภายนอกของโรงเรียน ใช้สถิติไคสแควร์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณภาพของการประเมินภายในของโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานการประเมินงานประเมิน ผลการวิเคราะห์คุณภาพภายในของโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรฐานการประเมินงาน ประเมิน 4 มาตรฐาน พบว่าระดับคุณภาพของการประเมินภายในตามมาตรฐานการประเมินของโรงเรียนส่วนใหญ่ อยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.51 ขึ้นไป) โดยมีโรงเรียนที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับที่ควรปรับปรุงเท่านั้น ที่มีคุณภาพระดับคุณภาพของการประเมินระดับพอใช้ (ค่าเฉลี่ย 2.40)

ตอนที่ 2 การใช้ผลการประเมินภายในของโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์พบว่าระดับการใช้ผลการประเมินภายในของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โรงเรียนทั้งหมดมีการใช้ผลการประเมินภายในอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายในแต่ละด้านพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีระดับการใช้ผลการประเมินภายในทั้ง 4 รูปแบบ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีผลการประเมินภายนอกในระดับควรปรับปรุงเท่านั้น ที่มีระดับการใช้ผลการประเมินในเชิงตรงยืนยัน ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการประเมินภายใน และผลการประเมินภายนอกของโรงเรียน จากการวิเคราะห์ไคร์สแควร์ พบว่า เมื่อพิจารณาค่าคุณภาพการประเมินภายในตามมาตรฐานการประเมินทั้งด้านอรรถประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องพบว่า มีสัดส่วนการให้ระดับคุณภาพแตกต่างกันผลการประเมินภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยมีค่าความสัมพันธ์ 0.24 0.20 และ 0.19 ตามลำดับ ยกเว้นคุณภาพการประเมินภายในด้านความเป็นไปได้ มีสัดส่วนการให้ไม่แตกต่างกับผลการประเมินภายนอก

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการใช้ผลการประเมินภายใน และผลการประเมินภายนอกของโรงเรียน จากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ไคร์สแควร์ พบว่า การใช้ผลการประเมินภายในมีสัดส่วนการให้ระดับคุณภาพแตกต่างกับผลการประเมินภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์ 0.16 เมื่อพิจารณาการใช้ผลการประเมินภายในแต่ละรูปแบบ พบว่า มีสัดส่วนการให้ระดับคุณภาพแตกต่างกับผลการประเมินภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในทุกด้านทั้งในด้านการใช้ผลการประเมินภายในเชิงแนวคิด เชิงตรวจสอบยืนยัน เชิงสัญลักษณ์ และเชิงปฏิบัติ

ฐิติรัตน์ กันนะ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 2. เปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ใช้สถิติวิเคราะห์เพื่อแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำได้ดังนี้ 1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2. ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 3. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 4. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 6. ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7. ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และ 8. ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาส่วนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมษา นวลศรี (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้ 2.1. เพื่อกำหนดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.3. เพื่อวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการสนองความต้องการจำเป็นเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีการที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ชุมชนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 456 คน และตัวแทนของโรงเรียน จำนวน 454 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่ในสื่อออนไลน์ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามและแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าสถิติพื้นฐาน และใช้เทคนิค PNI_{modified} ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ปัจจุบันชุมชนมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในขั้นตอนของการควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษายู่ในระดับปานกลาง ชุมชนมีความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพการศึกษามากที่สุด สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างความตระหนักและการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ชุมชน

ปริญญา กระแสสุนทร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดฉะเชิงเทราจำนวน 175 โรงเรียน จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การประเมินคุณภาพการศึกษา การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการผดุงระดับการประกันคุณภาพตามลำดับ มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดฉะเชิงเทราขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในทั้งในภาพรวม และรายด้านแตกต่างกันน้อยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สถาพร หามา และ ชัยชนะ โพธิ์วาระ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 2. เพื่อเปรียบเทียบ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือครูผู้สอนอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 225 คน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ ไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ครูผู้สอนอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีทัศนคติต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับการดำเนินงานมาก ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีทัศนคติต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อรพิน ภิญโญภาวศุทธิ (2547 : 73 - 104) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดัดเนิงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อทราบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม 2. เพื่อทราบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้บริหาร และครู จำนวน 88 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการประกันคุณภาพภายใน และด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน ตามลำดับ และเมื่อจำแนกตามรายการของแต่ละด้านพบว่า มีเพียงรายการเดียวของด้านการประกันคุณภาพภายในที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ 2. ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรายงานการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน โดยเป็นรายการที่มีเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้โดยไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกรายการ คือ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นรายการที่อยู่ในด้านรายงานการประกันคุณภาพภายใน

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น

พิมพ์ลักษณ์ เสงสมบุรณ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบุรณ์เพื่อพัฒนาครุมีอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ 1. เพื่อกำหนดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครุมีอาชีพ 2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครุมีอาชีพ 3. เพื่อวิเคราะห์ทางเลือกในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครุมีอาชีพที่เหมาะสม วิธีการวิจัยที่ใช้ คือการวิจัยเชิงสำรวจ และการใช้กระบวนการกลุ่มในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างคือ ครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 440 คน เครื่องมือใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และแนวทางการสนทนากลุ่มแบบกึ่งโครงสร้าง วิธีการใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานของครูด้วยสถิติพื้นฐาน การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูใช้ดัชนี PNI_{modified} วิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุด้วยค่าสถิติพื้นฐาน วิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ และตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครุมีอาชีพในการปฏิบัติงาน และโมเดลแนวทางพัฒนาครุมีส่งผลต่อความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครุมีอาชีพในการปฏิบัติงาน ด้วยโปรแกรม ลิสเรล (LISREL for Window) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. การปฏิบัติงานของครุมีอาชีพ จำแนกตามแต่ละด้านของการปฏิบัติงาน พบว่า 1. ครุมีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพมากที่สุด 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครุมีอาชีพมากที่สุด คือ ตัวแปรทัศนคติในการปฏิบัติงาน 3. แนวทางที่ส่งผลต่อการพัฒนาครุในโมเดลที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีแนวโน้มว่ามีการมีพี่เลี้ยง/ผู้เชี่ยวชาญแนะนำงาน และการจัดสัมมนาวิชาการจะมีประสิทธิผลมากที่สุด

พงศวีชร พงกันทา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยด้านนักเรียนและครูที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณภาพนักเรียน การวิเคราะห์พหุระดับ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการจำเป็นด้านคุณภาพนักเรียน 2. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลปัจจัยระดับนักเรียน และปัจจัยระดับห้องเรียนที่มีผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณภาพนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 690 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ และมาตราประมาณค่า 5 ระดับ รูปแบบการตอบสนองคู่ วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งได้ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows 2. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านคุณภาพนักเรียนโดยใช้วิธีการจัดลำดับความต้องการจำเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยใช้ PNI_{modified} 3. การวิเคราะห์ตัวแปรระดับนักเรียนและระดับห้องเรียนที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณภาพนักเรียนด้วยโมเดลเชิงเส้นระดับลดหลั่นด้วยโปรแกรมเอชแอลเอ็ม (HLM) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. นักเรียนมีความต้องการจำเป็นด้านคุณภาพนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการจำเป็นด้านคุณภาพนักเรียนด้านความดี อยู่ในระดับค่อนข้างมาก รองลงมาคือ ด้านความเก่ง และด้านการมีความสุข ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง 2. ตัวแปรระดับนักเรียน ได้แก่ ตัวแปรความอดทน มีอิทธิพลทางลบต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณภาพนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3. ตัวแปรระดับห้องเรียนไม่มีอิทธิพลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณภาพนักเรียน

เกียงศักดิ์ แก้วกล้า (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ และครูธุรศึกษาพิเศษ ที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 150 คน จาก 50 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามด้านสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมในงานบริหารวิชาการ 5 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น PNI_{modified} ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ระดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในสภาพความต้องการที่คาดหวัง อยู่ในระดับมากและสภาพความต้องการจำเป็นที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด รายด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น จากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ การบริหารจัดการหลักสูตร สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สภาพ ความต้องการที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สภาพความต้องการที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารวิชาการ สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สภาพความต้องการที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด การจัดการเรียนรู้และการประเมินผล สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สภาพความต้องการที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด และการประกันคุณภาพ สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก สภาพความต้องการที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

ยุทธพงษ์ อายุสุข (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. สังเคราะห์วิธีการที่ครูควรใช้ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำแนกตามขั้นตอนแต่ละขั้นตอนของการวิจัย 2. ศึกษาสภาพจริงของวิธีการที่ครูใช้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จำแนกตามแต่ละขั้นตอนของการวิจัย 3. ประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ของครูให้เหมาะสมตามวิธีการที่ควรจะเป็น โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้ 3.1. เพื่อกำหนดความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ของครู 3.2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้อ้งการจำเป็นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ของครู 3.3. เพื่อวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการสนองความต้องการจำเป็นเพื่อให้ครูสามารถทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ตามวิธีการที่ควรจะเป็น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณื์ สำหรับการพัฒนาครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในเขตกรุงเทพมหานคร จาก 3 สังกัด คือ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 600 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติภาคบรรยาย การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์โมเดลลิสรถ และการใช้เทคนิค PNI_{modified} ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ วิธีการที่ครูควรใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย การกำหนดประเด็นวิจัยและแผนการแก้ไข การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ การสังเกตผลที่เกิดขึ้น และการสะท้อนผลการวิจัย ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมอยู่ระดับสูง โดยขั้นตอนการสะท้อนผล เป็นขั้นตอนที่ครูมีความต้อ้งการจำเป็นสูงสุด สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้อ้งการจำเป็นสูงสุด คือภาระงานจำนวนมากของครู สำหรับการวิเคราะห์โมเดลลิสรถ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด คือปัจจัยด้านตัวครู โมเดลที่มีการพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ได้ร้อยละ 16 ส่วนแนวทางการพัฒนาการทำวิจัยของครูที่สำคัญที่สุด คือ การสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษา

อังควรา วงษ์รักษา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานจากการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานจากการประเมินภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. เพื่อจัดลำดับความต้อ้งการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพที่ไม่ได้มาตรฐานการประเมินคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานจากการประเมินภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ได้มาตรฐาน (ระดับปรับปรุง) การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรอบแรก (พ.ศ. 2544 - 2548) โดยทำการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 218 โรงเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 โรงเรียนเพื่อป้องกันการขาดหายของข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ และ มาตรฐานค่า 5 ระดับ โดยใช้รูปแบบการตอบสนองคู่ วิธีการวิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูล คือ 1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ใช้ สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ 2. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานจากการประเมินภายนอกใช้ การนำค่าเฉลี่ยที่วิเคราะห์มาคำนวณ ตามสูตร ความต้องการจำเป็น = ระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ต้องการ - ระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปัจจุบัน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ต้องการ และระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปัจจุบัน โดยใช้สถิติ T-test ด้วยวิธีการเปรียบเทียบรายคู่ (Paired - Sample Test) 3. การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้ค่า $PNI_{modified}$ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกมาตรฐาน 2. การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียน พบว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 5 มากที่สุด ด้านครูพบว่า สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 9 มากที่สุด และด้านผู้บริหาร พบว่าสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 13 มากที่สุด 3. แนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่เหมาะสมแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1. ด้านผู้เรียนนั้นครูควรมีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อสร้างความสนใจให้กับนักเรียน 2. ด้านครู ควรมีการสอบวัดระดับความรู้ครูอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 3. ด้านผู้บริหารควรมีการพัฒนาในด้านภาวะผู้นำและด้านวิชาการ

ศรินภัทร์ โพธิ์ศรีมาตร (2558: 119 - 126) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้ 1. เพื่อระบบความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู 2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู 3. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 450 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ 1. วิเคราะห์สภาพทั่วไป ใช้หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ 2. วิเคราะห์สภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูใช้การหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ 4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูใช้การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ 5. วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ใช้การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอนโดยภาพรวม ไม่มีขั้นตอนใดที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน 2. สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอนพบว่า 1. ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไขเอกสารเป็นเอกสารทงสวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุด คือ ครูไม่สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล เนื่องจาก นักเรียนในความรับผิดชอบมีจำนวนมาก 2. ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุด คือ ภาระงานประจำครูมีจำนวนมาก 3. ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานเมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุด คือ ครูไม่มีเวลาที่จะติดตามผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง และ 4. ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุด คือ ครูไม่สามารถนัดหมายเพื่อนครูเข้ารับฟังผลการดำเนินการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อระบุความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในเพื่อให้สถานศึกษาสามารถทำการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 4,919 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (Yamane, 1973 อ้างใน พรหมณี ลีกิจวัฒน์, 2555 : 142) และเลือกวิธีกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) วิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างและขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการวิเคราะห์สำหรับการวิจัย โดยใช้สูตรของ Yamane (Yamane. 1973 อ้างใน พรรณี สิกิจวัฒน์. 2555 : 142)

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2} \quad (3.1)$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ระดับของความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

1. แบ่งโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 24 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 21 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก 7 โรงเรียน รวมจำนวน 52 โรงเรียน

2. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนมาประมาณร้อยละ 50 ของขนาดโรงเรียน โดยการใช้การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) ได้จำนวนโรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 12 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 11 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก 4 โรงเรียน รวมจำนวน 27 โรงเรียน

3. สุ่มครูแต่ละโรงเรียนทั้ง 27 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนของประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ครูผู้สอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก		
โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ	61	10
โรงเรียนสุขุมวิทพันธุอุปถัมภ์	64	10
โรงเรียนกุนนทีรุทธธาธาวิทยาาคม	70	10
โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาาคม	42	10
	237	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

โรงเรียน	ครูผู้สอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดใหญ่		
โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4	40	10
โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน	95	10
โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง	70	10
โรงเรียนราชวินิตบางเขน	105	20
โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง	54	10
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา	121	20
โรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา	87	10
โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2	54	10
โรงเรียนราชดำริ	71	10
โรงเรียนสตรีศรีอยุธยา	69	10
โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย	76	10
	842	130
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ		
โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก	113	20
โรงเรียนสตรีวิทยา 2	163	20
โรงเรียนหอวัง	127	20
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	138	20
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	112	20
โรงเรียนสารวิทยา	132	20
โรงเรียนบดินทรเดชา(สิงห์ สิงหเสนี)	161	20
โรงเรียนพรตพิทยพยัต	97	20
โรงเรียนบางกะปิ	117	20
โรงเรียนสตรีศรีอยุธยา	133	20
โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2	138	20
โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต	82	10
	1,513	230
รวมทั้งสิ้น	2,592	400

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในแต่ละขั้นตอน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open - Ended Question)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open - Ended Question)

3.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดตัวแปรวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับ ตัวแปรต่างๆ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริงเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการสำหรับตัวแปรหลักประกอบด้วย

ความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่สถานศึกษาเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น สำหรับการพัฒนาวิธีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามวิธีการประกันคุณภาพภายในการศึกษา ที่ระบุในกฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ซึ่งมี 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

โดยการให้ครูระดับการปฏิบัติของสถานศึกษาที่ครูทำงานอยู่ในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สำหรับนิยามเชิงปฏิบัติการแต่ละตัวแปร มีดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่สถานศึกษาเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นในกระบวนการในการศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สามารถสะท้อนอัตลักษณ์ และมาตรฐานการส่งเสริมของสถานศึกษา โดยมีการกำหนดและประกาศค่าเป้าหมายของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบโดยการให้ครูระดับการปฏิบัติตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. ความต้องการจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่สถานศึกษาเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น ในการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในด้านต่าง ๆ ให้การดำเนินโครงการ/กิจกรรม สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทุกคนอย่างชัดเจน เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยการให้ครูระดับการปฏิบัติตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. ความต้องการจำเป็นในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่สถานศึกษาเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น ในการจัดการโครงสร้างระบบบริหารของสถานศึกษาเอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่เข้าถึงง่าย และสะดวก เพื่อสามารถนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอน โดยการให้ครูระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้ในวงจำกัดเท่านั้น และอยู่ภายใต้เงื่อนไขของลิขสิทธิ์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปฏิบัติตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. ความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่สถานศึกษาเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น ในการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด มีกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรทุกฝ่ายตามที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการ นิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยการให้ครูระดับการปฏิบัติตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

5. ความต้องการจำเป็นในการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่สถานศึกษาเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น ในขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นในการกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาทั้งก่อนและหลังการดำเนินงานด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย และรายงานผลการปฏิบัติงานให้ต้นสังกัดรับทราบ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป โดยการให้ครูระดับการปฏิบัติตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

6. ความต้องการจำเป็นในการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่ครูเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น ในการกำหนดคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม โดยการให้สถานศึกษาระดับการปฏิบัติตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

7. ความต้องการจำเป็นในการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่สถานศึกษาเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น ในการจัดทำรายงานพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา และนำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานต่อสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ โดยการให้ครูระดับการปฏิบัติตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

8. ความต้องการจำเป็นในการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่สถานศึกษาเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น ในการส่งเสริมแนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา พร้อมทั้งพัฒนาสถานศึกษาให้มุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ และนำผลการประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๖ จังหวัดสุพรรณบุรี จัดทำขึ้น มีอยู่เพียงหนึ่งฉบับโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๖ ไม่ทำกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณภาพมาใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และเผยแพร่ผลพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ต่อไป โดยการให้ครูระดับการปฏิบัติตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

9. สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปจัดเรียงลำดับความสำคัญของสาเหตุ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และสังเคราะห์สาเหตุจากผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน และนำมาจัดเป็นข้อรายการสำหรับนำไปสอบถามผู้ให้ข้อมูล

10. แนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง แนวทางในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ครูต้องการ โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวทางจากผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน และนำมาจัดเป็นข้อรายการ

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม และสร้างแบบสอบถามโดย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน เป็นข้อคำถามที่ให้ครูรายงานตนเองว่าในแต่ละขั้นตอนของวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการปฏิบัติตามวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับใด ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (พรรณี ลีกิจวัฒน์ . 2555: 172)

คะแนน 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ผู้ใช้ผู้ใดให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในแต่ละขั้นตอน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และข้อเสนอนั้นมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open – Ended Question)

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และข้อเสนอนั้นมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open – Ended Question)

3.3.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เบื้องต้น เพื่อให้ข้อเสนอแนะและนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบการใช้ภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีการหาค่าความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ของข้อความแต่ละข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญดังปรากฏในภาคผนวก ข

โดยกำหนดคะแนนการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการจะวัด ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

นำผลการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามเชิงปฏิบัติการ มาวิเคราะห์ความสอดคล้องหรือ IOC (Index of Congruence) ระหว่างข้อความกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องหรือ IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปถือว่าข้อความนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (พรรณี สิกิจวัฒน์. 2555 : 195) โดยใช้สูตรการคำนวณค่า IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n} \quad (3.2)$$

เมื่อ	IOC	แทน ดัชนีความสอดคล้อง
	R	แทน คะแนนรายข้อตามดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ
	Σ	แทน ผลรวม
	n	แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ พบว่า มี ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือ IOC (Index of Congruence) ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 (รายละเอียดดังภาคผนวก ง) และมีคำแนะนำให้ปรับข้อความบางแห่งให้เหมาะสมกะทัดรัดยิ่งขึ้น ผลการวิเคราะห์พบว่า

ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่าง 0.60 - 1.00 จำนวน 60 ข้อ
 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ต่ำกว่า 0.50 จำนวน 11 ข้อ

โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ผู้วิจัยได้พิจารณารายข้อว่าข้อคำถามใดควรปรับปรุง ข้อคำถามใดควรตัดทิ้ง โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

1. ทำการปรับปรุงข้อคำถามที่ต่ำกว่า 0.50 ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้ปรับปรุงข้อคำถาม
2. ผู้วิจัยตัดข้อคำถามที่ต่ำกว่า 0.50 กรณีที่ผู้เชี่ยวชาญไม่มีข้อเสนอแนะ ข้อคำถามไม่ตรงกับนิยามเชิงปฏิบัติการ และข้อคำถามซ้ำซ้อนกับข้อคำถามอื่น

ขั้นตอนที่ 2 ปรับปรุงแบบสอบถามตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมพิจารณาอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อเตรียมนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม นำผลการทดลองไปคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient : α) ของ Cronbach (พรณี ลีกิจวัฒน์, 2555 : 203)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\} \quad (3.3)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อถือได้ ของแบบสอบถาม
	k	แทน	จำนวนข้อในแบบสอบถาม
	\sum	แทน	ผลรวม
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อถือได้ ของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ได้ค่าความเชื่อถือได้ ดังนี้

ตารางที่ 3.2 ค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) แบบสอบถาม

รายการ	ความเชื่อมั่น
ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	0.79
ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	0.82
ขั้นตอนการจัดระบบสารสนเทศ	0.75
ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	0.88
ขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	0.83
ขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	0.55
ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	0.83
ขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	0.66

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.94

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วมาจัดฉบับทำเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อเตรียมนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากครูประจำปีการศึกษา 2558 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะกรรมการสตรูตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 27 โรงเรียน
2. ติดต่อประสานงานโรงเรียนทั้ง 27 โรงเรียน
3. จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และตามเครือข่ายของผู้วิจัยโดยเพิ่มจำนวนแบบสอบถามเป็น 430 ฉบับ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการขาดหาย หรือข้อมูลไม่สมบูรณ์ พร้อมทั้งแนบคำแนะนำและอธิบายวิธีการกรอกแบบสอบถาม และแนบซองเปล่าและติดอากรแสตมป์สำหรับส่งคืน ไปพร้อมกับแบบสอบถาม
4. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา จำนวน 400 ฉบับ ซึ่งเป็นไปตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์มาลงรหัสตามที่กำหนดไว้ เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของแบบสอบถาม เพื่ออธิบายถึงลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

การหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้ (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2555 :235 - 236)

$$pct = \frac{N_i}{N_t} \times 100 \quad (3.4)$$

เมื่อ pct แทน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

N_i แทน จำนวนส่วนย่อยที่ศึกษา

N_t แทน จำนวนส่วนใหญ่ทั้งหมด

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพวิธีประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามแต่ละขั้นตอน นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยใช้สูตร ดังนี้ (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2555 :244 - 245)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n} \quad (3.5)$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

n แทน จำนวนข้อมูล

การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (พรรณี สীগิจวัฒน์. 2555 :246 - 247)

$$S = \sqrt{\frac{(\sum X - \bar{X})^2}{n}} \quad (3.6)$$

เมื่อ	S	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	\sum	แทน ผลรวม
	X	แทน คะแนนแต่ละตัวในชุดข้อมูล
	\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในชุดข้อมูล
	n	แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด (ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง)

3.4.3. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานำมาวิเคราะห์หาค่าความต้องการจำเป็นตามสูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) โดยกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นตามค่าดัชนี PNI_{modified} โดยใช้สูตรดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช. 2550 :279)

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{(I+D)}{D} \quad (3.7)$$

เมื่อ	PNI_{modified}	แทน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น
	I (Importance)	แทน ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด
	D (Degree of Success)	แทน ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

ในการวิจัยนี้กำหนดให้ระดับความคาดหวังมีค่าเท่ากับ 5 ในทุกรายการ คือครูควรจะต้องปฏิบัติในวิธีการต่าง ๆ เหล่านั้น การพิจารณาความต้องการจำเป็น จะต้องพิจารณาจากค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) โดยตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ว่าค่าดัชนี PNI_{modified} ที่มีค่า 0.3 ขึ้นไป ถือว่าเป็นความต้องการจำเป็นสูงสุด ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงดัชนีจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า

3.4.4 การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) เอกสารที่จัดเรียงลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการค่าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเรียงค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

4.5 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) การจัดเรียงลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ใช้การเรียงค่าร้อยละ (Percentage) จากมากไปหาน้อย และนำเสนอในรูปแบบตารางที่ 3.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้ 1) เพื่อระบุความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในเพื่อให้สถานศึกษาสามารถทำการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

- 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 4.4 ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในแต่ละขั้นตอน
- 4.5 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 400 คน แสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	131	32.80
หญิง	269	67.20
รวม	400	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุการทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	108	27.00
5 - 10 ปี	107	26.75
11 - 20 ปี	42	10.50
มากกว่า 20 ปี	143	35.75
รวม	400	100
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	1.75
ปริญญาตรี	286	71.50
ปริญญาโท	97	24.25
ปริญญาเอก	10	2.50
รวม	400	100
4. ปัจจุบันท่านสอน		
กลุ่มสาระคณิตศาสตร์	45	11.25
กลุ่มสาระภาษาไทย	53	13.25
กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์	79	19.75
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	44	11.00
กลุ่มสาระสุขศึกษา และพลศึกษา	26	6.50
กลุ่มสาระศิลปะ	28	7.00
กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี	40	10.00
กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ	51	12.75
อื่น ๆ (ระบุ) พัฒนาผู้เรียน	34	8.50
รวม	400	100
5. ประสบการณ์ในด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา)		
ไม่เคย	107	26.75
เคย	293	73.25
รวม	400	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 269 คน (คิดเป็นร้อยละ 67.20) เมื่อพิจารณาอายุการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุการทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 143 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.75) รองลงมาคือ อยู่ในช่วงต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 108 คน (คิดเป็นร้อยละ 27.00) เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 286 คน (คิดเป็นร้อยละ 71.50) รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 97 คน (คิดเป็นร้อยละ 24.25) เมื่อพิจารณากลุ่มสาระที่สอนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่สอนในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ จำนวน 79 คน (คิดเป็นร้อยละ 19.75) รองลงมาคือ กลุ่มสาระภาษาไทย จำนวน 53 คน (คิดเป็นร้อยละ 13.25) เมื่อพิจารณาประสบการณ์ในด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา) ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 293 คน (คิดเป็นร้อยละ 73.25)

4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดทำให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และการจัดทำให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.1 สภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

รายการ	\bar{X}	S	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้	4.32	0.74	มาก	4
สถานศึกษาพิจารณาสาระสำคัญที่จะกำหนดในมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา	4.40	0.62	มาก	2
สถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้	4.43	0.66	มาก	1
สถานศึกษาประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมารับทราบ	4.36	0.66	มาก	3
รวม	4.37	0.67	มาก	-

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, $S = 0.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.32 – 4.43 ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกรายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 4.43$, $S = 0.66$) รองลงมาคือ สถานศึกษาพิจารณาสาระสำคัญที่จะกำหนดในมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.40$, $S = 0.62$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ ($\bar{X} = 4.32$, $S = 0.74$) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2 สภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์สภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

รายการ	\bar{X}	S	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง	4.22	0.75	มาก	5
สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายด้านต่างๆโดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.35	0.66	มาก	2
สถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลอ้างอิงได้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	4.23	0.70	มาก	4
สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจนให้บุคลากรของสถานศึกษา	4.28	0.70	มาก	3
สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.37	0.69	มาก	1
รวม	4.29	0.70	มาก	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

S = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.22 - 4.37 ซึ่งอยู่ในระดับมากทุก รายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (\bar{X} = 4.37 , S = 0.69) รองลงมาคือ สถานศึกษา กำหนดควิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพ ความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (\bar{X} = 4.35 , S = 0.66) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง (\bar{X} = 4.22 , S = 0.75) ตามลำดับ

4.2.3 สภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ แสดงดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

รายการ	\bar{X}	S	ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับที่
สถานศึกษาจัดโครงสร้างระบบบริหารของสถานศึกษาที่ เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	4.19	0.71	มาก	1
สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศ ให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบันสะดวกต่อการ เข้าถึงและให้บริการหรือการเชื่อมโยงเครือข่ายกับ หน่วยงานต้นสังกัด	4.15	0.69	มาก	2
สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการ การศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอน	3.99	0.78	มาก	3
รวม	4.11	0.73	มาก	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.11 , S = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.99 - 4.19 ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกรายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาจัดโครงสร้างระบบบริหาร ของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (\bar{X} = 4.19, เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$S = 0.71$) รองลงมาคือ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุมเป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการหรือการเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 4.15$, $S = 0.69$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.99$, $S = 0.78$) ตามลำดับ

4.2.4 สภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการของสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

รายการ	\bar{X}	S	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนด	4.28	0.69	มาก	1
สถานศึกษาปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด	4.23	0.71	มาก	2
สถานศึกษาดำเนินการ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.19	0.68	มาก	3
รวม	4.23	0.70	มาก	-

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, $S = 0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.19 – 4.28 ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกรายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนด ($\bar{X} = 4.28$, $S = 0.69$) รองลงมาคือ สถานศึกษาปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.23$, $S = 0.71$) ส่วนรายการที่เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาดำเนินการ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.19$, $S = 0.68$) ตามลำดับ

4.2.5 สภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แสดงดังตาราง ที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา

รายการ	\bar{X}	S	ระดับ การปฏิบัติ	ลำดับที่
สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา	4.28	0.71	มาก	1
สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับ บุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งระหว่างและ หลังการดำเนินงาน	4.04	0.80	มาก	3
สถานศึกษาดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	4.02	0.81	มาก	4
สถานศึกษารายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา	4.17	0.72	มาก	2
รวม	4.12	0.76	มาก	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีสภาพ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, $S = 0.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.02 – 4.28 ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกรายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษากำหนด ผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.28$, $S = 0.71$) รองลงมาคือ สถานศึกษารายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ใน การปรับปรุงพัฒนา ($\bar{X} = 4.17$, $S = 0.72$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.02$, $S = 0.81$) ตามลำดับ

4.2.6 สภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

รายการ	\bar{X}	S	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
สถานศึกษากำหนดคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.40	0.70	มาก	1
สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม	4.34	0.67	มาก	2
รวม	4.37	0.69	มาก	-

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, $S = 0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่า มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.34 – 4.40 ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกรายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษากำหนดคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.40$, $S = 0.70$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.34$, $S = 0.69$) ตามลำดับ

4.2.7 สภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน แสดงดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

รายการ	\bar{X}	S	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
สถานศึกษาสรุปจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด	4.40	0.65	มาก	2
สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	4.46	0.62	มาก	1
สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.21	0.75	มาก	3
รวม	4.35	0.68	มาก	-

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, $S = 0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21 - 4.46 ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกรายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ ($\bar{X} = 4.46$, $S = 0.62$) รองลงมาคือ สถานศึกษาสรุปจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด ($\bar{X} = 4.40$, $S = 0.65$) ส่วนรายการที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงาน ต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.21$, $S = 0.75$) ตามลำดับ

4.2.8 สภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

แสดงดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ระดับการปฏิบัติ และลำดับที่วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

รายการ	\bar{X}	S	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
สถานศึกษาส่งเสริมแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่องบุคคลากรทุกคนในสถานศึกษาและการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา	4.19	0.79	มาก	1
สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	4.09	0.80	มาก	2
สถานศึกษาเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา	4.00	0.91	มาก	3
รวม	4.09	0.83	มาก	-

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, $S = 0.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00 – 4.19 ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกรายการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาส่งเสริมแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา (\bar{X} = 4.19, S = 0.79) รองลงมาคือสถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (\bar{X} = 4.09, S = 0.80) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา (\bar{X} = 4.00, S = 0.91) ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในแต่ละขั้นตอน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs identification) โดยใช้สูตร $PNI_{modified}$ และกำหนดให้ระดับความคาดหวังของแต่ละข้อรายการมีค่าเท่ากับ 5 ซึ่งเป็นค่าสูงสุด โดยตั้งเกณฑ์การตัดสินไว้ที่ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ที่มีค่า 0.3 ขึ้นไปถือว่าเป็นความต้องการจำเป็นสูงสุด (สวีสล ว่องวาณิช, 2550 : 279) ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า

4.3.1 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI_{modified}) และลำดับขั้นตอนการกำหนด
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

รายการ	\bar{X}	S	PNI_{modified}
สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่ กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้	4.32	0.74	0.15
สถานศึกษาพิจารณาสาระสำคัญที่จะกำหนดในมาตรฐานตัว บ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา	4.40	0.62	0.13
สถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละ มาตรฐานและตัวบ่งชี้	4.43	0.66	0.12
สถานศึกษาประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่า ด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้กลุ่ม ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ	4.36	0.66	0.14
รวม	4.37	0.67	0.14

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมมีค่า 0.14 เมื่อ
พิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นตั้งแต่ 0.12 - 0.15 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 0.3
ที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่าไม่มีข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาเร่งด่วน เมื่อพิจารณาค่า
ความต้องการจำเป็นพบว่า มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษา
ศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่
กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.15$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.2 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI_{modified}) และลำดับขั้นตอนการจัดทำ
แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษา

รายการ	\bar{X}	S	PNI_{modified}
สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตาม สภาพจริง	4.22	0.75	0.18
สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายด้านต่างๆโดย มุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่าง ชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.35	0.66	0.14
สถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัย หรือผลการวิจัยหรือข้อมูลอ้างอิงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้	4.23	0.70	0.18
สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจนให้บุคลากรของ สถานศึกษา	4.28	0.70	0.16
สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.37	0.69	0.14
รวม	4.29	0.70	0.16

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมมีค่า 0.16 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีค่าดัชนีความ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการจำเป็นตั้งแต่ 0.14 -0.18 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 0.3 ที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่าไม่มีข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาเร่งด่วน เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นพบว่า มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง($PNI_{\text{modified}} = 0.18$) และสถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลที่อ้างอิงได้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.18$)

4.3.3 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ แสดงดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI_{modified}) และลำดับขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

รายการ	\bar{X}	S	PNI_{modified}
สถานศึกษาจัดโครงสร้างระบบบริหารของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.19	0.71	0.19
สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการหรือการเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด	4.15	0.69	0.20
สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอน	3.99	0.78	0.25
รวม	4.11	0.73	0.21

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ในภาพรวมมีค่า 0.21 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นตั้งแต่ 0.19 – 0.25 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 0.3 ที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่าไม่มีข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาเร่งด่วน เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นพบว่า มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.25$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.4 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแสดงดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI_{modified}) และลำดับขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

รายการ	\bar{X}	S	PNI_{modified}
สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนด	4.28	0.69	0.16
สถานศึกษาปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด	4.23	0.71	0.18
สถานศึกษาดำเนินการ นิเทศติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.19	0.68	0.19
รวม	4.23	0.70	0.18

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมมีค่า 0.18 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นตั้งแต่ 0.16 - 0.19 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 0.3 ที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่าไม่มีข้อยกเว้นที่เป็นความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาเร่งด่วน เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นพบว่า มีข้อยกเว้นที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาดำเนินการ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.19$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.5 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แสดงดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI_{modified}) และลำดับขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

รายการ	\bar{X}	S	PNI_{modified}
สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา	4.28	0.71	0.16
สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งระหว่างและหลังการดำเนินงาน	4.04	0.80	0.23
สถานศึกษาดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	4.02	0.81	0.24
สถานศึกษารายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา	4.17	0.72	0.19
รวม	4.12	0.76	0.21

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีค่า 0.21 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นตั้งแต่ 0.16 - 0.24 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 0.3 ที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่าไม่มีข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาเร่งด่วน เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นพบว่า มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ($PNI_{\text{modified}} = 0.24$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.6 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
แสดงดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI_{modified}) และลำดับขั้นตอนการจัดให้มีการ
ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

รายการ	\bar{X}	S	PNI_{modified}
สถานศึกษากำหนดคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.40	0.70	0.13
สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม	4.34	0.67	0.15
รวม	4.37	0.69	0.14

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ในภาพรวมมีค่า 0.14 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นตั้งแต่
0.13 – 0.15 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 0.3 ที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่าไม่มีข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นได้รับ
การพัฒนาเร่งด่วน เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นพบว่า มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับ
การพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ($PNI_{\text{modified}} = 0.15$)

4.3.7 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน แสดงดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI_{modified}) และลำดับขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

รายการ	\bar{X}	S	PNI_{modified}
สถานศึกษาสรุปจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด	4.40	0.65	0.13
สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	4.46	0.62	0.12
สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงาน ต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.21	0.75	0.18
รวม	4.35	0.68	0.14

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ในภาพรวมมีค่า 0.14 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นตั้งแต่ 0.12 – 0.18 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 0.3 ที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่าไม่มีข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาเร่งด่วน เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นพบว่า มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงาน ต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($PNI_{\text{modified}} = 0.18$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.8 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แสดงดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI_{modified}) และลำดับขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{X}	S	PNI_{modified}
สถานศึกษาส่งเสริมแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่อง บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา	4.19	0.79	0.19
สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	4.09	0.80	0.22
สถานศึกษาเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา	4.00	0.91	0.25
รวม	4.09	0.83	0.22

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในภาพรวมมีค่า 0.22 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นตั้งแต่ 0.19 – 0.25 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 0.3 ที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่าไม่มีข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาเร่งด่วน เมื่อพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นพบว่า มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา ($PNI_{\text{modified}} = 0.25$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในแต่ละขั้นตอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4.4.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นต้องการจำเป็น	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับความสำคัญ
การแต่งตั้งคณะกรรมการและกรรมการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาไม่ครอบคลุมทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้	78	19.50	3
การกำหนดค่าเป้าหมายและตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐานขาดการนำผลการประเมินย้อนหลัง 3 ปี มากำหนดใช้	95	23.75	2
การขาดความชัดเจนในเรื่องการทำงานอย่างเป็นระบบ	115	28.75	1

จากตารางที่ 4.18 ครู คิดว่ามีสาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุด และรองลงมาคือ การขาดความชัดเจนในเรื่องการทำงานอย่างเป็นระบบ (คิดเป็นร้อยละ 28.75) รองลงมาคือ การกำหนดค่าเป้าหมายและตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐาน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขาดการนำผลการประเมินย้อนหลัง 3 ปี มากำหนดค่าใช้จ่าย (คิดเป็นร้อยละ 33.00) และการแต่งตั้งคณะทำงานและการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาไม่ครอบคลุมทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้ (คิดเป็นร้อยละ 19.50) ตามลำดับ

4.4.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับความสำคัญ
การขาดการมีส่วนร่วม และการตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	72	18.00	2
สถานศึกษาไม่สามารถจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	77	19.25	1
การขาดความชัดเจนในด้านการดำเนินงาน และการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	72	18.00	2
การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนภายนอกไม่เพียงพอ	25	6.25	4
การบริหารงานขาดความหลากหลายในการบริหารงาน	30	7.50	3

จากตารางที่ 4.19 ครู คิดว่ามีสาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุดและรองลงมาคือ สถานศึกษาไม่สามารถจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (คิดเป็นร้อยละ 19.25) รองลงมาคือ การขาดการมีส่วนร่วม และการตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (คิดเป็นร้อยละ 18.00) และเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การขาดความชัดเจนในด้านการดำเนินงาน และการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา (คิดเป็นร้อยละ 18.00) และการบริหารงานขาดความหลากหลายในการบริหารงาน (คิดเป็นร้อยละ 7.50) ตามลำดับ

4.4.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ แสดงดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับความสำคัญ
การใช้สารสนเทศมาวิเคราะห์วางแผนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนขาดความต่อเนื่องและชัดเจน	98	24.50	1
การพัฒนาระบบสารสนเทศเข้าถึงได้ยากและขาดการเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานอื่น	97	24.25	2
สถานศึกษาไม่มีการจัดเก็บสถิติการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และชัดเจน	76	19.00	3

จากตารางที่ 4.20 ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คิดว่า มีสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุดและรองลงมาคือ การใช้สารสนเทศมาวิเคราะห์วางแผนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนขาดความต่อเนื่องและชัดเจน (คิดเป็นร้อยละ 24.50) รองลงมาคือ การพัฒนาระบบสารสนเทศเข้าถึงได้ยากและขาดการเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานอื่น (คิดเป็นร้อยละ 24.25) และสถานศึกษาไม่มีการจัดเก็บสถิติการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และชัดเจน (คิดเป็นร้อยละ 19.00) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.4 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับความสำคัญ
การสร้างเครื่องมือใช้ในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานขาดความชัดเจน	105	26.25	2
การร่วมมือของบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษาในการดำเนินงานไม่เพียงพอ	111	27.75	1
การเลือกใช้เครื่องมือในการดำเนินการไม่เหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรม แต่ละโครงการ	78	19.50	3

จากตารางที่ 4.21 ครู คิดว่า มีสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุดและรองลงมาคือ การร่วมมือของบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษาในการดำเนินงานไม่เพียงพอ (คิดเป็นร้อยละ 27.75) รองลงมาคือ การสร้างเครื่องมือใช้ในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานขาดความชัดเจน (คิดเป็นร้อยละ 26.25) และการเลือกใช้เครื่องมือในการดำเนินการไม่เหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรม แต่ละโครงการ (คิดเป็นร้อยละ 19.50) ตามลำดับ

4.4.5 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แสดงดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับความสำคัญ
เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการขาดความหลากหลาย	72	18	2
สถานศึกษาขาดการเตรียมความพร้อมในการติดตามตรวจสอบจากต้นสังกัด	70	17.50	3
สถานศึกษาขาดการนำผลการติดตามตรวจสอบไปใช้ในการวางแผนงานโครงการ	59	14.75	4
สถานศึกษาขาดการสร้าง ความเข้าใจกับบุคลากรภายในโรงเรียนถึงกระบวนการติดตามตรวจสอบที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง	82	20.50	1

จากตารางที่ 4.22 ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คิดว่า มีสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุดและรองลงมาคือ สถานศึกษาขาดการสร้าง ความเข้าใจกับบุคลากรภายในโรงเรียนถึงกระบวนการติดตามตรวจสอบที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง (คิดเป็นร้อยละ 20.50) รองลงมาคือ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการขาดความหลากหลาย (คิดเป็นร้อยละ 18) และสถานศึกษาขาดการเตรียมความพร้อมในการติดตามตรวจสอบจากต้นสังกัด (คิดเป็นร้อยละ 14.75) ตามลำดับ

4.4.6 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับความสำคัญ
สถานศึกษาไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน	48	12	4
สถานศึกษาขาดการกำหนดกรอบแนวทางในการดำเนินการให้ชัดเจน และสอดคล้องกับเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	110	27.50	1
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายในขาดความหลากหลายและเหมาะสม	65	16.25	2
แผนการในการดำเนินการประเมินไม่มีแผน และวิธีการรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจน ตรวจสอบได้	61	15.25	3

จากตารางที่ 4.23 ครู คิดว่า มีสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุดและรองลงมาคือ สถานศึกษาขาดการกำหนดกรอบแนวทางในการดำเนินการให้ชัดเจน และสอดคล้องกับเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (คิดเป็นร้อยละ 27.50) รองลงมาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายในขาดความหลากหลายและเหมาะสม (คิดเป็นร้อยละ 16.25) และแผนการในการดำเนินการประเมินไม่มีแผน และวิธีการรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจน ตรวจสอบได้ (คิดเป็นร้อยละ 15.25) ตามลำดับ

4.4.7 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน แสดงดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับความสำคัญ
การรายงานผลการดำเนินการงานขาดการเผยแพร่ผลการจัดทำรายงานประจำปีในผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ	113	28.25	2
สถานศึกษาไม่มีการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานประจำปีให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามที่ต้นสังกัดกำหนด	141	35.25	1

จากตารางที่ 4.24 ครู คิดว่า มีสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุดและรองลงมาคือ สถานศึกษาไม่มีการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานประจำปีให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามที่ต้นสังกัดกำหนด (คิดเป็นร้อยละ 35.25) และการรายงานผลการดำเนินการงานขาดการเผยแพร่ผลการจัดทำรายงานประจำปีในผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ (คิดเป็นร้อยละ 28.25) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.8 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แสดงดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 จำนวน ร้อยละ และลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับความสำคัญ
การสร้างความเข้าใจระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละมาตรฐานขาดความต่อเนื่อง และความสม่ำเสมอ	65	16.25	1
การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ไม่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ และมาตรการส่งเสริมการศึกษาได้	48	12.00	4
สถานศึกษาขาดส่งเสริมการพัฒนาศูนย์ ในหัวข้อที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	52	13.00	3
สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพัฒนาต่อไป	45	11.25	5
การนำผลการประกันคุณภาพภายในไปใช้ มีจำนวนไม่เพียงพอ	34	8.50	6
สถานศึกษาขาดการส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	54	13.50	2

จากตารางที่ 4.25 ครู คิดว่า มีสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุดและรองลงมาคือ การสร้าง ความเข้าใจระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละมาตรฐานขาดความต่อเนื่อง และความสม่ำเสมอ (คิดเป็นร้อยละ 16.25) รองลงมาคือ สถานศึกษาขาดการส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา(คิดเป็นร้อยละ 13.50) และสถานศึกษาขาดส่งเสริมการพัฒนาศูนย์ ในหัวข้อที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน (คิดเป็นร้อยละ 13.00) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และวิทยากรหรือหน่วยงานที่ต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 จำนวน และค่าร้อยละของแนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

	แนวทางการพัฒนา วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ ความสำคัญ
1. แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา				
1.	การประชุมเชิงวิชาการ	117	29.30	6
2.	การเข้าร่วมสัมมนาของหน่วยงานต้นสังกัด	105	26.30	7
3.	การศึกษาดูงาน	208	52.00	3
4.	การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา	153	38.30	4
5.	การมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	234	58.50	1
6.	การมีตัวอย่างวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	213	53.30	2
7.	การสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระหว่างโรงเรียน	147	36.80	5
2. วิทยากรหรือหน่วยงานที่ต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา				
1.	วิทยากรจากหน่วยงานต้นสังกัด	202	50.50	3
2.	วิทยากรจากหน่วยงานต่างสังกัด	102	25.50	4
3.	วิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	225	56.30	2
4.	วิทยากรจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	233	58.30	1
5.	อาจารย์จากคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ	83	20.80	5

จากตารางที่ 4.26 พบว่า แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5 อันดับแรก เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุด คือ การมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (คิดเป็นร้อยละ 58.50) รองลงมาคือ การมีตัวอย่างวิธีการประกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของกรมการศึกษานานาชาติ เมื่อผู้ใดเห็นหรือมีข้อสงสัยในเนื้อหา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณภาพภายในสถานศึกษา(คิดเป็นร้อยละ 53.30) การศึกษาดูงาน (คิดเป็นร้อยละ 52.00) การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา (คิดเป็นร้อยละ 38.30) และการสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระหว่างโรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 36.80) ตามลำดับ

วิทยากรหรือหน่วยงานที่ต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5 อันดับแรก เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุด และรองลงมาคือ วิทยากรจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (คิดเป็นร้อยละ 58.30) รองลงมาคือ วิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (คิดเป็นร้อยละ 56.30) วิทยากรจากหน่วยงานต้นสังกัด วิทยากรจากหน่วยงานต่างสังกัด (คิดเป็นร้อยละ 25.50) และอาจารย์จากคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ (คิดเป็นร้อยละ 20.80) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3 กรอบการประเมินความต้องกรจำเป็นสำหรับการพัฒนาวិธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

วัตถุประสงค์	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์
1-ระบบความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น	- แบบสอบถาม ตอนที่ 1 - แบบสอบถาม ตอนที่ 2	- ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 400 คน - ครูผู้สอนเป็นกลุ่มตัวอย่าง 400 คน	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4.50 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด - ค่าดัชนี PNI ^{modified} มีค่าตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป
1.3 ความแตกต่างระหว่างสภาพที่ครูเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น	- แบบสอบถาม ตอนที่ 3	- ครูผู้สอนที่ประสงค์จะดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	- ค่าดัชนี PNI ^{modified} - ความถี่ - ศร้อยละ	- ค่าความถี่ - ค่าร้อยละ
2-สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องกรในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	- แบบสอบถาม ตอนที่ 4	- ครูผู้สอนเป็นกลุ่มตัวอย่าง 400 คน	- ค่าความถี่ - ศร้อยละ	- ค่าความถี่ - ค่าร้อยละ
3-แนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	- แบบสอบถาม ตอนที่ 4	- ครูผู้สอน	- ค่าความถี่ - ค่าร้อยละ	- ค่าความถี่ - ค่าร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับงานวิจัยของนักศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา” ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อระบุความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. เพื่อวิเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถทำการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 4,919 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (Yamane. 1973 อ้างใน พรรณี สิกิจวัณณะ. 2555 : 142) และเลือกวิธีกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในแต่ละขั้นตอน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open – Ended Question)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) ที่สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open – Ended Question)

ข้อคำถามมีความสอดคล้องระหว่าง 0.40 – 1.00 และเมื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.94

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 400 คน

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

1. วิเคราะห์พื้นฐานของแบบสอบถาม เพื่ออธิบายถึงลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์สภาพวิธีประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามแต่ละขั้นตอน นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

3. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นำมาวิเคราะห์หาค่าความต้องการจำเป็นตามสูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) โดยกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วจัดเรียงลำดับความ

ต้องการจำเป็นตามค่าดัชนี PNI_{modified}

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

5. วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

5.1.6 สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.6.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอนโดยภาพรวม ไม่มีขั้นตอนใดที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน เมื่อพิจารณาแต่ละข้อรายการ พบว่า

1. ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.15$)

2. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง ($PNI_{\text{modified}} = 0.18$) และสถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลที่อ้างอิงได้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.18$)

3. ขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.25$)

4. ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาดำเนินการ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.19$)

5. ขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ($PNI_{\text{modified}} = 0.24$)

6. ขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ($PNI_{\text{modified}} = 0.15$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน พบว่ามีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงาน ต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($PNI_{\text{modified}} = 0.18$)

8. ขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา ($PNI_{\text{modified}} = 0.25$)

5.1.6.2 ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในแต่ละขั้นตอน พบว่า

1. ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของสาเหตุ พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่สุด คือ การขาดความชัดเจนในเรื่องการทำงานอย่างเป็นระบบ

2. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของสาเหตุ พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่สุด คือ สถานศึกษาไม่สามารถจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. ขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของสาเหตุ พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่สุด คือ การใช้สารสนเทศมาวิเคราะห์วางแผนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนขาดความต่อเนื่องและชัดเจน

4. ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของสาเหตุ พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่สุด คือ การร่วมมือของบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษาในการดำเนินงานไม่เพียงพอ

5. ขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของสาเหตุ พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่สุด คือ สถานศึกษาขาดการสร้างความเข้าใจกับบุคลากรภายในโรงเรียนถึงกระบวนการติดตามตรวจสอบที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

6. ขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของสาเหตุ พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่สุด คือ สถานศึกษาขาดการกำหนดกรอบแนวทางในการดำเนินการให้ชัดเจน และสอดคล้องกับเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

7. ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของสาเหตุ พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่สุด คือ สถานศึกษาไม่มีการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานประจำปีให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามที่ต้นสังกัดกำหนด

8. ขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของสาเหตุ พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างความเข้าใจระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละมาตรฐานขาดความต่อเนื่อง และความสม่ำเสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.6.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า

1. แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ครูต้องการ เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา พบว่าแนวทางการพัฒนาสำคัญที่สุดคือ การมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. วิทยากรหรือหน่วยงานที่ต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เมื่อเรียงตามลำดับของวิทยากรหรือหน่วยงานที่ต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วม พบว่า วิทยากรหรือหน่วยงานที่ต้องการมากที่สุด คือ วิทยากรจากสำนักงานทดสอบและประเมินผลทางการศึกษา

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถอภิปรายได้ดังนี้

5.2.1 สภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และ ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการระบบการจัดการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี สถานศึกษาจึงมีความเข้าใจในการประกันคุณภาพภายในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับปริญญา ภาระแสร์สุนทร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สุमितตา ชัยศิลป์ และธนิษฐา รัชมิเจริญ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราย เขต 3 พบว่า สภาพปัญหาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนโดยภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจาก มีการสร้างความตระหนักแก่บุคลากรภายในโรงเรียน รวมถึงการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการกำหนดค่าเป้าหมายของโรงเรียนตามสภาพที่แท้จริง เมื่อพิจารณาสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงสุด คือ ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ตามที่กระทรวงศึกษากำหนด โดยพิจารณาถึงตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา กำหนดค่าเป้าหมาย ประกาศค่าเป้าหมายของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ และขั้นตอนที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงสุด อีกรายการคือ ขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากมีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้ต้องมีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน และดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละครั้ง โดยอาศัยเครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลาย ในการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสถาพร หมา และ ชัยชนะ โพธิวาระ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนตามทัศนะของ ครูผู้สอน อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ครูมีทัศนคติต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียน ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับการดำเนินงานมาก เนื่องจากครูผู้สอนมีทัศนคติต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนไม่ แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะครูที่มีงานการประกันคุณภาพมีแนวทางในการดำเนินงานด้านการประกัน คุณภาพในรูปแบบและทิศทางเดียวกัน และมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง ทุกปี ส่วนขั้นตอนที่มีการปฏิบัติน้อยสุดคือ ขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขาดการส่งเสริมแนวคิดด้านการนำผลการประกันคุณภาพมาใช้ในการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สารสนเทศ และข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการบริหารและพัฒนาการเรียน การสอนอย่างต่อเนื่องในอนาคต และขาดการเผยแพร่ให้ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอก สถานศึกษาทราบถึงผลการประกันคุณภาพ

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในแต่ละขั้นตอน ทั้งนี้พบว่า โดยภาพรวมไม่มีขั้นตอนใดที่เป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วน เนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตราที่ 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดมีความตระหนัก และ พยายามจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นประจำ และต่อเนื่องทุกปี โดยมีการตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัด ด้วยกระบวนการดังกล่าว จึงทำให้สภาพวิธีการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมและในแต่ละขั้นตอนของสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของฐิติรัตน์ กันนะ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 เมื่อพิจารณาในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับมากทุกด้าน เมื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน พบว่าขั้นตอนที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาขาดการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์แนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา การนำผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อบุคลากรในโรงเรียน จึงทำให้สถานศึกษาประสบปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และขั้นตอนที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์มาตรฐาน และตัวบ่งชี้สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาที่สะท้อนอัตลักษณ์ของสถานศึกษา รวมทั้งประกาศค่าเป้าหมายของแต่ละค่าเป้าหมายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างน้อย 3 คน และดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม และขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานศึกษาจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่ระบุถึงคุณภาพ และผลสำเร็จของการบริหารการศึกษา โดยเผยแพร่ต่อสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอรพิน ภิญโญภาวศุทธิ (2547 : 73 – 104) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททหกรรม พบว่าการรายงานการประกันคุณภาพภายในมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และด้านการเตรียมการประกันคุณภาพภายใน เนื่องด้วยสถานศึกษามีการเตรียมการด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งการศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานตัวบ่งชี้ และขั้นตอนการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพ และมีการเผยแพร่ต่อสาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.2.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาต้องการให้มีผู้เชี่ยวชาญเข้ามาให้คำแนะนำถึงวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และวิทยากรที่ต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ วิทยากรจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ครูได้รับคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้ครูและสถานศึกษาได้ทราบถึงข้อเท็จจริง และแนวทางในการดำเนินที่ถูกต้อง และเพิ่มความมั่นใจให้กับสถานศึกษา ให้สามารถดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางที่กฎกระทรวง และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ข้อเสนอแนะในด้านความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอนโดยภาพรวม ไม่มีขั้นตอนใดที่เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน เมื่อพิจารณาแต่ละข้อรายการ พบว่า

1. ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาคควรศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ เพื่อให้ผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตรงตามวัตถุประสงค์ของการตรงตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้

2. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาคควรศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง และสถานศึกษาคควรมีการกำหนดวิธีการดำเนินกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและใช้กระบวนการวิจัยหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เพื่อให้ได้ผลการประกันคุณภาพภายในที่มีความน่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับได้

3. ขั้นตอนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาคควรมีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถนำไปพัฒนาสถานศึกษาหรือนักเรียนโดยตรง

4. ขั้นตอนขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาคควรดำเนินการ นิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เนื่องด้วยเมื่อสถานศึกษาคดำเนินการประกันคุณภาพภายในแล้ว ยังขาดการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการทำให้ผลการประกันคุณภาพภายในไม่สามารถพัฒนาสถานศึกษาหรือนักเรียนอย่างเต็มที่

5. ขั้นตอนการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาคควรดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย หากสถานศึกษาคมีกระบวนการในการตรวจสอบที่ไม่หลากหลาย ย่อมไม่สามารถวัด หรือสะท้อนผลการประเมินที่แท้จริงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ขั้นตอนการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาควรดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม เนื่องด้วยหากมีการประเมินโดยวัดจากเอกสารหรือการซักถามเพียงอย่างเดียวหนึ่งย่อมส่งผลให้ผลการประเมินขาดความหลากหลายและความน่าเชื่อถือ

7. ขั้นตอนการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน พบว่ามีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาควรเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงาน ต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องด้วยเมื่อสถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในเรียบร้อยแล้ว ส่วนใหญ่ขาดการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงาน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องทราบ

8. ขั้นตอนการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีข้อรายการที่มีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน คือ สถานศึกษาควรมีการเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา เนื่องด้วยผลการประกันคุณภาพภายใน เป็นการแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ควรมีการเผยแพร่ให้บุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป

5.3.1.2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่าแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ครูต้องการ มากที่สุดคือ การมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และวิทยากรจากสำนักงานทดสอบและประเมินผลทางการศึกษา ให้คำแนะนำ ย่อมส่งผลให้สถานศึกษา และบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพมีแนวทางที่ถูกต้อง ชัดเจนในการดำเนินการต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. จากผลการศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่มีขั้นตอนใดเป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน แต่หากพิจารณาแต่ละข้อรายการแต่ละขั้นตอน พบว่ามีรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นมีแนวโน้มที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วน จึงควรมีการศึกษาและวิจัยรูปแบบที่เหมาะสมในการดำเนินการวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพภายในเกิดประโยชน์สูงสุดในทุกขั้นตอน

2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จึงควรมีการศึกษาก่อนพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสังกัดอื่นที่มีความแตกต่างกันของบริบท เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ครอบคลุมมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- พรรณณี ลีกิจวัฒน์. 2554. วิธีการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 8 .กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
 อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 (สำนักงานรับรองมาตรฐาน
 และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สมศ. 2547 : 29-31)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก .กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการ
 ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556. นโยบายสำนักงานคณะกรรมการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : เอกสารสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6/2556
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554. แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน
 การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. 2552. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง “แนวทางการปฏิรูป
 การศึกษาในทศวรรษที่สอง” ของคณะกรรมการธิการการศึกษา วุฒิสภา. กรุงเทพฯ :
 สำนักงานพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐาน
 การศึกษาปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
 ภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน
 คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
 แห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ
 สถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ
 การศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554. แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.
 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายใน
สถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ
การศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของ
สถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ
การศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554. การประเมินคุณภาพภายในตาม
มาตรฐานการศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ
การศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554. การจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา
ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา
พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา
พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สุวิมล ว่องวานิช. 2550. การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เกรียงศักดิ์ แก้วกล้า. 2555. “การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ที่มีการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.” วารสารอิเล็กทรอนิกส์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2555(7) : 865 -879
- ฐิติรัตน์ กันนะ . 2557.”ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8.” วารสารอิเล็กทรอนิกส์ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2557(9) : 132 -143
- ดวงใจ กฤษดากร. 2545. “การศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา หลักการได้รับการ
ประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ).”
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุญถม แสงคำ. 2555. “การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสันทรายวิทยาคม
จังหวัดเชียงใหม่.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ปริญญา กระแสร์สุนทร. 2549. “การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัด ฉะเชิงเทรา.” ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
- พิมพ์ลักษณ์ เสงสมบูรณ์. 2550 . “การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์เพื่อพัฒนาครู มีอาชีพ.” วารสารอิเล็กทรอนิกส์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2550(3) : 248 – 261
- พงศวีชร ฟองกันทา. 2552. “ปัจจัยด้านนักเรียนและครูที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณภาพ นักเรียน.” วารสารอิเล็กทรอนิกส์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2552(4) : 1126 – 1137
- นราจันทร์ กิตติคุณ. 2554 . “สภาพและปัญหาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร.” วารสารอิเล็กทรอนิกส์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. 2554(6) : 2333 – 2347
- เมษา นวลศรี. 2550 . “การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” วารสารอิเล็กทรอนิกส์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2550(3) : 811 – 824
- ยุทธพงศ์ อายุสุข. 2549. “การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียนของครู.” ว. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รติกร ชันดินานนท์. 2549. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการประเมินภายใน รูปแบบการ ใช้ผลการประเมินภายใน และผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.” วารสาร อิเล็กทรอนิกส์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2549(1) : 200 - 212
- วรรณณา เอกตะ. 2550 “การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ขนาดเล็ก เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ศรินทร์ส์ร์ โพธิ์ศรีมาตร . 2558 “การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้น เรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร” ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัย และประเมินผลทางการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พุฒธนาครบุรี
- สถาพร ทาภา และ ชัยชนะ โพธิ์วาระ. 2552 “การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในโรงเรียนตามทฤษฎีของครูผู้สอน อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1” วารสารวิจัย มสท .2552(9) : 1 – 24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุพัตรา ทรัพย์เสถียร . 2546 “การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การประยุกต์ใช้โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ.” คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อัญชลี อินทกานโหมทย์. 2554. “การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบนพื้นที่ดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่.” ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อรจิรา ธรรมไชยงกูร. 2552. “การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระหว่างโรงเรียนที่ผ่านและไม่ผ่านการประเมินในรอบที่ 2 : พหุกรณีศึกษา.” วารสารอิเล็กทรอนิกส์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2552(4) : 1034 – 1043

อรพิน ภิญญภาวศุทธิ. 2547 “การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม” ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร

สุมิตตา ชัยศิลป์, ธนิษฐา รัศมีเจริญ .สภาพปัญหาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราย เขต 3. “ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

Beat, J and Kahn, J (1993). Research in Education. MA : allyn and Bacon.

Glass,GV. 1976 Primary Secondary and meta – analysis of research. Educayonal Research, : 3- 8

Guba, E.G., and Lincoln. Y.S 1982 The place of values in need assessment. Evectional Evaluation and Policy Analysis; 4(3), 311-320

Kaufman, R and English, F.W. 1981. Needs assessment : A user’s guide. Englewood Cliffs, NJ : Educational Technology Publications.

Kerlinger, F.N. 1986. Foundational of behavioral research. New York : CBS Publicing Japan Ltd.

McCaslin, N. L. and Tibezinda, J.P. 1997. Assessing Target Group Needs [Online] Aavailableform:<http://www.fao.org/docrep/W5830E/w5830e07.htm> [2015,December 5]

Mckillip, J 1987.Needs analysis : Tools for the human services and education. Newbury Park: CA: Sage

Rouda, R, and Kusy, M. 1995. Development of human resources ; Needs assesment – the first step. Pulp and Paper Industry Journal, 78(6) : 255 -257.

Strickland, K. 1990. Eight – year study. In H.J. Walberg, & G.D. Haertal (Eds.) The Internatiional encyclopedia og educational evalutional. 170-171

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่โดยไม่ผ่านการอนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Wltkin, B. R., and Altschuld, J.W. 1995. **Plunging and conduction needs assessment. A Practical guide.** Thousand Oaks, CA : Saga Publishing, Inc
- Wltkin, B. R. 1984. **Assessing needs in education and social program.** San Francisco : Jossey – Bosspublishers.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ๕๖๓/๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบสำรอง ของนางสาวสุจินดา คุ่มตลอด

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ ของนางสาวสุจินดา คุ่มตลอด รหัสประจำตัว 56603073
หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตรอุตสาหกรรม แขนงวิชาการวิจัยและประเมินผล
ทางการศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรึกษาและพิจารณา
หัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร.ภุชฌนา	คิตติ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ดร.ธนิษฐ	รัตนโอฬาร	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
 2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.ไพฑูริย์	พิมดี	ประธานกรรมการ
ดร.ภุชฌนา	คิตติ	กรรมการ
ดร.ธนิษฐ	รัตนโอฬาร	กรรมการ
ผศ.ดร.ศิริรัตน์	เพชรแสงศรี	กรรมการ
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลิ่นหอม	กรรมการ (กรรมการภายนอก)
 3. คณะกรรมการสอบสำรอง

ดร.ราชันย์	บุญธิดา	กรรมการ (อาจารย์บัณฑิตพิเศษ)
ดร.อัศพงษ์	สุขมาตย์	กรรมการ (อาจารย์บัณฑิตประจำ)
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2558

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการอุดมศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2558 ให้ดำเนินการดังนี้

นางสาวสุจินดา คุ่มตลอด รหัสประจำตัว 56603073 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Needs Assessment for Develop the Internal Quality Assurance Method in Schools)" โดยมี ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ณรินทร์ รัตนโอฬาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. 2558

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 0059 วันที่ ๕ มกราคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

เรียน รศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์

ด้วยนางสาวสุจินดา คุ่มตลอด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การประเมินความ
ต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา" โดยมี ดร.กฤษณา คิตติ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ธนิษฐ์ รัตนโอฬาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามนี้ว่ามี
เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของนางสาว
สุจินดา คุ่มตลอด มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบสอบถามมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)

คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 0059

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๕ มกราคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

เรียน นายบุญเลิศ กล่อมจิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วยนางสาวสุจินดา คุ่มตลอด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความ
ต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา” โดยมี ดร.กฤษณา คิตดี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ธนิษฐ์ รัตนไธหาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามนี้ว่ามี
เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของนางสาว
สุจินดา คุ่มตลอด มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)

คณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

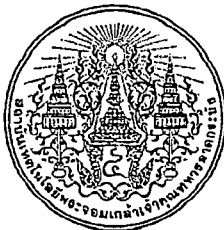
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-776-4538

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 0059

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๕ มกราคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

เรียน นายวิทยา สวัสดิ์สัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วยนางสาวสุจินดา คุ่มตลอด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความ
ต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา” โดยมี ดร.กฤษณา คิตติ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ธนิษฐ์ รัตนโอฬาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามนี้ว่ามี
เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของนางสาว
สุจินดา คุ่มตลอด มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)

คณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-776-4538

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 0059 วันที่ ๕ มกราคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

เรียน ดร.อัคพงศ์ สุขมาตย์

ด้วยนางสาวสุจินดา คุ่มตลอด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความ
ต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา” โดยมี ดร.กฤษณา คิตดี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ธนิษฐ์ รัตนโอฬาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามนี้ว่ามี
เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของนางสาว
สุจินดา คุ่มตลอด มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบสอบถามมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงศ์ มะโน)

คุณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศร 0524.04/ 0059

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๕ มกราคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

เรียน นางทัศนีย์ ตาหาญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วยนางสาวสุจินดา คุ่มตลอด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความ
ต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา” โดยมี ดร.กฤษณา คิตติ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ธนินทร์ รัตนโอฬาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามนี้ว่ามี
เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของนางสาว
สุจินดา คุ่มตลอด มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงศ์ มะโน)

คุณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-776-4538

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 0510

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๗ กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์ร่วมเกล้า

ด้วยนางสาวสุจินดา คุ่มตลอด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความ
ต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา” โดยมี ดร.ภุชญา คิตติ
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และดร.ธนิษฐ์ รัตนโอฬาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขออนุญาตจากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุจินดา
คุ่มตลอด ทดลองใช้แบบสอบถาม ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สรอริ์ อหริ์
(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.091-778-4538

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 0572

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๑ กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วยนางสาวสุจินดา คุ่มตลอด นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการ
จำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา” โดยมี ดร.กฤษณา คีตดี เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และดร.ธนิษฐ์ รัตนโอฬาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ
ได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2558 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุจินดา คุ่มตลอด เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้
ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 091-776-4538

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ปริญญาวัฒน์ ตั้งคุณานันต์ อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครพงศ์ สุขมาตย์ อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. นายวิทยา สวัสดิ์สัน วิทยากร กลุ่มงานวิชาการ งานมาตรฐาน การศึกษาและประกันคุณภาพหลักสูตร วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี
4. นายบุญเลิศ กล่อมจิตต์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกลุ่มบริหารนโยบายและแผนงานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
5. นางทัศนีย์ ดาทาญ หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนา
วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเรื่อง
 “การประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา”
 ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 ในแต่ละขั้นตอน
 ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการ
 ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกัน
 คุณภาพภายในสถานศึกษา อันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถพัฒนา
 วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และเสนอ
 ผลในภาพรวมเท่านั้น คำตอบของท่านจะเป็นความลับและผู้ตอบไม่ได้รับความกระทบกระเทือนใด ๆ
 ทั้งสิ้นจากแบบสอบถามครั้งนี้

จึงขอความอนุเคราะห์โปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง หรือตามความคิดเห็น
 ของท่านให้ครบทุกข้อ จักเป็นพระคุณยิ่ง

อนึ่ง งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์จากคุณครูทุกท่านในการตอบ
 แบบสอบถาม ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอบพระคุณเป็นอย่าง
 สูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวสุจินดา คุ่มตลอด

นักศึกษابริญญาโท

สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ	1) ชาย	2) หญิง
2. อายุการทำงาน	1) ต่ำกว่า 5 ปี	2) 5 – 10 ปี
	3) 11 – 20 ปี	4) มากกว่า 21 ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	1) ต่ำกว่าปริญญาตรี	2) ปริญญาตรี
	3) ปริญญาโท	4) ปริญญาเอก
4. ปัจจุบันสังกัดกลุ่มสาระ	1) กลุ่มสาระคณิตศาสตร์	
	2) กลุ่มสาระภาษาไทย	
	3) กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์	
	4) กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	
	5) กลุ่มสาระสุขศึกษา และพลศึกษา	
	6) กลุ่มสาระศิลปะ	
	7) กลุ่มสาระการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี	
	8) กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ	
	9) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
5. ประสบการณ์ในด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา)	1) ไม่เคย	2) เคย จำนวน.....ครั้ง

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง หรือลักษณะการปฏิบัติจริงของท่านเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามระดับการปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
1.1 สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้					
1.2 สถานศึกษาพิจารณาสาระสำคัญที่จะกำหนดในมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา					
1.3 สถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้					
1.4 สถานศึกษาประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ					
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
2.1 สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง					
2.2 สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายด้านต่างๆโดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
2.3 สถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลที่ยั่งยืนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้					
2.4 สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจนให้บุคลากรของสถานศึกษา					
2.5 สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ					
3.1 สถานศึกษาจัดโครงสร้างระบบบริหารของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
3.2 สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ครอบคลุมเป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการหรือการเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด					
3.3 สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอน					
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
4.1 สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนด					
4.2 สถานศึกษาปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด					
4.3 สถานศึกษาดำเนินการสี นีเทศ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
5. การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
5.1 สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา					
5.2 สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งระหว่างและหลังการดำเนินงาน					
5.3 สถานศึกษาดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย					
5.4 สถานศึกษารายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา					
6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
6.1 สถานศึกษากำหนดคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คนที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง					
6.2 สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน					
7.1 สถานศึกษาสรุปจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด					
7.2 สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ					
7.3 สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงาน ต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
8.1 สถานศึกษาส่งเสริมแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่องบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา					
8.2 สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					
8.3 สถานศึกษาเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้อการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ทำให้เกิดความต้อการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พร้อมจัดลำดับความสำคัญ

ตัวอย่าง

เลือก	รายการ	จัดลำดับความสำคัญ
	1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	
	1.1 การแต่งตั้งคณะทำงานและการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาไม่ครอบคลุมทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้	
✓	1.2 การกำหนดค่าเป้าหมายและตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐานยังไม่มีผลการประเมินย้อนหลัง 3 ปี มากำหนดใช้	2
✓	1.3 การขาดความชัดเจนในเรื่องการทำงานอย่างเป็นระบบ	1

อธิบาย

ท่านเลือกตอบข้อที่ 1.2 และ 1.3 โดยได้จัดลำดับความสำคัญข้อที่ 1.2 เป็นลำดับที่ 1 แสดงว่าผู้ตอบ แน่ใจว่าข้อคำถามข้อที่ 1.2 คือสาเหตุความสำคัญอันดับที่ 2 และข้อ 1.3 เป็นสาเหตุที่สำคัญอันดับที่ 1 สำหรับตัวท่าน

เลือก	รายการ	จัดลำดับความสำคัญ
	1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	
	1.1 การแต่งตั้งคณะทำงานและการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาไม่ครอบคลุมทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้	
	1.2 การกำหนดค่าเป้าหมายและตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐานขาดการนำผลการประเมินย้อนหลัง 3 ปี มากำหนดใช้	
	1.3 การขาดความชัดเจนในเรื่องการทำงานอย่างเป็นระบบ	
	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลือก	รายการ	จัดลำดับความสำคัญ
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา		
	2.1 การขาดการมีส่วนร่วม และการตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	
	2.2 สถานศึกษาไม่สามารถจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	
	2.3 การขาดความชัดเจนในด้านการดำเนินงาน และการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	
	2.4 การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนภายนอกไม่เพียงพอ	
	2.5 การบริหารงานขาดความหลากหลายในการบริหารงาน	
	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ		
	3.1 การใช้สารสนเทศมาวิเคราะห์วางแผนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนขาดความต่อเนื่องและชัดเจน	
	3.2 การพัฒนาระบบสารสนเทศเข้าถึงได้ยากและขาดการเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานอื่น	
	3.3 สถานศึกษาไม่มีการจัดเก็บสถิติการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และชัดเจน	
	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา		
	4.1 การสร้างเครื่องมือใช้ในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานไม่ชัดเจน	
	4.2 การร่วมมือของบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษาในการดำเนินงานไม่เพียงพอ	
	4.3 การเลือกใช้เครื่องมือในการดำเนินการไม่เหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรม แต่ละโครงการ	
	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลือก	รายการ	จัดลำดับความสำคัญ
5. การจัดทำมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา		
	5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการขาดความหลากหลาย	
	5.2 สถานศึกษาขาดการเตรียมความพร้อมในการติดตามตรวจสอบจากต้นสังกัด	
	5.3 สถานศึกษาขาดการนำผลการติดตามตรวจสอบไปใช้ในการวางแผนงานโครงการ	
	5.4 สถานศึกษาขาดการสร้าง ความเข้าใจกับบุคลากรภายในโรงเรียนถึงกระบวนการติดตามตรวจสอบที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง	
	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
6. การจัดทำมีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา		
	6.1 สถานศึกษาดูรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน	
	6.2 สถานศึกษาดูรมีการกำหนดกรอบแนวทางในการวัดเน้นการให้ชัดเจน และสอดคล้องกับเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
	6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายในดูรมีความหลากหลายและเหมาะสม	
	6.4 แผนการในดูรมีดำเนินการประเมินไม่มีแผน และวิธีรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจน ตรวจสอบได้	
	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน		
	7.1 การรายงานผลการดำเนินการงานขาดการเผยแพร่ผลการจัดทำรายงานประจำปีในผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ	
	7.2 สถานศึกษาไม่มีการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานประจำปีให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามที่ต้นสังกัดกำหนด	
	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	
8. การจัดทำมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง		
	8.1 การสร้างความเข้าใจระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละมาตรฐานขาดความต่อเนื่อง และความสม่ำเสมอ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลือก	รายการ	จัดลำดับความสำคัญ
	8.2 การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ไม่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ และมาตรการส่งเสริมการศึกษาได้	
	8.3 สถานศึกษาขาดส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ในหัวข้อที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	
	8.4 สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพัฒนาต่อไป	
	8.5 การนำผลการประกันคุณภาพภายในไปใช้ มีจำนวนไม่เพียงพอ	
	8.6 สถานศึกษาขาดการส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	
	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	

ตอนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความต้องการของท่าน

1. ท่านต้องการได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยแนวทางใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) การประชุมเชิงวิชาการ
- 2) การเข้าร่วมสัมมนาของหน่วยงานต้นสังกัด
- 3) การศึกษาดูงาน
- 4) การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา
- 5) การมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 6) การมีตัวอย่างวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 7) การสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระหว่างโรงเรียน
- 8) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านต้องการได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากบุคคลใดมากที่สุด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) วิทยากรจากหน่วยงานต้นสังกัด
- 2) วิทยากรจากหน่วยงานต่างสังกัด
- 3) วิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 4) วิทยากรจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
- 5) อาจารย์จากคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
- 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ง

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (IOC)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน

ชื่อรายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา							
1.1 สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
1.2 สถานศึกษาพิจารณาสาระสำคัญที่จะกำหนดในมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
1.3 สถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
1.4 สถานศึกษาประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก รับทราบ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา							
2.1 สถานศึกษาศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2.2 สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายด้านต่างๆโดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
2.3 สถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยหรือผลการวิจัยหรือข้อมูลที่อ้างอิงได้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	- 1	1	0	1	1	0.4	ปรับปรุง
2.4 สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดทำแผน	- 1	1	1	1	1	0.6	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อรายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ให้บุคลากรของสถานศึกษา							
2.5 สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	0	1	-1	1	1	0.4	ปรับปรุง
3. การจักระบบบริหารและสารสนเทศ							
3.1 สถานศึกษาจัดโครงสร้างระบบบริหารของ สถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3.2 สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบและจักระบบ สารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและให้บริการหรือการเชื่อมโยง เครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
3.3 สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหาร จัดการศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอน	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา							
4.1 สถานศึกษานำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การ ปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่ กำหนด	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
4.2 สถานศึกษาปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความ รับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประโยชน์สูงสุด	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
4.3 สถานศึกษาดำเนินการ นิเทศ ติดตามผลการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
5. การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา							
5.1 สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
5.2 สถานศึกษาติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้ง ระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้ง	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อรายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
ระหว่างและหลังการดำเนินงาน							
5.3 สถานศึกษาดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
5.4 สถานศึกษารายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา							
6.1 สถานศึกษากำหนดคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	- 1	1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
6.2 สถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม	- 1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน							
7.1 สถานศึกษาสรุปจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด	- 1	1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
7.2 สถานศึกษานำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
7.3 สถานศึกษาเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง							
8.1 สถานศึกษาส่งเสริมแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นกับครูอย่างต่อเนื่องบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อรายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
8.2 สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากการประเมินตนเองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
8.3 สถานศึกษาเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน

ข้อรายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา							
1.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาไม่ครอบคลุมทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
1.2 การกำหนดค่าเป้าหมายและตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐานขาดการนำผลการประเมินย้อนหลัง 3 ปี มากำหนดใช้	0	1	0	1	1	0.6	ใช้ได้
1.3 การขาดความชัดเจนในเรื่องการทำงานอย่างเป็นระบบ	0	1	1	0	1	0.6	ใช้ได้
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา							
2.1 การขาดการมีส่วนร่วม และการตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	0	1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
2.2 สถานศึกษาไม่สามารถจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
2.3 การขาดความชัดเจนในด้านการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	0	1	0	1	1	0.6	ใช้ได้
2.4 การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนภายนอกไม่เพียงพอ	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
2.5 การบริหารงานขาดความหลากหลายในการบริหารงาน	0	1	0	1	1	0.6	ใช้ได้
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ							
3.1 การใช้สารสนเทศมาวิเคราะห์วางแผนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนขาดความต่อเนื่อง	0	1	-1	1	1	0.4	ปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อรายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
และชัดเจน							
3.2 การพัฒนาระบบสารสนเทศเข้าถึงได้ยากและขาดการเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานอื่น	0	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3.3 สถานศึกษาไม่มีการจัดเก็บสถิติการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และชัดเจน	0	1	1	1	1	1	ใช้ได้
3.1 การใช้สารสนเทศมาวิเคราะห์วางแผนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนขาดความต่อเนื่องและชัดเจน	0	1	-1	1	1	0.4	ปรับปรุง
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา							
4.1 การสร้างเครื่องมือใช้ในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานไม่ชัดเจน	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
4.2 การร่วมมือของบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษาในการดำเนินงานไม่เพียงพอ	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
4.3 การเลือกใช้เครื่องมือในการดำเนินการไม่เหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรม แต่ละโครงการ	0	1	0	1	1	0.6	ใช้ได้
5. การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา							
5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการขาดความหลากหลาย	0	1	1	0	1	0.6	ใช้ได้
5.2 สถานศึกษาขาดการเตรียมความพร้อมในการติดตามตรวจสอบจากต้นสังกัด	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
5.3 สถานศึกษาขาดการนำผลการติดตามตรวจสอบไปใช้ในการวางแผนงานโครงการ	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
5.4 สถานศึกษาขาดการสร้างความเข้าใจกับบุคลากรภายในโรงเรียนถึงกระบวนการติดตามตรวจสอบที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา							
6.1 สถานศึกษาควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน	0	1	-1	1	1	0.4	ปรับปรุง
6.2 สถานศึกษาควรมีการกำหนดกรอบแนวทางใน	0	1	-1	1	1	0.4	ปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อรายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
การดำเนินการให้ชัดเจน และสอดคล้องกับเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน							
6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายในควรมีความหลากหลายและเหมาะสม	0	1	-1	1	1	0.4	ปรับปรุง
6.4 แผนการในการดำเนินการประเมินไม่มีแผนและวิธีการรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจน ตรวจสอบได้	0	1	-1	1	1	0.4	ปรับปรุง
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน							
7.1 การรายงานผลการดำเนินการงานขาดการเผยแพร่ผลการจัดทำรายงานประจำปีในผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ	0	1	-1	1	1	0.4	ปรับปรุง
7.2 สถานศึกษาไม่มีการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานประจำปีให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามที่ต้นสังกัดกำหนด	0	-1	-1	1	1	0.4	ปรับปรุง
8. การจัดทำมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง							
8.1 การสร้างความเข้าใจระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละมาตรฐานขาดความต่อเนื่อง และความสม่ำเสมอ	0	1	1	1	-1	0.8	ใช้ได้
8.2 การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ไม่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ และมาตรการส่งเสริมการศึกษาได้	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
8.3 สถานศึกษาขาดส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในหัวข้อที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	0	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
8.4 สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลการดำเนินงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพัฒนาต่อไป	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
8.5 การนำผลการประกันคุณภาพภายในไปใช้ มีจำนวนไม่เพียงพอ	0	1	0	1	1	0.6	ใช้ได้
8.6 สถานศึกษาขาดการส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อรายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
1. ท่านต้องการได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยแนวทางใด							
1.1 การประชุมเชิงวิชาการ	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
1.3 การเข้าร่วมสัมมนาของหน่วยงานต้นสังกัด	0	1	0	1	1	0.6	ใช้ได้
1.4 การศึกษาดูงาน	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
1.6 การมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
1.7 การมีตัวอย่างวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	0	1	0	1	1	0.6	ใช้ได้
1.8 การสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระหว่างโรงเรียน	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
2. ท่านต้องการได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากบุคคลใดมากที่สุด							
2.1 วิทยากรจากหน่วยงานต้นสังกัด	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
2.2 วิทยากรจากหน่วยงานต่างสังกัด	0	1	0	1	1	0.6	ใช้ได้
2.3 วิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	0	1	0	1	1	0.6	ใช้ได้
2.4 วิทยากรจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	0	1	0	1	1	0.6	ใช้ได้
2.5 อาจารย์จากคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อคำถามที่มีการปรับภาษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อคำถามเดิม	ข้อคำถามที่ปรับแก้
ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน	
2.3 สถานศึกษากำหนดวิธีการดำเนินกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยหรือ ผลการวิจัยหรือข้อมูลที่อ้างอิงได้เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	สถานศึกษากำหนดกิจกรรม และโครงการที่ สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ
2.5 สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและมาตรฐานการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา
ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิธีการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละขั้นตอน	
3.2 การใช้สารสนเทศมาวิเคราะห์วางแผนการ พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนควรมีความ ต่อเนื่องและชัดเจน	3.2 การใช้สารสนเทศมาวิเคราะห์วางแผนการ พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนไม่มีความ ต่อเนื่องและชัดเจน
3.5 ข้อมูลสารสนเทศที่นำมาใช้ ควรมีการ ตรวจสอบข้อมูลและความทันสมัยก่อนนำมาใช้ งาน	3.5 ข้อมูลสารสนเทศที่นำมาใช้ ขาดการ ตรวจสอบข้อมูลและขาดความทันสมัยก่อน นำมาใช้งาน
6.1 สถานศึกษาควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ของผู้ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน	6.1 สถานศึกษาขาดการกำหนดบทบาทหน้าที่ ของผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพ ภายในที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน
6.2 สถานศึกษาควรมีการกำหนดกรอบแนวทาง ในการดำเนินการให้ชัดเจน และสอดคล้องกับ เกณฑ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน	6.2 สถานศึกษาขาดการกำหนดกรอบแนวทางใน การดำเนินการประเมินคุณภาพภายในที่ชัดเจน และสอดคล้องกับเกณฑ์ของ สำนักงานกระ กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายใน ควรมีความหลากหลายและเหมาะสม	6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินขาดความ หลากหลาย
6.4 แผนการในการดำเนินการประเมินควรมีแผน และวิธีการรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจน ตรวจสอบได้	6.4 สถานศึกษาขาดแผนการดำเนินการประเมิน ที่ชัดเจน และตรวจสอบได้
7.1 การรายงานผลการดำเนินการงานควรมี	7.1 การรายงานผลการดำเนินการขาดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อความเดิม	ข้อความที่ปรับแก้
เผยแพร่ผลการจัดทำรายงานประจำปีในผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ	เผยแพร่การจัดทำรายงานประจำปีให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ
7.3 สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานประจำปีให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามที่ต้นสังกัดกำหนด	7.3 สถานศึกษาขาดการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานประจำปีตามที่ต้นสังกัดกำหนด
7.4 สถานศึกษาควรดำเนินการเผยแพร่ผลการดำเนินงานในรูปแบบที่หลากหลาย	7.4 สถานศึกษาขาดการเผยแพร่ผลการดำเนินงานในรูปแบบที่หลากหลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - ชื่อสกุล นางสาวสุจินดา คุ่มตลอด
 วัน เดือน ปี เกิด 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2531
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 299/148 ถนนสามวา แขวงบางชัน เขตคลองสามวา
 กรุงเทพมหานคร 10510
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า เลขที่ 2 ซอย ไอ ซี ดี 8
 แขวงคลองสามประเวศ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520
 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ครู คศ.1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2555 - ปัจจุบัน โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2549 - 2552 วท.บ. (วิทยาการคอมพิวเตอร์) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2554 - 2555 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2556 - 2559 ค.อ.ม (ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาการวิจัยและประเมินผลทางการ

ศึกษา) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้